

Przyzmat

STYKNIĘCIA
WISKA
WROCLAWSKIEGO
INFORMACYJNE

Pismo informacyjne Politechniki Wrocławskiej
Nr 135

PRZYJĀCIE
ZOBACZ,
POSŁUCHAJ

21-24
WRZEŚNIA
2000

III FESTIWAL NAUKI
ŚRODOWISKA
WROCLAWSKIEGO

CENTRUM INFORMACYJNE
POLITECHNIKA
WROCLAWSKA

PRZYJĀCIE
ZOBACZ,
POSŁUCHAJ

21-24
WRZEŚNIA
2000

FESTIWAL
NAUKI

GAUDEAMUS IGITUR... 2000/2001

Immatrykulacja

Nagrody dla najlepszych absolwentów

Dostojni Goście

Marszałek prof. Jan Waszkiewicz wygłosił wykład inauguracyjny.

*Profesor Jan Kmita
doktorem honoris causa
Politechniki Wrocławskiej*

Inauguracja roku akademickiego 2000/2001 na Politechnice Wrocławskiej

Tegoroczna inauguracja roku akademickiego zgromadziła bardzo liczne grono. Widoczną grupą byli reprezentanci wydziałów i instytucji budowlanych, zwłaszcza mostowcy, którzy przybyli na uroczystość doktoratu honoris causa prof. Jana Kmity. We wkraczającym do auli orszaku w togach można było rozpoznać Marszałka Dolnośląskiego, a zarazem profesora Politechniki Wrocławskiej Jana Waszkiewicza, który został zaproszony do wygłoszenia wykładu inauguracyjnego. Uroczystość zaczęła się przemówieniem JM Rektora.

PRZEMÓWIENIE INAUGURACYJNE JM Rektora Politechniki Wrocławskiej- profesora dra hab. inż. Andrzeja Mulaka

Szanowni Państwo !

Jako rektor mający wygłosić krótkie, tradycyjne przemówienie inauguracyjne, jestem w znacznej rozterce. A to przez mnogość i wagę nasuwających się tematów. Może powinienem mówić o przeszłości i tradycji Uczelni. Mija przecież 55 lat jej służby nad Odrą, co w połączeniu z symboliką roku dwutysięcznego wręcz wymusza głębszą refleksję. Może powinienem po prostu przedstawić sprawozdanie z działalności Uczelni w zeszłym roku akademickim. Mówiłbym wtedy o kłopotach materialnych kadry nauczycieli akademickich i niedostatku zaopatrzenia stypendialnego młodzieży studenckiej, ale także o osiągnięciach w rozwoju kadry naukowej (sypnęło doktoratami), postępach w unowocześnieniu badań naukowych i dydaktyki, co owocuje mocną pozycją Politechniki Wrocławskiej w rankingach krajowych. Mówiłbym o znoej, pełnej poświęcenia pracy dydaktycznej, której odbiorcami jest trzykrotnie większa niż przed dziesięciu laty rzesza studentów. Nie udałoby się wtedy zapewne ominąć smutnych rozważań nad zanikającą ilością złośliwostek przypadających na hektar ciekających

dachów i kilometr niesprawnych rynien.

Ominę dzisiaj te ważne, tradycyjne wątki przemówień inauguracyjnych, by powiedzieć o czymś, jak sądzę, ważniejszym: o pojawiającym się na przełomie wieków duchu odnowy, głębokiej refleksji nad stanem własnym, duchu troski o przyszłość edukacji i nauki w Polsce, także duchu sprzeciwu w stosunku do świata polityki, obejmującym coraz to bardziej konsolidujące się środowisko akademickie. I nie chodzi tu tylko o pieniądze. Kulminacja manifestacji tych zjawisk nastąpiła na uroczystości o randze historycznej – uroczystości 600-lecia odnowienia Akademii Krakowskiej – Almae Matris Jagiellonicae w dniu 1 października 2000. Wtedy w Krakowie zapalono pewien płomyk. Chciałbym dzisiaj przenieść do naszej auli trochę tego światła i temperatury.

A więc KARTA KRAKOWSKA – napisana na wzór KARTY BOŁOŃSKIEJ, uchwalona i podpisana uroczystie na posiedzeniu rektorów wszystkich polskich szkół akademickich – zawiera w 13 punktach zasady konstytuujące życie akademickie. Karta potwierdza zasadę autonomii uczelni w zakresie badań naukowych, uprawnień dydaktyki i zarządzania jako zasadę fundamentalną. Odzyskanie autonomii przez polskie uczelnie w ostatnich latach jest ich największym osiągnięciem.

Karta podnosi wagę wypracowanego przez wieki etosu akademickiego i zasady tolerancji. Środowisko akademickie zdaje sobie w pełni sprawę z zagrożeń dla statusu moralnego nauczyciela akademickiego: często spotykanego rozproszenia, jak i powierzchowności badań naukowych i zajęć dydaktycznych. Karta troszczy się o studentów (mówiąc językiem kanclerza Jana Zamojskiego – o ich dobre chowanie), o jakość zajęć dydaktycznych, wpływ wychowawczy w warunkach partnerstwa, o dostępność studiów (proszę nie mylić z bezpłatnością!).

Dokończenie na stronie 7

Biorę sprawy w swoje ręce!

Szanowni Państwo,
Początek października upłynął na uczelniach pod znakiem inauguracji roku akademickiego i obchodów jubileuszu Akademii Medycznej, które zaszczycił swoją osobą Prezydent RP. (Nie udało nam się wejść na spotkanie na Uniwersytecie. Pocięsza nas, że podzieliłiśmy w ten sposób los przedstawicieli władz miejskich i studentów podążających na zajęcia.) W skali kraju żyliśmy wyborami prezydenckimi. Oba te tematy podsumował na pewien sposób felietonista, który napisał: „Fakt, że znaczna część polskiego elektoratu jest przekonana, że Kwaśniewski ma wykształcenie, a Krzaklewski go nie ma, jest zjawiskiem nieznanym w zachodnich demokracjach”.

To prowadzi nas do wniosku, że przed polskimi uczelniami stoją bardzo poważne zadania, i to polegające nie tylko na wąskim kształceniu zawodowym. Jeśli wchodząc do UE nasze społeczeństwo nie będzie zdolne zrozumieć sensu przekazywanych mu komunikatów medialnych, będziemy pariasami Wspólnoty, choćby nawet negocjatorzy z Komitetu Integracji Europejskiej wytargowali nam najlepsze warunki akcesji.

Toteż sprawie edukacji poświęcamy i tym razem sporo uwagi. Szeroko przedstawiamy III Festiwal Nauki, który i tym razem przyciągnął liczną młodzież. To optymistyczne zjawisko. Prof. J. Świątek uczestniczył w dotyczącej kształcenia inżynierskiego konferencji na dalekim Tajwanie. Wkrótce odbędzie się Forum Polityczne i Gospodarcze w Krzyżowej, które będzie analizowało edukację jako jedną z metod przeciwdziałania bezrobociu.

Jak zwykle donosimy o licznych konferencjach, które odbywają się w tym okresie. Studenci również zapraszają do współpracy. Zatem rok akademicki naprawdę się rozpoczął – quod felix faustum fortunatumque sit!

Redakcja

Pryzmat

Pismo Informacyjne
Politechniki Wrocławskiej

Politechnika Wrocławska
Wybrzeże Wyspiańskiego 27
50-370 Wrocław

Skład redakcji: Maria Kiszka (red.nacz.),
Adam Kisielnicki, Maria Lewowska, Hanna Waśkowska
Redakcja mieści się w bud D-5, pok. 2, 3 i 22
tel.320-22-89 (red.nacz.) i 320-21-17, telefax 320-27-63
e-mail: pryzmat@wtm.ite.pwr.wroc.pl

<http://www.pwr.wroc.pl/politechnika/pryzmat/>

Opr.graf.,red. techniczna, DTP, skład i łamanie: Adam Kisielnicki
Druk: Drukarnia Oficyny Wydawniczej PWR Nakł. 1500 egz.

R O Z M A I T O Ś C I

**INAUGURACJA
ROKU AKADEMICKIEGO
NA UNIwersYTECIE
WROCLAWSKIM**

W dniu 2.10.2000 r. Uniwersytet Wrocławski – jako pierwsza z wrocławskich uczelni – uroczystość rozpoczęła się Mszą św. koncelebrowaną w kościele uniwersyteckim przez JE kard. Henryka Gulbinowicza i duszpasterzy akademickich Wrocławia. Uczestniczyli w niej rektorzy i prorektorzy uczelni wrocławskich: prorektor Uniwersytetu Wrocławskiego prof. Andrzej Witkowski, rektor Politechniki Wrocławskiej prof. Andrzej Mulak, rektor Pańskiego Fakultetu Teologicznego ks. prof. Ignacy Dec, rektor Akademii Rolniczej prof. Tadeusz Szulc, prorektor AWF prof. Zbigniew Naglak i prorektor PWST prof. Jacek Radomski. Obecni byli także przedstawiciele władz samorządowych i wojewódzkich, posłowie i senatorowie z województwa dolnośląskiego.

W kazaniu ks. prof. Ignacy Dec przypomniał, że naukowcy są powołani do posługi myślenia i poznawania rzeczywistości. Mają oni obowiązek służyć prawdzie, a odkrywane przez nich prawdy powinny znajdować zastosowanie. Naukę należy uprawiać w pokorze, bo wszystkich tajemnic rzeczywistości nie uda się zgłębić.

W czasie inauguracji w Auli Leopoldyńskiej prof. Gerda Meyer i mgr Stanisław Wilczyński otrzymali Złote Medale Uniwersytetu Wrocławskiego. Prof. Krzysztof Wójtowicz (prawnik) wygłosił wykład inauguracyjny zatytułowany „Suwerenność państwowa w procesie integracji europejskiej”.

USTAWA O JBR

22 września 2000 r. Sejm RP uchwalił ustawę o jednostkach badawczo-rozwojowych. Sprawozdanie można znaleźć na stronie <http://ks.sejm.gov.pl:8009/kad3/087/30873000.htm#002>

Ustawa będzie teraz przedmiotem prac Senatu.

PROMOCJA UCZELNI

„Organizing the university image and information centre” to temat seminarium zorganizowanego 12-13 października ze środków Unii Europejskiej (program Tempus UM_JEP-13378-98). Wzięli w nim udział przedstawiciele uczelni z Portugalii, Francji i Szwecji. Szersze sprawozdanie – w następnym numerze.

**STUDENCKIE
WARSZTATY FOTOGRAFICZNE**

W dniach 10–12 listopada 2000 r. w siedzibie SpAF-u odbędą się Studenckie Warsztaty Fotograficzne połączone z kursem fotografii dla nowo przyjętych członków tego stowarzyszenia. Zapisy w każdą środę w godz.: 19.00 – 21.00 w terminie do 8 listopada. Zapraszamy wszystkich zainteresowanych!!

SPRZEDAŻ JABŁEK

Tradycyjnie już jesienią i zimą we wtorki i piątki będzie prowadzona sprzedaż jabłek. Odbywać się ona będzie:

- w godz. 11⁰⁰–12⁰⁰ na placu przy budynku C-9,
- w godz. 12³⁰–16⁰⁰ obok stołówki przy ul. Smoluchowskiego.

SIDNEY 2000

Na Olimpiadę w Sidney zakwalifikowało się 46 zawodników AZS z 11 ośrodków. Reprezentowali 8 dyscyplin sportowych. AZS AWF Wrocław wystawił czworo lekkoatletów (Urszula Włodarczy, Katarzyna Żakowicz, Agnieszka Rysiukiewicz i Marek Kuszewski oraz dwoje judoków (Beata Maksymow, Rafał Kubacki). Najsilniej był reprezentowany AZS AWF Gdańsk, skąd wyjechało do Sidney 16 osób

(aps 8/00)

OTWARCIE BUDYNKU WCTT

Podczas zorganizowanej przez władze regionalne i miejskie, Politechnikę i Wrocławskie Centrum Transferu Technologii konferencji naukowej „Wrocław jako europejska metropolia nauki i regionalne centrum innowacyjne” (12-13 października 2000) dokonano otwarcia nowego budynku WCTT przy ul. Smoluchowskiego 28. Na konferencji obecni byli liczni goście z zagranicy, przedstawiciele władz lokalnych (prof. Jan Waszkiewicz, dr Jarosław Obremski), rektor PWr prof. A. Mulak, rektor AR we Wrocławiu prof. T. Szulc i minister nauki – przewodniczący KBN prof. Andrzej Wiszniewski.

Szerzej o tej udanej imprezie napiszemy w następnym numerze „Pryzmatu”.

APEL

Studentka Wydziału Górniczego Anna Wargocka doznała poważnych obrażeń w wypadku samochodowym. Nadzieję na poprawę swego stanu wiąże z operacją w niemieckiej klinice w Murnau. Oznacza to jednak konieczność poniesienia wydatku w wysokości 100.000 DM. Osoby chcące pomóc poszkodowanej mogą wpłacać kwoty w dowolnej wysokości na konto Dolnośląskiej Fundacji Rozwoju Ochrony Zdrowia, Bank Pekao S.A. I Oddział Wrocław, nr konta: 12401194-7002333-2700-401112-001 z dopiskiem: Anka.

Darczyńcy mogą odpisać wpłaconą kwotę od dochodu w zeznaniu podatkowym.

ERRATA

Przepraszamy Pana Prof. Jana Misiewicza za zniekształcenie tekstu jego interpelecji przedstawionej na posiedzeniu Senatu PWr w dniu 7 lipca br. Kluczowe dla wypowiedzi pytanie brzmiało: „Czy wobec rosnących kosztów kształcenia specjalistycznego nie należy zwiększyć znaczenia dydaktyki w zakresie nauk podstawowych?”

**Akademicki Chór
Politechniki Wrocławskiej**

ogłasza zapisy do chóru
dla studentów chcących śpiewać.

Akademicki Chór Politechniki Wrocławskiej znajduje się w ofercie przedmiotów humanistyczno-menedżerskich.

Spotykamy się w budynku wydziału górnictwa K-3 przy pl. Teatralnym.
W poniedziałki – próba męska, we wtorki żeńska, a w czwartki wspólna,
w godzinach 18⁰⁰–20⁰⁰.

Z S E N A T U

XII POSIEDZENIE SENATU

(28.09.2000)

Senat uczcił pamięć zmarłych pracowników Politechniki Wrocławskiej: prof. **Marcelego Uruskiego**, prof. **Jerzego A. Zawadzkiego** (których sylwetki przypomnieliśmy w nr 134 „P”), doc. **Longina Jarmolkiewicza** z Wydziału Budownictwa i płk. w st. spocz. **Józefa Wróblewskiego**.

• Senat zatwierdził wniosek o nadanie tytułu doktora h.c. prof. **H.Hawrylakowi** (uroczystość odbędzie się w ramach Święta Uczelni).

• Zatwierdzono wnioski o mianowanie na stanowisko profesora zwyczajnego: prof. dra hab. inż. **Jana Chlebickiego** (Wydz. Chemiczny) i prof. dra hab. inż. **Edwarda Palczaka** (Wydz. Mechaniczny).

• Zatwierdzono też wnioski o mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego:

dr hab. inż. **Marii M.Szostak** (Wydz. Chemiczny), dra hab. inż. **Piotra Cichosza**, dra hab. inż. **Czesława Koziarskiego**, dra hab. inż. **Krzysztofa Maruszewskiego** (Wydz. Mechaniczny) i dra hab. inż. **Krzysztofa Szajowskiego** (Wydz. PPT).

• Zatwierdzono wnioski o ponowne mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego: dr hab. inż. arch. **Krystyny Dubel** i dra hab. inż. arch. **Andrzeja Grudzińskiego**.

• Prorektor ds. Nauczania prof. **J.Świątek** przedstawił wniosek Wydz. PPT o utworzenie na tym wydziale kierunku studiów inżynierskich *Informatyka*. Dziekan **R.Grząsiewicz** podkreślił, że w ciągu ostatnich 3 lat W-11 wzmocnił się kadrowo w tej dziedzinie. Komisja ds. dydaktyki zaopiniowała pozytywnie wniosek (program studiów został dostosowany do wymogów RGSZW).

Prof. **J.Koch** przypomniał, że 10 lat temu próbowano utworzyć na uczelni Instytut Informatyki – bezskutecznie.

JM Rektor nawiązał w tym kontekście do rozesłanej ankiety nt. strategii rozwoju uczelni.

Senat wyraził zgodę na powołanie nowego kierunku (46:3:0).

• Prorektor ds. Nauczania prof. **J.Świątek** przedstawił wyniki rekrutacji na PWr na rok akad. 2000/01. Według danych wrześniowych przyjęto 9075 osób, z tego 6379 na studia dzienne. Nie wypełniono limitu, który wynosił 7050 miejsc. Prorektor **J.Zdanowski** podkreślił, że ocena wyniku rekrutacji będzie zależała od rezultatów osiągniętych przez inne uczelnie, bowiem liczą się

nie bezwzględne liczby, ale procent populacji studentów, jaki zdołaliśmy przyjąć. Najlepszym wynikiem w tym roku może poszczycić się W-8 (rekrutacja stanowi 134,7% limitu); W-11 ma 112%, W-1 osiągnął 111%, W-2 — 103,9%, W-7 — 103%. Dalsze wydziały nie wypełniły limitu rekrutacji.

Prof. **J.Koch** przypomniał, że nie wszyscy kandydaci zgłaszają się na studia, zatem należy przezornie organizować na wszystkie wydziały dodatkową rekrutację we wrześniu. Stanowisko to poparł dr **J.Górniak** podkreślając jednak, że wiąże się to z wyteżoną pracą kadry wydziału przez cały okres wakacyjny. Prof. **J.Biernat** przyznał, że zjawisko odpływania przyjętych już kandydatów zaszkodziło Wydziałowi Elektroniki. Mimo że utworzono listę rezerwowych kandydatów, w sumie przyjęto tylko 1240 osób (przy limicie 1350 miejsc). Dobrzy kandydaci, którzy nie zostali przyjęci, dostali propozycje rezerwowe, ale skorzystało z nich niewiele. Bardzo dobrzy kandydaci blokują miejsca, a potem się wycofują, bo dostali się także gdzie indziej.

Prof. **T.Luty** zaproponował, by zawczasu podjąć dyskusję nad systemem rekrutacji.

JM Rektor przypomniał, że wkrótce zacznie obowiązywać nowy system maturalny. Ok. 80% uczelni akceptuje zasadę, by była ona podstawą rekrutacji. Generalnymi problemami są: malejąca liczba kandydatów na studia i odpłatność za nie. Limity bezpłatnych miejsc, jakie zapewne zostaną wprowadzone, nie zostały jeszcze określone.

Prof. **R.Grząsiewicz** wyraził pogląd, że wprowadzenie limitów bezpłatnych miejsc doprowadzi do „walki na wskaźniki”, ale i na „współczynniki przeniesienia”, zatem wygrają uczelnie mające już dużą rekrutację.

Prof. **J.Świątek** wskazał na generalne zjawisko malejącej liczby kandydatów na studia.

• Prorektor ds. Nauczania prof. **J.Świątek** przedstawił wniosek Wydz. Elektroniki o utworzenie w roku 2000/01 na tym wydziale studiów wieczorowych dla 70 osób. Wydział zorganizował już udaną rekrutację od II semestru. Senat poparł wniosek (48:0:0).

• Na wniosek Prorektora ds. Studenckich prof. **L.Komorowskiego** Senat przedłużył na kolejny rok Świadczenie stypendialne dla dwóch studentów poszkodowanych w wypadku samochodowym (49:0:0).

• Senat wyraził zgodę (44:3:0) na zawarcie umowy o współpracy z Chanwon Na-

tional University (Korea Pd.). Z inicjatywą wystąpił Wydział Mechaniczny.

• Odpowiedzi na interpelacje:

– Odpowiadając prof. **J.Misiewiczowi** Prorektor **J.Świątek** wyraził przekonanie o zasadniczej roli kształcenia podstawowego i interdyscyplinarnego. Wdrażane przez Politechnikę zasady kształcenia podstawowego będą zawierały jednolity blok zajęć z tych przedmiotów. Służyć temu też będzie wprowadzany system punktowy. Prace w tym zakresie powinny zakończyć się w ciągu dwóch lat.

– Prorektor **J.Zdanowski** odpowiedział na interpelację prof. **C.Daniłowicza** (nawiązującą do jego poprzedniej interpelacji). W kwestii prawidłowości rozliczenia projektu KBN i obciążenia kosztami Zakładu Systemów Informatycznych (W8/Z1) wyjaśniono, że kwota 30.000 zł obciążająca Z1 to nie tylko „inwestycja LANowska” (wynosząca 16.000 zł), ale i debet funduszu osobowego. Prof. **C.Daniłowicz** podkreślił trudną sytuację swojej jednostki, która nie dostała pieniędzy na badania (także z funduszu statutowego).

• **JM Rektor** przedstawił program nadchodzących inauguracyj roku akademickiego i omówił posiedzenie plenarne KRASPU w Krakowie. Poinformował, że trwająca dyskusja nad budżetem państwa wskazuje, że dotacja na naukę może spaść z 0,456% PKB do 0, 416% PKB, zaś wydatki na dydaktykę będą 5% poniżej poziomu inflacji.

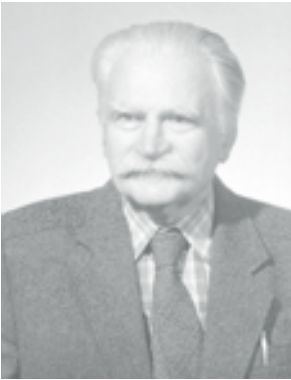
• Prof. **J.Biernat** przedstawił propozycję ufundowania przez środowisko akademickie stypendiów dla ubogiej młodzieży.

• Dr **Z.Okraszewski** poinformował o trudnościach finansowych ZOZu dla Szkół Wyższych. Wynika to głównie z kłopotów z odzyskiwaniem z innych Regionalnych Kas Chorych pieniędzy za leczenie studentów. Dnia 27 września obradowała rada nadzorująca sprawę opieki zdrowotnej pod przewodnictwem wiceprezydenta Wrocławia **S.Huskowskiego**. Potrzebne są dalsze spotkania, by rozwiązać problem utrzymania placówki na ul. Chopina.

• Inż. **A.Tarczewski** powiedział, że wiele osób starannie przygotowało wnioski aparaturowe spodziewając się, że FNP będzie dysponować nowymi środkami na ten cel. Prof. **J.Zdanowski** poinformował, że uczelnia powinna wysłać jedynie krótkie zestawienie, które będzie podstawą do wybrania przez FNP priorytetowych dziedzin finansowania.

Następne posiedzenie Senatu: 19 października o godz. 14.00. (mk)

Wspomnienie

EUGENIUSZ JAN BRZUCHOWSKI

(1919-2000)

Po długiej i ciężkiej chorobie odszedł od nas w dniu 27 września br. prof. Eugeniusz Jan Brzuchowski, człowiek wielkiej dobroci i życzliwości ludziom. Prof.dr hab.inż. Eugeniusz Brzuchowski urodził się 14 listopada 1919 roku we Lwowie, w rodzinie inteligenckiej od lat mieszkającej na kresach wschodnich. Naukę rozpoczął w Szkole Podstawowej im. T.Lenartowicza we Lwowie, kontynuował ją w IX Gimnazjum Humanistycznym im. J.Kochanowskiego, gdzie w roku 1937 otrzymał świadectwo dojrzałości. Z domu rodzinnego, jak i ze szkoły wyniósł przywiązanie do języka ojczystego oraz umiejętność pięknego i jednoznacznego formułowania swoich myśli.

Po maturze profesor Brzuchowski rozpoczął studia na Wydziale Mechanicznym Politechniki Lwowskiej otrzymując w roku 1939 tzw. półdyplom. Po zajęciu Lwowa przez Sowieców kontynuował studia we Lwowskim Instytucie Politechnicznym do czasu wkroczenia wojsk niemieckich. Podczas okupacji niemieckiej prof. Brzuchowski obronił przed komisją składającą się z pozostałych przy życiu profesorów Politechniki Lwowskiej pracę dyplomową wykonaną w warunkach konspiracji; otrzymanego wówczas świadectwa nie ujawniał ze względu na jego nieformalny charakter i obawę przed represjami. Zdał więc powtórnie egzamin dyplomowy w 1946 roku i podjął pracę w Lwowskim Instytucie Politechnicznym w charakterze starszego laboranta (lata 46-48), a następnie asystenta. Zmuszony był opanować język rosyjski w mowie i piśmie, w tym języku prowadził zajęcia z geometrii wykreślnej oraz z silników parowych. Na stanowisku asystenta pracował aż do momentu wyjazdu ze Lwowa do Wrocławia w roku 1958. Chwile związane z przyjazdem do Polski wspominał Profesor z wielką radością, szczególnie życzliwe przyjęcie na Politechnice Wrocławskiej. Pracę rozpoczął w Katedrze Elementów Maszyn na Wydziale Mechanicznym. Prowadził zajęcia z rysunku technicznego oraz z projektowania części maszyn. Coraz częściej prowadził grupy ćwiczeniowe z Wydziału Mechaniczno-Energetycznego. Zapamiętaliśmy Pana Profesora z tego okresu jako przyjaciela studentów, dobrego nauczyciela, który umiejętnie, często również i cierpliwie przekazywał swoją wiedzę.

Prof. Brzuchowski przywiózł ze Lwowa prawie gotową pracę, którą po przetłumaczeniu przedstawił jako rozprawę doktorską. Pracę pod tytułem „Racjonalizacja rozrządu pary w maszynach przelotowych” obronił przed Radą Wydziału Mechanicznego Politechniki Wrocławskiej i otrzymał tytuł doktora nauk technicznych. Było to w roku 1960. W tym czasie Dziekan Wydziału Mechaniczno-Energetycznego zwrócił się

z prośbą do Wydziału Mechanicznego o delegowanie ówczesnego dr E.Brzuchowskiego do zorganizowania i prowadzenia Zakładu. W roku 1964 przechodzi On na Wydział Mechaniczno-Energetyczny, na którym organizuje i prowadzi – w ramach Katedry Maszyn Wodnych – Zakład Konstrukcji Maszyn Energetycznych. Zakładem tym prof. Brzuchowski kierował nieprzerwanie do czasu odejścia na emeryturę. Jego pierwszymi asystentami byli R. Żownir, M. Gawliński, R. Gawęcki i D. Kraszewski. Profesor zainicjował wówczas pierwsze w kraju badania nad uszczelnieniami czołowymi. Tematyka uszczelnień i techniki uszczelniania maszyn kontynuowana jest do chwili obecnej.

Profesor zajmował się wieloma zagadnieniami technicznymi; jednym z tematów była: „Energetyczna interpretacja zagadnień automatyki na podstawie konstrukcyjnej analogii między maszyną i układem samoczynnej regulacji”. Pracę tę prof. Brzuchowski przedstawił jako rozprawę habilitacyjną na Politechnice Śląskiej w Gliwicach i po pomyślnie przeprowadzonym kolokwium otrzymał tytuł doktora habilitowanego w roku 1968. W roku 1970 zostaje powołany na stanowisko docenta, a w roku 1977 zostaje mianowany profesorem nadzwyczajnym.

W okresie burzliwego rozwoju Politechniki Wrocławskiej powstała konieczność rozpropagowania na świecie osiągnięć i publikacji pracowników instytutów. Powołano wówczas czasopismo „Acta Polytechnica Wratislaviensis” a na jednego z jego redaktorów abstraktów anglojęzycznych wyznaczono prof. Brzuchowskiego. W okresie lat 1970-1992 Profesor bardzo wiele czasu poświęcał współpracy z autorami wybranych prac i publikacji, by treść i forma abstraktów była jak najlepsza. Równocześnie Profesor nie zaniedbuje własnych prac. Opracowuje kilka monografii, w tym: „Analizę i syntezę sprzęgieł mechanicznych”, „Cyfrowe odwzorowanie postaci geometrycznych” czy „Układ współrzędnych równoległych”. Jest entuzjastą komputerowego wspomaganie procesu konstruowania, opracowuje podstawy metody oceny zjawisk i obiektów we wprowadzonych przez siebie nowych układach odniesienia, np. w układzie współrzędnych równoległych. Wydaje dwa skrypty z zapisu graficznego konstrukcji. W sumie prof. Brzuchowski opublikował ponad 80 prac naukowych.

Wiele czasu Profesor poświęcał rozwojowi kadry naukowej. Był promotorem 6 prac doktorskich oraz recenzentem wielu prac doktorskich i habilitacyjnych. Uczestniczył w życiu naukowym środowiska wrocławskiego, przez kilka kadencji był przewodniczącym wrocławskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej, był zastępcą przewodniczącego Zarządu Głównego PTMTS. Był aktywnym członkiem Komisji Budownictwa i Mechaniki Wrocławskiego Oddziału PAN, Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego i SIMP.

Za osiągnięcia w pracy naukowej i dydaktycznej uhonorowano Go Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Edukacji Narodowej oraz Złotą Odznaką PWr.

Prof. Eugeniusz Brzuchowski był w swoim długim i pracowitym życiu wzorem dla studentów i współpracowników, kierował się w życiu zasadami, z których uczciwość, skromność i życzliwość stawał na pierwszym miejscu. Był człowiekiem głęboko wierzącym. Z wiary czerpał siłę pozwalającą Mu bez skargi znieść trudne, a czasami i dramatyczne chwile swego życia.

Był wspaniałym człowiekiem.

Marek Gawliński

Inauguracja...

Dokończenie ze strony 3

Praktyczna niedostępność studiów dla młodzieży wiejskiej i z małych miejscowości jest największym grzechem – chyba bardziej polityków niż uczelni.

Pokrzepieni nieco tym rachunkiem sumienia dokonany przy okazji lektury KARTY KRAKOWSKIEJ śmielej przypatrzmy się otoczeniu szkolnictwa wyższego, warunkom, w jakich dzisiaj przyszło mu działać.

Szkolnictwo wyższe jest w oczywisty sposób fragmentem systemu edukacji, trzecim poziomem po szkolnictwie podstawowym i średnim. Przed 10 laty stan polskiego systemu edukacji był opłakany. Byle jakie szkoły zawodowe, technika będące ślepym zaułkiem, mała liczba liceów, prawie rekord Europy in minus w liczbie studentów, uczelnie wyższe rozdarte „branżowo” pomiędzy 6 resortów.

W tych warunkach reforma systemu edukacji była koniecznością. Za opracowanie reformy wzięły się kolejne rządy, różnych zresztą opcji.

Wtedy, gdy zaczęła być wdrażana, stała się ofiarą politycznych, może bardziej partyjniackich rozgrywek. Polskie środowisko akademickie zażądało w Krakowie wyłączenia sprawy edukacji narodowej, na wzór wyłączenia spraw zagranicznych oraz spraw obronności kraju, z bieżącej gry politycznej. To stanowisko zostało wygłoszone wobec wszystkich najważniejszych osób politycznych w kraju. Reforma edukacji narodowej, której celem jest przygotowanie młodych Polaków do konkurowania jak równy z równym, z całym światem, jest na miarę najwyższej racji stanu. Domagamy się uszanowania tego stanowiska przez wszystkie siły polityczne.

W obrębie szkolnictwa wyższego reforma jest pilnie potrzebna. Sprowadzałyby się ona do wdrożenia nowej ustawy o szkolnictwie wyższym. Projekt nowej ustawy opracowywany od kilku lat jest już złożony w rządzie. Do najważniejszych, pilnych spraw, których rozwiązanie umożliwi nowa ustawa zaliczamy:

- sprawę odpłatności za studia na uczelniach państwowych (ustalenie w jakich warunkach odpłatność jest możliwa),
- sprawę akredytacji czyli kontroli jakości kształcenia,
- sprawę karty nauczyciela akademickiego (ustalenie co najmniej wynagrodzenia asystenta na drodze ustawowej),
- sprawę upodmiotowienia uczelni w skali krajowej poprzez przydzielenie przez ustawę pewnych kompetencji dla KRASP,
- umożliwienie tworzenia różnego rodzaju związków między uczelniami, co powinno sprzyjać uporządkowaniu mocno rozproszonej sieci uczelni różnego typu.

Wokół nowego prawa o szkolnictwie wyższym toczą się niestety także gry polityczne z różnych pobudek i ze względu na różne partykularne interesy.

W Krakowie doszło też do wydarzenia bez precedensu. Przewodniczący KRASP w imieniu wszystkich polskich uczelni państwowych podpisał z Ministrem Edukacji Narodowej umowę w sprawie zastąpienia większości egzaminów wstępnych na wyższe uczelnie nową Ustawą 2002. Umowę podpisano bardzo uroczystie w sali Senatu UJ w towarzystwie wielu kamer telewizyjnych. Podpisaniu towarzyszyła konferencja prasowa. Umowa stanowi ważne wydarzenie dla setek tysięcy maturzystów, którzy corocznie zdają maturę i idą na studia, także dla ich rodzin, w sumie więc dla milionów ludzi. Z zaciekawieniem siedliśmy wieczorem przed telewizorem, żeby zobaczyć choć krótkie migawki z tej uroczystości. I co? – I nic.

Czyżby tzw. „zapis”? Czyżby w TVP1 i TVP2 siedzieli redaktorzy, którzy dobrze wiedzą, o czym społeczeństwu można mówić, a o czym nie?

Protestujemy przeciwko tego rodzaju polityce informacyjnej wobec spraw polskiej edukacji.

Porzućmy jednak kłopoty.

Powróćmy do głównego nurtu naszej dzisiejszej uroczystości. Dzisiejszy dzień jest dniem wielkiej radości na naszej Uczelni. Radości dla nas – pracowników, radości dla naszych Gości – Przyjaciół Politechniki, że możemy przygarnąć tyle młodzieży, w tym 9060 świeżo upieczonych studentów I roku, nieśmiało jeszcze rozglądających się po korytarzach Uczelni. Cieszymy się, że możemy dać im bilet do udanego życia zawodowego i obywatelskiego, do udanej przyszłości.

Cafej młodzieży, szczególnie najmłodszym, życzę udanych studiów, wiele uporu w zdobywaniu wiedzy, wiele zadowolenia i trochę szczęścia.

Dziękuję

Nowy **doktor honoris causa** został zaprezentowany przez dziekana Wydziału Budownictwa Lądowego i Wodnego prof. Ernesta Kubicę.

W swoim wystąpieniu prof. Kmity mówił zarówno o swojej pasji zawodowej, jak i o swoim powołaniu dydaktycznym. Poruszył problem upadku autorytetów w środowisku akademickim, braku norm etycznych i poszanowania prawa w społeczeństwie. Wezwał społeczność akademicką do mobilizowania się w celu kształtowania elit społecznych.

Głos zabrał także prof. Andrzej Wiszniewski, który podkreślił, że jako młody (stażem) rektor miał szczęście korzystać z życzliwości swego poprzednika – profesora Kmity. *Powiadają, że z wielu tytułów wielkich jeden jest najwspanialszy: tytuł porządnego człowieka. A ten tytuł posiadasz, bo my wszyscy przyznaliśmy Ci go, Janku, w sercach.* – powiedział minister.

Podczas **immatrykulacji** 11 reprezentantów nowych studentów, z których każdy reprezentował inny wydział, Prorektor ds. nauczania prof. Jerzy Świątek powiedział: *Dzień radosny dla uczelni. Gaudeamus igitur! Jesteście nam potrzebni. Sięgacie po ważne zawody. Wasza wiedza i zapał pomogą przeprowadzić transformację kraju.*

Postawił młodym ludziom wzory do naśladowania – wybitnych absolwentów Politechniki, a zwłaszcza profesora Jana Kmity.

Wyróżniono też 25 absolwentów, którzy wykazali się najlepszymi na swoim kierunku kształcenia wynikami studiów. W uznaniu ich osiągnięć przyznano im nagrody finansowe. Otrzymali też specjalne listy Prorektora ds. Nauczania.

Wystąpienie przewodniczącego Zarządu Konwentu Uczelnianego Samorządu Studenckiego Przemysława Wojsznisa było podsumowaniem dorobku działającego dynamicznie od roku Samorządu, a jednocześnie zaproszeniem młodszych kolegów do włączenia się w jego działalność. Jego słowa zabrzmiały bardzo przekonująco.

Wykład inauguracyjny prof. J. Waszkiewicza „Dolny Śląsk – gra o region” odwoływał się do potrzeby wykreowania strategii rozwoju naszego województwa. Strategia to pojęcie z zakresu wiedzy wojskowej przeniesione w naszych czasach także do wielkich przedsiębiorstw. Budzi skojarzenia ze zwartą strukturą organizacyjną i hierarchicznym dowództwem. Czy takich funkcji może się podjąć władza samorządowa? Niewątpliwie musi w tym celu dysponować dokładną diagnozą istniejącej sytuacji i wiarygodną prognozą zachodzących problemów. W warunkach przełomowych, gdy nie można znaleźć rozwiązań stabilnych, nie można do oceny stosować metod ekstrapolacji. Trzeba przyjąć, że tylko niektóre parametry procesu są stabilne, ale i ich trend rozwojowy może się załamać. Autor postawił tezę, że w takich przypadkach trzeba szukać stabilnych nadsystemów. (Np. gdy rozpadał się ZSRR, można było przyjąć, że system światowy mimo to się utrzyma, a powstająca Rosja wpisze się w „przeekstrapolowany” system.)

Diagnoza dotycząca naszego regionu opiera się na korzystnym

Dokończenie na stronie 18

TEL-ENERGO SA
 Ul. Jutrzenki 183
 02-231 Warszawa
 tel.: 027 222 6050
 fax: 027 222 6022
 infolinia: 027 222 0 222
 e-mail: info@telenergo.pl
 http://www.telenergo.pl

Sieć POL-34 staje się siecią POL-155!

Współpraca między TEL-ENERGO a operatorami sieci naukowych zapoczątkowana została w trakcie Targów Informatyki i Telekomunikacji INFOSYSTEM«97 w Poznaniu. Przeprowadzono wówczas eksperyment polegający na zestawieniu łącza dalekosiężnego o przepustowości 34 Mbit/s. Pozytywny wynik testów doprowadził do podpisania porozumienia pomiędzy TEL-ENERGO a niektórymi ośrodkami akademickimi dając początek sieci POL-34.

W dniu 19 września 2000 r. roku została podpisana kolejna umowa pomiędzy TEL-ENERGO a operatorami naukowych sieci MAN (*Metropolitan Area Network*) reprezentujących kilkadziesiąt uczelni w 14 ośrodkach akademickich w: Poznaniu, Gdańsku, Krakowie, Łodzi, Gliwicach, Białymstoku, Lublinie, Wrocławiu, Toruniu, Zielonej Górze, Częstochowie, Bydgoszczy, Rzeszowie, Szczecinie. TEL-ENERGO udostępni ośrodkom akademickim ogółem 16 łączy światłowodowych, z których większość to relacje o przepustowości 155 Mbit/s i 34 Mbit/s. Udostępniona sieć będzie skalowalna, czyli ilości łączy i ich przepustowości będą zmieniane na bieżąco w zależności potrzeb odbiorców. TEL-ENERGO dostarcza środowisku naukowemu także kanał łączności zagranicznej 45 Mb/s w relacji Poznań – Frankfurt/n Menem.

Dzięki światłowodowej sieci telekomunikacyjnej TEL-ENERGO środowiska naukowe i akademickie zyskują dostęp do nowoczesnej sieci telekomunikacyjnej, a co za tym idzie, większe możliwości współpracy z innymi ośrodkami w kraju i zagranicą. Dla TEL-ENERGO współpraca z partnerami z ośrodków akademickich to dostęp do unikalnych w kraju kompetencji i wiedzy w zakresie wykorzystywania nowoczesnych technologii informacyjnych.

Budowa sieci POL-34 jest integralnie związana ze świadczeniem usług sieciowych dla środowiska naukowego. Dotychczas był to głównie dostęp do internetu, w ramach którego użytkownicy mieli możliwość również korzystania z serwerów bibliotecznych i wideokonferencji.

Dzięki zwiększeniu przepustowości łączy międzymiastowych możliwa stanie się realizacja (m.in.) takich usług szerokopasmowych jak:

- obliczenia dużej mocy na potrzeby projektów naukowych realizowane w 5 ośrodkach, w których pracują *Komputery Dużej Mocy*

(Gdańsk, Kraków, Poznań, Warszawa, Wrocław) – w samym ośrodku poznańskim realizowanych jest ponad 100 zadań obliczeniowych

- zdalna wizualizacja (możliwość śledzenia wyników obliczeń na odległość),
- dostęp do archiwizatorów danych o dużej pojemności w każdym z 5 ośrodków obliczeniowych,
- zdalne nauczanie (organizacja zajęć dydaktycznych na odległość; transmisja konferencji naukowych on-line),
- teliagnostyka medyczna (m.in. możliwość prezentacji i konsultacji badań medycznych na odległość),
- szybki dostęp dla placówek akademickich do zasobów informacyjnych w kraju i za granicą.

Inicjatywa POL-34 jest częścią wspieranej przez Komitet Badań Naukowych budowy infrastruktury informatycznej nauki. Od roku 2001 środowisko naukowe podejmuje się realizacji projektu PIONIER (Polski Internet Optyczny).

TEL-ENERGO zamierza współpracować przy realizacji tego projektu.

Dodatkowych informacji udziela:

Jacek Głowacki

Dyrektor ds. Handlowych
 tel.: 027 222 6017
 e-mail: jglowacki@telenergo.pl

Posiedzenie KBN

21 września 2000 roku odbyło się posiedzenie Komitetu Badań Naukowych. Obradom przewodniczył prof. Andrzej Wiszniewski.

- Komitet zaaprobował projekt zmiany uchwały przyznającej środki na DOT w roku 2000 Fundusz ten wzrośnie z 45.786.600 zł do 47.119.976 zł.

adresat	zwiększ. o [zł]	do kwoty [zł]
Minister Edukacji Narodowej	400.000	9.903.000
Prezes Polskiej Akademii Nauk	40.000	10.920.000
Naczelnny Dyrektor		
Archiwów Państwowych	37.888	157.888
Minister Nauki, Przew. KBN	855.488	7.115.488
RAZEM	1.333.376	

- Program Centrów Doskonałości będzie kontynuowany w latach 2001 – 2002. W wyniku konkursu (grudzień 1999) minister nauki nominował 5 pilotażowych Centrów Doskonałości na trzyletni okres (2000 – 2002):

- Centrum Chemii Krzemu (instytucja wiodąca: Wydział Chemii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu),
- Centrum Mechanizmów Neurodegeneracji (Instytut Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN w Warszawie),
- Centrum Systemów Ciśnieniowych (Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN w Warszawie),
- Centrum Techniki Laserowych i Biomateriałów w Medycynie (Instytut Techniki Radiacyjnej Politechniki Łódzkiej),
- Krakowskie Centrum Telemedycyny i Medycyny Zapobiegawczej (Wydział Elektrotechniki Automatyki Informatyki i Elektroniki AGH).

Centra Doskonałości nie stanowią nowych instytucji badawczych, ale są współpracującymi organizacjami nominowanymi na określony okres. Powołano je w celu:

- zwiększenia roli nauki i badań jako czynnika podnoszącego konkurencyjność polskiej gospodarki i społeczeństwa,
- wzmocnienia powiązań pomiędzy badaniami i praktyką stymulujących powstanie rozwiązań innowacyjnych,
- rozwijania współpracy pomiędzy jednostkami naukowymi realizującymi podobne cele badawcze,
- tworzenia struktury umożliwiającej rozwój naukowy młodej kadry oraz doskonalenie umiejętności doświadczonych badaczy,
- promocji badań wykonywanych w Centrach Doskonałości w kraju i na arenie międzynarodowej.

Finansowanie działalności badawczej centrów będzie odbywało się w formie projektów zamawianych uwzględniających ich specyfikę. Dalsza dyskusja i powołanie kolejnych centrów powinno nastąpić w połowie przyszłego roku.

- W ramach Programu Centrów Doskonałości ustanowiono na okres 24 miesięcy 5 Projektów Badawczych Zamawianych:

- „Chemia krzemu” (prowadzi zespół T-09),
- „Badania nad mechanizmami neurodegeneracji” (P-05),
- „Systemy ciśnieniowe o ekstremalnych warunkach pracy” (T-07),
- „Techniki laserowe i biomateriały w medycynie” (T-11 i P-05),
- „Zaawansowane usługi medyczne i telediagnostyczne” (T-11 i P-05).

- Komitet zaakceptował ostateczną wersję dokumentu programowego dotyczącego rozwoju infrastruktury informatycznej dla polskiego środowiska naukowo-akademickiego na lata 2001 – 2005 „Pionier: Polski Internet Optyczny – Zaawansowane Aplikacje, Usługi i Technologie dla Społeczeństwa Informacyjnego” (tekst dostępny jest pod adresem <http://www.kbn.gov.pl/analizy/pionier/new/>).

- Ze wstępnej analizy wyników udziału Polski w 5. PR przeprowadzonej przez Komisję Europejską (KE) wynika, że w sferze nauki nie istnieje potrzeba dostosowania do prawa wspólnotowego. KE wskazuje jednak na stosunkowo słabe wyniki osiągane przez Polskę w 5. PR, a za główne przyczyny uznaje to, że:

- polska sfera naukowo-badawcza wciąż jest bardziej nastawiona na realizację badań podstawowych niż aplikacyjnych,
- zbyt słabe są powiązania między polskimi a wspólnotowymi ośrodkami badawczymi i naukowcami,
- łatwiej jest uzyskać wsparcie dla projektu badawczego z KBN niż z 5.PR z powodu skomplikowanych procedur realizacji projektów wspólnotowych.

- W ramach II Programu Horyzontalnego 5.PR „Promocja innowacji oraz małych i średnich przedsiębiorstw” UE dąży do wzmocnienia roli małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w podnoszeniu europejskiego potencjału innowacyjnego. Udział polskich MŚP w 5. PR jest nadzwyczaj skromny. W polityce innowacyjnej zarówno KBN, jak i Ministerstwo Gospodarki poszukują sposobów aktywizacji MŚP, w szczególności ich włączenia we wspólne działania oferowane przez 5.PR. W wyniku współdziałania obu resortów wypracowane zostały zasady i procedury wspierania MŚP w kierunku zwiększenia ich uczestnictwa w 5.PR.

- Komitet zapoznał się z informacjami:
  - o pracach nad projektem budżetu na rok 2001 (por. sprawozdanie z posiedzeń komisji Komitetu 6 i 7 września br.)
  - o wykonaniu budżetu w części 28 – Nauka za I półrocze roku 2000 oraz na dzień 31 sierpnia br.

- o planie finansowym wydatków działu 77 Nauka w 2000 roku w układzie grup zadań w rozdziałach i paragrafach klasyfikacji budżetowej.

- Zgodnie z harmonogramem prac nad „Zasadami oceny działalności statutowej jednostek naukowych i badawczo-rozwojowych” KBN powołał opiniodawczo-doradczy Zespół ds. Działalności Statutowej i Inwestycji. W jego skład: weszli: Marian Kaźmierkowski (przew.), Jerzy Brzeziński, Danuta Koradecka, Elżbieta Sarnowska-Temeriusz, January Weiner, Karol J. Wysokiński i Krzysztof Zieliński.

Dalszy harmonogram prac:

- listopad 2000 r.** – przygotowanie przez zespół projektu „Zasad” i przedstawienie go Komitetowi,

- lutym lub marcem 2001 r.** – dyskusja w zespołach, zbieranie uwag środowiska nauki, uchwalenie „Zasad” przez Komitet,

- kwiecień 2001 r.** – przygotowanie i upowszechnienie dokumentu, wystąpienie do jednostek o wymagane (ewentualnie) dodatkowe informacje,

- czerwiec 2001 r.** – nadesłanie przez jednostki wymaganych informacji,

- listopad 2001 r.** – praca zespołów nad ocenami jednostek (przygotowanie projektów uchwał Komitetu dotyczących wysokości finansowania działalności statutowej i kategorii jednostek),

- listopad lub grudzień 2001 r.** – przyjęcie przez Komitet uchwał na podstawie projektów zespołów,

- lutym 2002 r.** – wysyłka decyzji przewodniczącego KBN (na podstawie uchwał Komitetu) do jednostek.

- Na wniosek Zespołu T-09 Komitet postanowił odstąpić od ustanowienia projektu PCZ-11-19/1 „Ekologiczne zastosowania technik i technologii próżniowych”.

Następne posiedzenie: 19 października br.

Promocja nauki

28 września 2000 r. prezes Zarządu Telewizji Polskiej S.A. Robert Kwiatkowski (Telewizja Polska S.A.) i minister Andrzej Wiszniewski (KBN) uroczystie podpisali *Porozumienie w sprawie promocji nauki polskiej*.

Na mocy *Porozumienia* Telewizja Polska S.A. będzie rozpowszechniać filmy i programy popularnonaukowe, których celem jest między innymi:

- promocja osiągnięć nauki polskiej,
- upowszechnienie wyników badań prowadzonych przez KBN,
- prezentowanie sylwetek polskich uczonych.

Telewizja Polska S.A. będzie wspólnie z Komitetem Badań Naukowych corocznie uzgadniać kierunki i politykę programową telewizji w zakresie promocji nauki polskiej, m.in. poprzez określanie koncepcji i ramowej tematyki filmów i programów popularnonaukowych.

Te programy i filmy będą rozpowszechniane przez TVP S.A. w programach 1, 2, satelitarnym TV Polonia oraz regionalnych.

Współpraca TVP S.A. z KBN trwa od wielu lat. Ostatnio powstały filmy z cyklu „Polski Nobel” (1996 r.). Natomiast w 1997 r. powstało 20 filmów popularnonaukowych z cyklu „Komitet Badań Naukowych przedstawia”. Obecnie trwają prace nad nowym cyklem filmów.

Strony porozumienia liczą, że podpisana umowa przyczyni się do popularyzacji i upowszechnienia osiągnięć nauki polskiej w społeczeństwie. □

Posiedzenie Prezydium KRASP

Na posiedzeniu w dniu 31 sierpnia br. Prezydium KRASP podjęło następujące uchwały:

1. w sprawie dalszych prac legislacyjnych w obszarze szkolnictwa wyższego

Wyrażono w nim zaniepokojenie przedłużaniem się prac nad *Prawem o szkolnictwie wyższym* i podtrzymano dotychczasowe stanowisko wyrażone we wcześniejszych uchwałach.

2. w sprawie budżetu szkolnictwa wyższego w roku 2001 oraz aktów legislacyjnych związanych z działalnością szkół wyższych

Wyrażono obawę, że w nowym budżecie nastąpi ograniczenie dotacji na naukę i szkolnictwo wyższe. Podkreślono, że uczelnie zostały ostatnio obciążone dodatkowymi wydatkami na ZUS i PFRON, zaś Ministerstwo Finansów wystąpiło z projektami nowelizacji ustaw o podatku od nieruchomości i o opłatach celnych i podatku VAT od importowanej aparatury naukowej. Prezydium KRASP zwraca się do Ministra EN o przeciwdziałaniu niekorzystnym dla uczelni decyzjom oraz o wyrównanie poniesionych przez uczelnie kosztów wynikających ze wprowadzonych już obciążeń.

3. w sprawie działania komisji akredytacyjnych utworzonych przez konferencje rektorów poszczególnych typów szkół wyższych

Wyrażono poparcie dla idei powoływania ww. komisji i przekonanie, że ich dorobek będzie pomocą dla MEN w procesie oceny jakości nauczania w szkołach wyższych w Polsce.

4. w sprawie trybu nadawania statusu uczelni członkowskiej lub uczelni stowarzyszonej KRASP

Podano tu szczegóły proceduralne przyjmowania uczelni do grona członków (lub jako uczelni stowarzyszonej) KRASP. W skrócie: procedura zaczyna się od pisemnego wniosku rektora zainteresowanej uczelni, która musi wykazać się uprawnieniami do nadawania stopnia doktora, dorobkiem badawczym i innymi osiągnięciami, zaś Prezydium KRASP powołuje 3-osobową komisję złożoną z 3 rektorów, w tym 1 członka Prezydium (właściwy ze względu na typ kandydującej uczelni). Decyzja zapada w ciągu dwóch miesięcy. □

Posiedzenie plenarne KRASP i jubileusz UJ w Krakowie

Wydarzenie historyczne w polskim życiu akademickim, a nawet narodowym, jakim jest 600-lecie odnowienia Akademii Krakowskiej, było połączone z posiedzeniem KRASP. Omawiano kilka ważnych dla środowiska akademickiego punktów. Były to:

1. Sprawa sfinalizowania *Prawa o szkolnictwie wyższym*, którego projekt został złożony do sejmu. Po 11 latach gwałtownych reform w kraju wiele dotychczasowych rozwiązań wymaga znówelizowania.

2. Narasta problem akredytacji. Trzeba zapewnić odpowiednią jakość kształcenia. Szkoły niepaństwowe działają czasem dosyć niefrasobliwie. Ponieważ brak innych możliwości, poszczególne grupy uczelni same wzięły się za opracowanie zasad akredytacji. Wkrótce każda „branża” będzie miała swoją komisję akredytacyjną, a wiele z nich będzie nawet korzystało z opracowań zagranicznych.

3. Potrzeba powstania czegoś w rodzaju „Karty nauczyciela akademickiego”. Po ostatnich regulacjach płac w szkolnictwie powszechnym zarobki pracowników naukowych nie wyglądają atrakcyjnie. Wydaje się nawet, że adiunkt z doktoratem będzie zarabiał mniej od nauczyciela szkolnego. Starania o to mogą jednak napotkać na barierę finansową budżetu: rząd musi pilnie wyasygnować 1,2 mld zł na zwiększone pensje dla nauczycieli, a uczelnie chciałyby dostać jeszcze 1 miliard. Być może uda się to osiągnąć stopniowo.

4. Autonomia uczelni w sensie zbiorowym, czyli umocowanie prawne KRASP-u jako reprezentacji środowiska. Być może rozwiąże to nowa ustawa.

Pewne wątki dotyczące sytuacji szkolnictwa wyższego zostały też przedstawione ciekawie w wystąpieniu rektora UJ prof. F. Ziejki. Zrzucił on elitom politycznym granie edukacją. Tymczasem sprawa ta ma zasadnicze znaczenie dla przyszłości kraju i powinna być przedmiotem poważnych i przemyślanych decyzji – uważa prof. Ziejka.

5. Matura 2002. – nowa formuła egzaminu dojrzałości

Swoistym curiosum było zachowanie mediów w odniesieniu do tej sprawy.

Ponieważ minister EN zdążył skorygować w krótkim czasie wszelkie wymagające tego punkty projektu, tekst został jednogłośnie przyjęty przez plenum KRASPU w dniu 30 września. Obie strony: minister Wittbrodt i KRASP dokonali uroczystego podpisania dokumentu mającego istotne znaczenie również dla milionów przyszłych maturzystów i ich rodzin. Mimo obecności mediów wiadomość ta nie została jednak wyemitowana w I ani II programie telewizji publicznej. Pozostaje tylko zastanawiać się, „kto za tym stoi i komu to ma służyć?”

6. Finansowanie szkolnictwa wyższego

Braki budżetowe, które mogą wystąpić, choćby z powodu nacisku finansowego ze strony szkolnictwa powszechnego, mogą się odbić niekorzystnie na szkolnictwie wyższym (dotacja budżetowa, środki na naukę). Wiadomo nie od dziś, że tu najłatwiej dokonuje się cięć. Dlatego KRASP stara się przeciwdziałać takiej możliwości.

W uroczystościach jubileuszowych uczestniczyło liczne grono rektorów (wśród nich JM Rektor PWr prof. Andrzej Mulak), wielu polityków, szeroka reprezentacja duchowieństwa. Nieobecni byli przedstawiciele władz miejskich, gdyż prezydent Kwaśniewski jako *persona non grata* nie był aprobowany przez radnych Królewskiego Miasta Krakowa.

Rektor UJ wezwał w swoim przemówieniu, by resztki majątku narodowego przeznaczyć na kształcenie społeczeństwa i stypendia dla ubogiej młodzieży.

Wystąpili też prezydent Aleksander Kwaśniewski, premier Jerzy Buzek, min. Edmund Wittbrodt i min. Andrzej Wiszniewski.

Środowisko akademickie zintegrowane w KRASP ogłosiło z tej okazji Kartę Krakowską – 13 punktów, które są oceną osiągnięć, podsumowaniem dorobku i zestawieniem zadań na przyszłość. Treść Karty zamieszczamy poniżej. □

KARTA KRAKOWSKA

Stojąca u progu XXI wieku Polska z dumą spogląda na dorobek kolejnych pokoleń budujących jej gmachy w ciągu przeszło tysiąca lat. Mimo dramatycznych losów naszej historii, licznych wojen, długich lat narodowej niewoli, naród polski potrafił uchronić swoją tożsamość. Wielką rolę w tym procesie odegrała elita narodu, kształcąca się na krajowych uczelniach, w tym – na działającym bez przerwy od sześciu stuleci Uniwersytecie Jagiellońskim. Dziś

dzieło tej „szczęśliwej fundacji królów polskich” twórczo rozwija ponad sto uczelni publicznych oraz wiele wyższych szkół niepublicznych.

Wśród wyzwań, jakie stawia przed Polską nadchodzący XXI wiek, jedno z naczelnych miejsc zajmuje sprawa przygotowania odpowiednich kadr dla rozwoju kraju stojącego w obliczu pełnej integracji z Unią Europejską. Zadanie to spada przede wszystkim na szkolnictwo wyższe.

Wszystkie instytucje akademickie powinny chronić podstawowe wartości będące źródłem ich dotychczasowego rozwoju, a ich działalność winna być oparta na następujących zasadach.

1. Podstawową wartością, jaką w ciągu długich wieków doświadczeń historycznych udało się osiągnąć polskim uczelniom, jest ich pełna autonomia w zakresie prowadzenia badań i uprawiania dydaktyki, a także zarządzania. Dlatego zasada autonomii uczelni o charakterze akademickim nie może być ograniczana w żadnej z wymienionych sfer ich działalności.

2. Autonomia publicznej uczelni akademickiej związana jest ze szczególną odpowiedzialnością jej władz i kadry nauczającej za wypełnianie podjętej misji. We wszystkich swoich działaniach uczelnia publiczna winna się kierować zasadą otwartości i przejrzystości dla opinii publicznej.

3. Szkoły wyższe z racji swego statusu instytucji wyższej użyteczności są miejscem, w którym obowiązują przyjęte zasady tolerancji w każdej dziedzinie ich życia.

4. Nauczyciele akademicy winni przestrzegać w swoich badaniach oraz w pracy dydaktycznej zasad etycznych utrwalonych w ciągu wielowiekowej tradycji instytucji uniwersyteckich.

5. Nauczyciele akademicy w równej mierze są zobowiązani do uprawiania dydaktyki, jak i prowadzenia badań naukowych. Narzucanie im warunków prowadzących do naruszenia tej równowagi, tzn. do preferencji jednego z tych zadań, kłóciłoby się z zasadą, jaka legła u podstaw europejskiej tradycji szkolnictwa wyższego.

6. Uczelnie muszą podjąć wysiłek w celu zapewnienia jak najwyższej jakości realizowanego w nich procesu kształcenia. Studentom należy stworzyć warunki swobodnego dostępu do studiów na uczelniach krajowych i zagranicznych.

7. Uczelnie winny pamiętać o celach wychowawczych w kontaktach ze studentami, które prowadzą do kształtowania postaw etycznych, poszanowania wartości akademickich i zachowań godnych człowieka dobrze wykształconego i kulturalnego, rozumiejącego znaczenie dorobku kulturowego ludzkości i odczuwającego potrzebę nieustającego jego pomnażania.

8. Szkoły wyższe powinny promować rozwój kultury fizycznej społeczeństwa, a w szczególności sposób dbać o zdrowie studentów.

9. Pracownicy naukowcy z racji swego powołania do służby społeczeństwu powinni działać na rzecz ochrony świata przed zagrożeniami.

10. Wzrost liczby pracowników naukowych musi się odbywać z zachowaniem stawianych im wymagań.

11. Finansowanie szkolnictwa wyższego jest niezbywalnym obowiązkiem władz państwowych. Uczelniom publicznym należy zapewnić możliwości pozyskiwania z innych źródeł środków finansowych na ich działalność i rozwój.

12. W celu zapewnienia młodym ludziom równego dostępu do studiów władze państwowe i władze poszczególnych uczelni winny zabiegać o tworzenie różnych form udzielania im pomocy.

13. W szkolnictwie wyższym powinien zostać wprowadzony powszechny system akredytacji, który dawałby studentom gwarancję uzyskania odpowiedniej jakości wykształcenia, niezależnie od miejsca pobierania nauki.

My, niżej podpisani rektorzy zrzeszeni w Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, podejmujemy się czynić wszystko, aby nasze uczelnie działały zgodnie z powyższymi zasadami. □

Dział Współpracy Międzynarodowej informuje

We wrześniowym numerze „Biuletynu Informacyjnego” Działu Współpracy Międzynarodowej znaleźliśmy ofertę stypendialną z MEN na rok akademicki 2001/2002. Obejmuje ona studia częściowe, staże i misje naukowe, studia doktoranckie, staże habilitacyjne oraz kursy językowe do 50 krajów Europy, Afryki, Azji i Ameryki Środkowej. Preferowani będą kandydaci, których wyjazd:

- będzie związany z realizacją konkretnych zadań przedstawionych w planie badawczym,

- zostanie poparty opinią samodzielnego pracownika naukowego (nie dotyczy samodzielnych pracowników naukowych).

Kandydat może się ubiegać wyłącznie o jeden wyjazd w roku.

Termin składania zgłoszeń w DWM upływa 17 listopada 2000 r.

Bliższa charakterystyka ofert oraz formularze aplikacyjne znajdują się w Dziale Współpracy Międzynarodowej (A-1, pok. 146, tel. 28-46, Elżbieta Mazurek).

DAAD oferuje na rok akademicki 2001/2002 następujące stypendia dla studentów i pracowników PWR:

1. 10-miesięczne stypendia na studia uzupełniające, studia podyplomowe i studia doktoranckie w terminie 1.10.2001 r.–31.07.2002 r. Wymagana jest bardzo dobra znajomość języka niemieckiego.

2. Stypendia krótkoterminowe (1–6 miesięcy między majem 2001 r. a styczniem 2002 r.) na realizację krótkoterminowych prac badawczych, w szczególności połączonych z pracą doktorską w Polsce). Wymagana jest bardzo dobra znajomość języka niemieckiego lub angielskiego.

3. Jednomiesięczne wakacyjne kursy języka niemieckiego w okresie wakacji 2001 r.

4. Pobyty studyjne (1–3 miesiące w okresie od kwietnia 2001 r. do stycznia 2002 r.) w celu przeprowadzenia programu badawczego na niemieckich uczelniach lub w instytutach badawczych. Wymagana jest dobra znajomość języka angielskiego lub niemieckiego.

Termin składania wniosków na stypendia w Biurze Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej MEN upływa 10.11.2000 r. (decyduje data wpłynięcia wniosku, a nie data stempla pocztowego).

Bliższe informacje o stypendiach oraz formularze zgłoszeniowe dostępne są w Dziale Współpracy Międzynarodowej (A-1, pok. 146, tel. 28-46, Elżbieta Mazurek).

Ponadto DAAD oferuje możliwość wyjazdów grupowych (wyjazdy studenckie oraz praktyki dla grup studenckich), miejsca dla praktykantów IAESTE oraz stypendia SIEMENS S.A. i DAAD. □

Zarządzenia, Okólniki, Ogłoszenia

W ostatnim czasie ukazały się następujące pisma okólnie:

- **Pismo okólnie 22/2000** z dnia 15.09.2000 r. w sprawie zasad kwaterowania studentów w domach studenckich Politechniki Wrocławskiej;

- **Pismo okólnie 23/2000** z dnia 26.09.2000 r. w sprawie uroczystości inauguracji roku akademickiego 2000/2001 oraz godzin rektorskich. □

Rozmowa z JM Rektorem prof. Andrzejem Mulakiem „Strategia rozwoju uczelni”

– *Wśród kierowników jednostek organizacyjnych jest rozpowszechniana ankieta „Strategia rozwoju uczelni” Jaki cel przyświecał jej opracowaniu?*

– Ta ankieta ma charakter techniczny. Zawarto w niej pytania o ogólnym charakterze. Pytamy w niej o proponowane kierunki, zmiany organizacyjne etc. Chodzi o to, że trzeba się zastanowić nad przyszłością uczelni i dobrze byłoby zrobić „spis z natury”. Chcemy się dowiedzieć, co, kto i gdzie widzi, jaka dziedzina jest bardziej modna czy potrzebniejsza, jakie są perspektywy itd. Zebrane wiadomości będą podstawą do dalszych dyskusji.

– *Na jakim forum miałyby się toczyć ta dyskusja: w Senacie, czy w szerszym gronie? Każdy widzi, co oczywiste, swoje problemy jako najważniejsze na świecie i synteza nie może być prostym zsumowaniem życzeń poszczególnych osób. Co więc będzie dalej?*

– Na dwa lata przed końcem kadencji nie jestem zdania (wyrażanego czasami), że należy dla poprawy warunków rozwoju uczelni wzywać ekspertów niczym lekarza do konającego. Uważam, że sytuacja uczelni jako szczególnego rodzaju placówki jest na tyle wyjątkowa, niepowtarzalna, że nie ma w Polsce ekspertów, którzy mogliby udzielić prostych rad. Poczucie zagrożenia bytu uczelni wzięło się w pewnym momencie stąd, że trzeba było dać sygnał powstrzymujący zbyt łatwe wydatkowanie pieniędzy. To jednak wzbudziło przesadnie nerwowe reakcje, uznano to za sygnał zaciśnięcia pasa. Chcielibyśmy obecnie wyjść naprzeciw tym, którzy widzą potrzebę analizowania warunków rozwoju uczelni. Warto się na przykład zastanowić nad tym, czy powołać jakieś nowe centra badawcze. Wypadałoby powołać je, ale ponieważ ludzie się za to nie biorą, chcemy zobaczyć, czy np. mogłoby powstać centrum informatyczne, a może biotechnologiczne. Zobaczymy. Dalej, interesuje nas, czy powstaną nowe wydziały. Są na ten temat pewne dyskusje na Elektronice: może odłączy się Telekomunikacja, może Instytut Techniki Mikrosystemów. Czy powstaną dwie jednostki, czy trzy – to jeszcze kwestia przyszłości. Ponadto myślimy o powołaniu nowych kierunków studiów. Może zajdzie potrzeba zainwestowania w ten cel pewnych pieniędzy. Ankieta może też ujawnić potrzebę przeprowadzenia pilnych remontów. Zatem sposób analizowania zebranych danych jest jeszcze sprawą otwartą. Zapewne zapoznamy z rezultatami zainteresowane gremia: kolegium dziekanów, czy komisje senackie, może powołamy jakąś grupę redakcyjną, czy nawet ekspertów, czy osoby z innych, zaprzyjaźnionych uczelni, które przedstawią swoją opinię na temat uzyskanych danych. Może przyda się jakaś komisja nadzwyczajna, może nie. W każdym razie oczekuję, że powstanie dokument zbiorowy, ale realizowany pod wpływem urzędującej ekipy, bo będziemy się starali się przekazać przyszłej ekipie jakiś „testament” – podobnie jak zrobił to prof. Wiszniewski.

– *Każda ekipa przychodzi jednak z jakąś własną koncepcją, własną wizją tego, co trzeba zmienić. Wobec tego to, co przekazują im poprzednicy, to są raczej dobre rady, które nie są w żaden sposób zobowiązujące.*

– Oczywiście. Platforma wyborcza rektora, co niejednokrotnie podkreślałem, nie powinna być lekceważona, ponieważ jest potwierdzona wynikiem wyborczym. Jakiś kandydat proponuje np. pęd ku nowoczesności. Jeśli wygrał, ma prawo to realizować. Ja żadnych rewolucji nie przewidywałem. Mówiłem o pewnej pokorze i o pewnym realizmie. To zostało przez ludzi zaakceptowane. Dlatego jeśli ktoś dzisiaj wyraża pogląd, że brak jest ogólnej koncepcji rozwoju, to powinien uwzględnić, że ja się nie zgadzam na koncepcję wykreowania idealistycznego rozwiązania, w którym od góry tworzy

się wszystko na nowo. Nie podoba mi się Rewolucja Październikowa, ani różne inne rewolucje. Natomiast jeśli pojawiają się jakieś wąskie gardła, jeśli trzeba powołać jakieś centrum, jeżeli zreorganizować jednostkę zatrudniającą humanistów – proszę bardzo, krok po kroku można to przeprowadzić. To są pragmatyczne działania.

– *Czyli wizja Pana Rektora od początku kadencji była pragmatyczna, stabilizująca rzeczywisty układ?*

– Moja teza była również taka, że otoczenie jest tak niepewne (zarówno linia finansowania jak przemian społecznych), że konieczny był marsz ubezpieczony. Nie można np. powiedzieć, że za pięć lat będę miał tylu studentów. Okresy przemian nie pozwalają na ekstrapolację danych.

Podobnie zaskakujące są czasem zwroty wynikające z przemian naukowych. Czy dało się przewidzieć skutki wprowadzenia komputeryzacji i telefonii komórkowej? Też nie bardzo. Takie zjawiska trzeba dostrzegać, gdy się pojawiają, rozpoznawać je i dostosowywać się. Tak robią wszyscy. Nie można zaprogramować, kiedy osiągniemy krainę wiecznej szczęśliwości. Dlatego w moim ujęciu nie ma to być doktryna, ale syntetyczny opis rzeczywistości z pokazaniem miejsc krytycznych i wskazaniem punktów, w których należy coś szczególnie prędko zrobić w celu osiągnięcia prawidłowego, normalnego działania, czy też zajęcia pewnych rubieży w celu przejścia do następnego etapu.

– *Czy będą tam jakieś sugestie, jak to należy zrobić?*

– Zapewne tak. Jestem za takim właśnie stawianiem sprawy, tzn. trzeba mieć oprzyrządowanie instrumentalne i organizacyjne do rozwiązywania problemów. To, co się w tej chwili dobrze sprawdza, to centra. Na przykład Centrum Materiałów Zaawansowanych i Nanotechnologii dobrze pracuje, urządza seminaria (dostają stale zaproszenia). Są to ludzie z różnych miejsc, a jednak łączy ich możliwość wzajemnego wsparcia naukowego. Daliśmy im kilka wewnętrznych grantów, dzięki czemu jako uczelnia jesteśmy na pierwszym miejscu w rankingu w dziedzinie nowoczesnych technologii.

– *Wracając do omawianej ankiety, jestem ciekawa, o ile respondenci będą prezentowali generalne spojrzenie na sprawy uczelni. Wiadomo bowiem, że jeśli zadaje się obywatelom (chyba każdego) państwa pytanie, czy podatki mają zmaleć, są za tym. A jednocześnie popierają wzrost świadczeń socjalnych ze strony państwa. Zatem Pan Rektor może natopkać w odpowiedziach bardzo sprzeczne sygnały, a odczytanie z nich rzeczywistych potrzeb będzie niełatwym wysiłkiem.*

– Sądzę, że będę to umiał czytać. Traktuję odpowiedzi jako sygnały, ale nie jako recepty rozwiązań. To już wymaga scalenia. Termin oddawania odpowiedzi upływa 10 października, więc (nawet uwzględniając pewne opóźnienia) wkrótce będziemy mieli materiał do analizy.

– *Chętnie zapoznalabym naszych Czytelników z wnioskami wpływającymi z tej ankiety.*

– Z pewnością takie będą.

– *Dziękuję Panu Rektorowi za rozmowę.*

Rozmawiała: Maria Kiszka

PYTANIA zawarte w ankiecie (pismo R/1987/2000)

1. Jakie kierunki kształcenia i specjalności należy uznać za szczególnie ważne dla Pańskiej jednostki?
  - a) (obecnie)
  - b) (w przyszłości)
2. Jakie dyscypliny i tematy badań naukowych należy uznać za szczególnie ważne dla Pańskiej jednostki? a) b)

3. Jakie kierunki kształcenia i specjalności o charakterze interdyscyplinarnym powinny być rozwijane? a) b)
Propozycje jednostek współpracujących:
4. Jakie dyscypliny i tematy badań naukowych o charakterze interdyscyplinarnym powinny być rozwijane? a) b)
Propozycje jednostek współpracujących (tworzących centra badawcze):
5. Jakie inwestycje budowlane są szczególnie potrzebne w Państwa jednostce ze względu na prowadzoną dydaktykę i badania naukowe? a) b)
6. Jakiego rodzaju aparatura badawcza byłaby szczególnie pożądana w Katedrze, Instytucie, Wydziale (Uczelni, w Ośrodku Wrocławskim)? a) b)
7. Który element działalności dydaktycznej Państwa jednostki jest szczególnie narażony na obniżenie jakości kształcenia?
8. Jakie usprawnienia organizacyjne bezpośrednio dotyczące Państwa jednostki byłyby pożądane?
9. Jakie usprawnienia organizacyjne w zakresie:
  - legislacji,
  - powoływania lub likwidacji jednostek,
  - rozbudowy kadrowej i materialnej jednostek,
  - ograniczenia kadrowego i materialnego jednostek, w skali Uczelni byłyby pożądane?
10. Jakie dodatkowe źródła finansowania dydaktyki są ważne dla Państwa jednostki?
11. Jakie dodatkowe źródła finansowania badań naukowych są ważne dla Państwa jednostki?

Termin nadsyłania wypełnionych ankiet upłynął 10.10.2000r.

Można oczekiwać, że syntetyczny obraz wynikający z przeprowadzonej ankiety będzie odpowiedzią na postulaty działającej od września 1999 do marca 2000 Komisji ds. stanu finansowego i strategii rozwoju Uczelni *ad hoc*, a zwłaszcza na propozycje zamieszczone we „Wnioskach...” podsumowujących jej działalność.

WNIOSKI

z działalności Komisji ds. stanu finansowego i strategii rozwoju Uczelni *ad hoc*.

1. Komisja, której powstanie zainicjowano na posiedzeniu połączonych Senatów Politechniki w dniu 9 lipca 1999 roku, została formalnie powołana na posiedzeniu Senatu w dniu 23 września 1999 roku. Okoliczności powołania Komisji, kiepski stan finansów Uczelni, brak sprecyzowanych kierunków rozwoju a zarazem nadzieje związane z nową kadencją władz Politechniki, skłaniały do oczekiwania, że niejako zewnętrzny punkt widzenia na problemy Uczelni może dopomóc Senatowi i Kierownictwu w podejmowaniu ważnych problemów rozwoju i restrukturyzacji. Na swym pierwszym posiedzeniu Komisja zadeklarowała, że nie zamierza pełnić roli „opozycji” w stosunku do Kierownictwa, raczej jednoczyć Senat i Kierownictwo wokół problemów, jakie Uczelnia napotyka na swej drodze rozwoju. Komisja pragnęła, aby kierunki tego rozwoju Senat Politechniki poznał, zatwierdził, a potem wspierał współpracą z władzami Uczelni. Komisja zdawała sobie sprawę i z tego, że dla harmonijnego rozwoju i wobec dynamicznie zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych, potrzebna jest Politechnice restrukturyzacja – usprawnienie zarządzania i gospodarowania majątkiem Uczelni. Stąd Komisja skoncentrowała się na dwóch aspektach – problemach: kierunkach rozwoju Uczelni oraz restrukturyzacji zarządzania.

2. W kwestii kierunków rozwoju Uczelni, Komisja nie mogła wkraczać w kompetencje zarezerwowane dla rektora (kierowanie opracowaniem i realizacją strategicznych planów rozwoju..), a z drugiej strony pragnęła możliwości wypełnienia kompetencji Se-

natu (uchwalanie kierunków rozwoju). Komisja nie mogła się zgodzić z twierdzeniem, że „dokument określający strategię Uczelni istnieje i dotyczy okresu 1996-2005...i jest nowelizowany każdorazową platformą wyborczą rektora”, bowiem chodzi o dokument zatwierdzony przez Senat. W tej sytuacji, Komisja poprosiła JM. Rektora o przedstawienie Senatowi takiego dokumentu i otrzymała obietnicę, że zostanie on opracowany. Komisja, zapraszając na swe posiedzenie przewodniczących stałych komisji senackich, sugerowała i zainicjowała dyskusje nad kierunkami rozwoju Uczelni. Ufam, że ta inicjatywa zbiegnie się z intencją JM. Rektora i dokument określający kierunki rozwoju Politechniki zostanie Senatowi przedstawiony.

3. W kwestii restrukturyzacji, Komisja zamierzała oprzeć swe sugestie na opinii ekspertów i uzyskała znaczące wsparcie Senatowi poprzez uchwałę przyzwalającą powołanie ekspertów dla zbadania struktury administracyjnej i polityki finansowej Uczelni. Niestety, wedle opinii JM Rektora, ekspertyza taka jest zbędna i nie będzie konsumowana przez władze Uczelni, co czyni inicjatywę Komisji zbyteczną i niestosowną.

4. Komisja uważa, że wypełniła swą rolę w takim stopniu w jakim było to przywołane wolą Senatu z jednej strony, a lojalnością wobec władz Uczelni z drugiej. W opinii członków Komisji, dotrzymanie deklaracji nie spełniania roli „opozycji” wobec Kierownictwa Uczelni, sugeruje zakończenie pracy Komisji „ad hoc”.

Członkowie Komisji:

prof. Janusz Biernat,

prof. Ryszard Grząślewicz,

prof. Paweł Kafarski,

prof. Jan Koch,

prof. Tadeusz Luty (przewodniczący),

prof. Jerzy Zwoździak

Wrocław, 30 marca 2000

NAGRODY MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

Miło nam poinformować, że 9 studentów Politechniki Wrocławskiej otrzymało stypendia Ministra Edukacji Narodowej na rok akademicki 2000/2001. Są to:

1. Małgorzata Zakrzewska,
2. Bartłomiej Siudeja,
3. Janusz Tadla,
4. Waldemar Goldman,
5. Ewelina Bogdan,
6. Przemysław Bieчек,
7. Jacek Olszewski,
8. Bartłomiej Dyda,
9. Łukasz Neuman.

Stypendia zostały przyznane na okres 10 miesięcy (od 1 października br.), a miesięczna kwota stypendium wynosi 650 zł.

Ofiarom Katynia

Dzięki sześciolatniemu wysiłkom Dolnośląskiej Rodziny Katyńskiej stanął we Wrocławiu w Parku Juliusza Słowackiego Pomnik Ofiar Katynia wg projektu Tadeusza Tchórzewskiego. Uroczystość odsłonięcia i poświęcenia odbyła się 22 września br. W obecności wdów i rodzin pomordowanych, władz Wrocławia i Województwa Dolnośląskiego, duchownych różnych Kościołów, przedstawiciele Wojska Polskiego, Policji, kombatanów oraz pocztów sztandarowych aktu odsłonięcia pomnika dokonał sekretarz generalny Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa Andrzej Przewoźnik.

Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Obchodów 60. Rocznicy Zbrodni Katyńskiej – prof. Adam Zaleski (Politechnika Wrocławska) przypomniał w swoim przemówieniu historyczne fakty.

„Sześćdziesiąt jeden lat temu dnia 22 września 1939 roku oficerowie garnizonu lwowskiego stawili się na placu Bernardyńskim w Lwowie na rozkaz dowódcy garnizonu, aby wymaszerować w kolumnach za miasto, gdzie zgodnie z warunkami kapitulacji ustalonymi ze stroną sowiecką mieli uzyskać wolność i udać się w dowolnie obranym kierunku. Po wyjściu z miasta zostali otoczeni przez oddziały NKWD z psami i pognani na wschód jako więźniowie. Nastąpiło bezprecedensowe pogwałcenie wszelkich międzynarodowych praw i konwencji o traktowaniu jeńców wojennych, którzy zostali oddani pod nadzór policji politycznej, a nie wojska – jak to jest przyjęte na całym świecie. Taki był początek gehenny polskich jeńców na wschodzie. Powstały trzy obozy jenieckie. W Ostaszkuwie osadzono 6,5 tysiąca osób: policję, żandarmerię, służby wię-

Moment odsłonięcia pomnika

zienne, straż graniczną, sędziów i prokuratorów, ludzi, którzy stali na straży przestrzegania prawa w II Rzeczypospolitej. W obozach w Kozielsku i Starobielsku uwięziono 12 generałów, kontradmirała i 8,5 tysiąca oficerów zawodowych i rezerwy, wśród których była znaczna część polskiej elity intelektualnej. Z obozów do rodzin napływały skąpe wiadomości. 13 kwietnia 1940 roku wszystkie rodziny więźniów wspomnianych trzech obozów znajdujących się w tym czasie na terenach okupowanych przez Związek Sowiecki zostały aresztowane. Jako uzasadnienie aresztowania wymyślono kłamstwo. Funkcjonariuszom NKWD nakazano informować aresztowanych, że wyjeżdżają na żądanie jeńców tych obozów – ich mężów i ojców, którzy chcą się połączyć ze swymi rodzinami. W bydłych wagonach wszyscy zostali wywiezieni bezterminowo do północno-wschodniego Kazachstanu do katorżniczych prac fizycznych. Wielu z nich nigdy nie powróciło do kraju. Wywieziono również rodziny oficerów przebywających wówczas w niewoli niemieckiej, a mieszkających na terenach okupowanych przez Związek Sowiecki, co może być jeszcze jednym potwierdzeniem ówczesnej współpracy hitlerowskiego Gestapo z sowieckim NKWD. Od kwietnia 1940 roku wszelka korespondencja z obozów przestała napływać. Po wybuchu wojny sowiecko-niemieckiej w 1941 roku i po zawarciu umowy Sikorski–Majski, gwarantującej amnestię wszystkim Polakom więzionym na terenie ZSRR, zaczęto tworzyć tam armię polską pod dowództwem gen. Władysława Andersa. Spośród 15 tysięcy więźniów wspomnianych trzech obozów zgłosiło się do niej około 400 osób. Ludzie ci byli świadkami likwidacji tych obozów w kwietniu 1940 roku i wywożenia ich współtowarzyszy w

nieznanym kierunku. Strona radziecka na pytanie: – Co stało się z 15 tysiącami ludzi z tych obozów? – nie chciała tego wyjaśnić, dając wykrętne odpowiedzi. W kwietniu 1943 roku cały świat w środku II wojny światowej został wstrząśnięty niemieckim komunikatem o znalezieniu masowych grobów około 4 tysięcy rozstrzelanych polskich oficerów w Lasku Katyńskim koło Smoleńska. Okazało się, że wszyscy oni byli jeńcami obozów w Kozielsku, a znalezione przy zwłokach dokumenty wskazywały na to, że zbrodni dokonano na wiosnę 1940 roku. O jeńcach Ostaszkuwa i Starobielska nic nie było wiadomo, ale wszystkie przypuszczenia graniczące z pewnością wskazywały na to, że spotkał ich w nieznanym miejscu ten sam los. Przez pół wieku nad sprawą Zbrodni Katyńskiej i zaginięcia 15 tysięcy jeńców wojennych panowała na Zachodzie zмова milczenia, a w państwach pod wpływami komunistycznymi była ona zatajana i fałszowana. W kwietniu 1990 roku pod koniec istnienia Związku Sowieckiego z ujawnionych tajnych dokumentów świat

Przekazanie obrazu Matki Boskiej Katyńskiej

dowiedział się o tym, że jeńcy Ostaszkowa w kwietniu 1940 r. byli wywożeni do miasta Kalinin (obecnie Twer), tam w piwnicach budynku NKWD mordowani, a ich zwłoki wrzucono do dołów śmierci w pobliskiej miejscowości Miednoje. Jeńców Starobielska przewożono do Charkowa, tam zabijano w kazamatach NKWD, a ich zwłoki grzebano w zbiorowych mogiłach podcharkowskiego lasku w Piatichatkach. Dopiero w jesieni 1992 roku został ujawniony tajny dokument z 5 marca 1940 roku skazujący 14.700 więźniów Kozielska, Ostaszkowa i Starobielska i około 11.000 innych polskich więźniów na karę śmierci bez sądu i bez ogłaszania wyroku. Dokument został podpisany przez Stalina i jego najbliższych współpracowników: Mołotowa, Mikojana, Kaganowicza, Kalinina i Woroszyłowa, a wyrok wykonali oprawcy z NKWD. Była to z premedytacją zaplanowana zagłada kadry oficerskiej Wojska Polskiego, pracowników służb stojących na straży przestrzegania w państwie prawa, a jednocześnie znacznej części polskiej elity intelektualnej. Ta bezprecedensowa zbrodnia przeszła do historii pod symboliczną nazwą „Zbrodnia Katyńska”. Zbrodniarze nigdy nie zostali osądzeni i ukarani. Jest faktem znamionym, że ostatni najdłużej żyjący sygnatariusz wspomnianego wyroku Lazar Kaganowicz zmarł śmiercią naturalną w roku 1991 dożywszy sędziwego wieku, a dokument skazujący został ujawniony, jak wspominałem, w rok później. Nie jest to przypadek, bowiem żadnego z głównych winowajców nie było już wśród żywych. Staraniem Rządu Polskiego, Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa i osobiście pana ministra Andrzeja Przewoźnika zostały wybudowane, a w ostatnich miesiącach otwarte i poświęcone polskie nekropolie wojskowe w Charkowie, Miednoje i Katyniu.

Stowarzyszenie Dolnośląska Rodzina Katyńska postanowiło wznieść w naszym mieście ze składek społeczeństwa pomnik w hołdzie i dla uczczenia pamięci niewinnie pomordowanych na nieludzkiej ziemi naszych bliskich.”

Prof. Adam Zaleski w imieniu Dolnośląskiej Rodziny Katyńskiej podziękował autorowi projektu pomnika – panu Tadeuszowi Tchórzewskiemu za wspaniałe dzieło oraz przekazał wyrazy wdzięczności wielu życzliwym i ofiarnym osobom i instytucjom za ich finansową i czynną pomoc, dzięki której mógł powstać ten pomnik.

Minister A. Przewoźnik zwrócił uwagę na fakt, iż nie wyjaśniono jeszcze losu ponad 7 tysięcy obywateli RP, którzy ponieśli śmierć z rąk tego samego oprawcy i w oparciu o tę samą decyzję z 5 marca 1940 roku. Minister przytoczył słowa premiera Jerzego Buzka, który podczas otwarcia cmentarzy w Katyniu i Miednoje powiedział: „Rząd Polski, instytucje rządowe nie spoczną, dopóki nie wyjaśnią losu tych ponad siedmiu tysięcy Polaków, dopóki nie zostaną odnalezione ich miejsca pochówku, dopóki nie zostaną upamiętnieni”. Premier, który ze względu na wcześniejsze zobowiązania nie mógł uczestniczyć w odsłonięciu pomnika, przekazał list skierowany do uczestników uroczystości na ręce przewodniczącego prof. Adama Zaleskiego i pełnomocnika d/s budowy pomnika – Aliny Głowackiej-Szłapowej.

Dyrektor Instytutu Pamięci Narodowej – prof. Leon Kieres w swoim wystąpieniu stwierdził, że ta instytucja ma obowiązek przypominania i dokumentowania losów historii – także tych, którzy zginęli w Katyniu. IPN nie może zaniechać żądania udostępnienia narodowi polskiemu dokumentów tego ludobójstwa, mimo ich niedostępności i trudności w działaniach prowadzących do ujawnienia pełnej prawdy o sprawcach tego ludobójstwa.

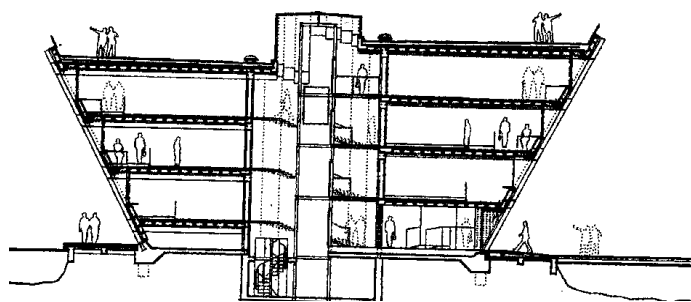
Poświęcenie pomnika było aktem ekumenicznym. Dokonali go: metropolita wrocławski ks. Henryk kardynał Gulbinowicz, biskup Kościoła Grekokatolickiego ks. Włodzimierz R. Juszcak, prawosławny abp Jeremiasz, biskup Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego Ryszard Bogusz, biskup Kościoła Polsko-Katolickiego Wiesław Skołucki i przewodniczący Gminy Wyznaniowej Żydowskiej Jerzy Kichler. Obecny był także kapelan Rodzin Katyńskich i pomordowanych na Wschodzie ks. prałat Zdzisław Peszkowski, który przekazał na ręce pani Aliny Głowackiej-Szłapowej obraz Matki Boskiej Katyńskiej.

Uroczystości miała bogatą oprawę artystyczną. Szczególnie przejmująco zabrzmiał wiersz Zbigniewa Herberta „Guziki” w wykonaniu Bogusława Kierca, a muzyka Henryka Góreckiego z partią solową Stefani Woytowicz doskonale współgrała z nastrojem powagi i refleksji. (hw) **Zdjęcia: S.Szrek, B.Sadowski**

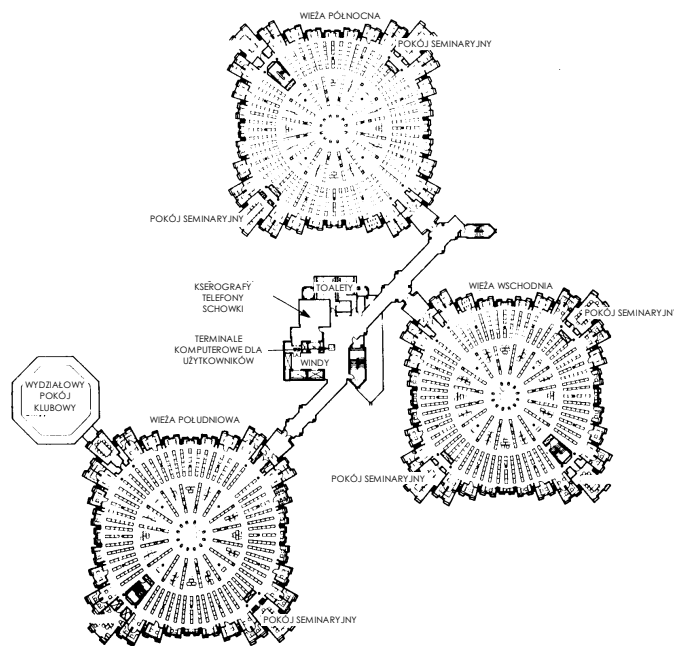

Współczesne budynki biblioteczne

W miarę rozwoju nauki i kultury rola i znaczenie bibliotek będzie niewątpliwie wzrastać. Zmienne będą zapewne i coraz doskonalsze techniki utrwalania i odtwarzania zawartych w nich informacji. Wpłynie to również na zmiany samych budynków bibliotecznych, na wartość tworzonych w nich warsztatów pracy. Dąży się do projektowania zwartych brył budynków z pełną elastycznością wewnątrz przez jak największą swobodę wzajemnej wymiany miejsc dla wszystkich funkcji biblioteki. Kubatury amerykańskich

Rys. 3 Przekrój i widok budynku biblioteki Uniwersytetu w Nottingham.

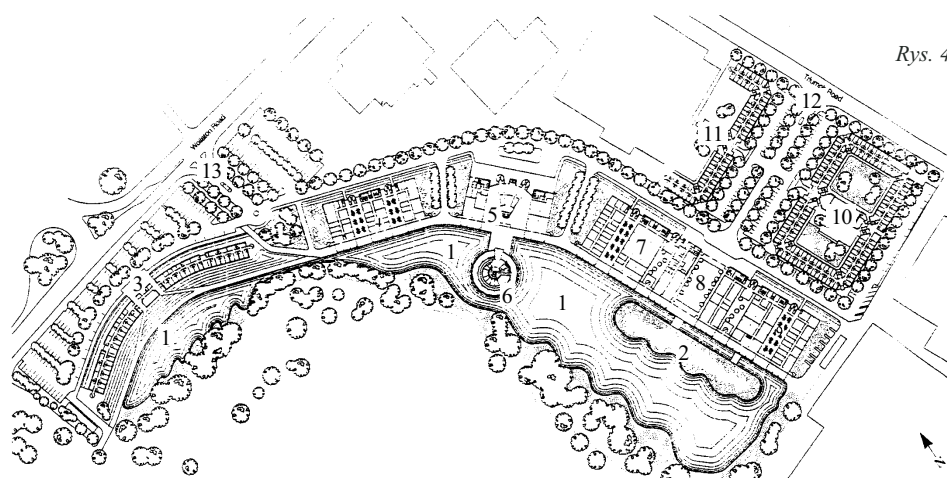

Rys. 1 Rzut kondygnacji powtarzalnej biblioteki Northwestern University w Evanston koło Chicago

budynków bibliotecznych są często większe od europejskich, wpływa to przede wszystkim z wolnego dostępu do półek i dużej

Rys. 4 Widok biblioteki Uniwersytetu w Toledo, Ohio

Rys. 2 Plan sytuacyjny biblioteki Uniwersytetu w Nottingham.

Legenda: 1 – sztuczny akwen wodny, 2 – sztuczna wyspa, 3 – dom studencki, 4 – dział administracyjny, 5 – główny budynek audytorium, 6 – biblioteka, 7 – wydział nauk komputerowych, 8 – stołówka, 9 – urządzenia dla kształcenia, 10 – dom studencki, 11 – dom studencki, 12 – wejście, 13 – wejście główne.

ilości sal wspólnej pracy (rys. 1). Niewątpliwie sprawą o wyjątkowo dużej wadze jest właściwe usytuowanie budynku bibliotecznego. Biblioteki należy planować w pobliżu gmachów uczelni, z łatwym dostępem dla pieszych, a jednocześnie dobrym dojazdem samochodów transportowych. Dogodne położenie biblioteki wpływa na zwiększenie frekwencji (rys. 2). Usytuowanie biblioteki w stosunku do odpowiedniej strony świata ma również duże

Rys. 5 Widok na otaczającą zielen z czytelni biblioteki uniwersyteckiej w Toledo.

Rys. 6 Projekt konstrukcji budynku biblioteki PWiR przy Wybrzeżu Wyspiańskiego (wizualizacja komputerowa)

znaczenie. Pomieszczenia czytelni i magazyny materiałów bibliotecznych powinny się znajdować raczej po stronie wschodniej lub zbliżonej do północnej. Najbliższe otoczenie budynku biblioteki powinno stanowić dobrze zaprojektowana woda (rys. 3) lub zielen (rys. 4 i 5), których zestaw barw będą działać relaksowo na czytelników w przerwach ich intensywnej pracy.

S.Kobielał
B.Piękoś

Bibliografia:

- Universität Nottingham, England, AW Architektur + Wettberbe 182/2000
- Fischer K., Long-span precast for a medical library, Engineering in Architecture, 1987
- Cudnik Z., Skarbnica wiedzy, Ossolineum, 1980
- Piękoś K., Projekt konstrukcji budynku biblioteki głównej politechniki wrocławskiej, Praca dyplomowa wykonana w Instytucie Budownictwa pod kierunkiem prof. S. Kobielała
- Northwestern University Library, Chicago, USA, A guide, 1984

Milenijne spotkanie architektów

Zjazd Absolwentów Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej pod hasłem „1000 lat architektury Wrocławia na Wyspach Odrzańskich” odbywał się w dniach 25 – 27 września pod patronatem J.M. Rektora prof. Andrzeja Mulaka. Komitet organizacyjny tworzyli: prof. arch. Janusz Rębielak – przewodniczący, mgr arch. Zbigniew Jakubek (SARP), mgr arch. Marek Natusiewicz (SARP), dr arch. Andrzej Poniewierka (Wydział Architektury), dr arch. Romuald Pustelnik (Wydział Architektury), dr arch. Bogusław Wórzeczek (Wydział Architektury) i dr hab. arch. Waldemar Wawrzyniak (Wydział Architektury) – rzecznik prasowy. W skład Komitetu Honorowego weszli: Metropolita Wrocławski – ks. Henryk kardynał Gulbinowicz, prof. Ryszard Natusiewicz – przewodniczący, dziekan Wydziału Architektury Elżbieta Trocka –Leszczyńska, prezes Oddziału Wrocławskiego SARP Andrzej Zwierzchowski, prezes Oddziału Wrocławskiego Towarzystwa Urbanistów Polskich Andrzej Konarski, Prezes Oddziału PAN we Wrocławiu Edmund Małachowicz, architekt miasta Wrocławia Maciej Dobrowolski, architekt Województwa Dolnośląskiego Włodzimierz Szotek, prof. Kazimierz Ciechanowski – senior Wydziału oraz nauczyciele akademicy uczący w pierwszych latach istnienia Wydziału i absolwenci pierwszego rocznika.

Ten jubileuszowy zjazd związany z 55-leciem Wydziału Architektury miał bardzo bogaty program. Uroczystość otwarcia miała miejsce w auli naszej uczelni. Za stołem prezydiąlnym zasiadli: dziekan Wydziału Architektury prof. Elżbieta Trocka-Leszczyńska, Rektor prof. Andrzej Mulak, ks. Henryk kardynał Gulbinowicz, prof. Kazimierz Ciechanowski, prezes wrocławskiego oddziału SARP mgr inż. Andrzej Zwierzchowski oraz przewodniczący Komitetu Organizacyjnego prof. Janusz Rębielak. Po powitaniu uczestników zjazdu przez dziekana głos zabrał Rektor, który stwierdził, że Wydział Architektury jest jednym z najbardziej zasłużonych wydziałów PWiR, pełnym rozmachu i wciąż rozwijającym nowe kierunki. Nadaje on Politechnice specjalny klimat. Prof. A. Mulak przekazał życzenia wielu lat działalności i rozkwitu Wydziału i dalszego kształtowania artystycznych osobowości. Podziękował też absolwentom za wspieranie uczelni. Ks. Henryk kardynał Gulbinowicz nawiązał w swoim wystąpieniu do historii budowy Katedry Wrocławskiej podkreślając solidność, fachowość i artyzm wrocławskich *muratorów*. Wyraził uznanie i podziękował architektom za wkład myśli i pracy oraz za pomoc przy projektowaniu i budowie nowych kościołów. W wystąpieniach prof. Ryszarda Natusiewicza i prof. Tadeusza Biesiekierskiego (absolwenta pierwszego rocznika Wydziału) było wiele wspomnień o profesorach z Politechniki Lwowskiej organizujących na Wydziale Budownictwa Oddział Architektury, który we wrześniu 1949 roku został przekształcony w samodzielny wydział. Wspomniano prof. Konrada Dybę, artystę plastyka Arkadiusza Włodarczyka, wykłady z matematyki prof. Hugona Steinhaus, podkreślano skromność prof. Kazimierza Ciechanowskiego. Głos zabierali także przedstawiciele Stowarzyszenia Architektów Polskich (SARP). Prof. Witold Molicki wyraził opinię, że „architektura powinna być sztuką sprzedawalną, ale nie sprzedajną” i przestrzegając przed dominacją pieniądza. Wielokrotny prezes tego stowarzyszenia Henryk Buszko przypomniał, że kultura europejska ma swe korzenie w kulturze helleńskiej i nawiązując do tego podarował Wydziałowi na ręce pani dziekan symbol piękna i potencji twórczej – statuetkę Pegaza autorstwa Bronisława Chromego. Zarówno obecny prezes ZG SARP Ryszard Jurkowski, jak i

Dokończenie na str. 38

Inauguracja...

Dokończenie ze strony 3

położeniu (blisko UE, długa granica z sąsiednimi państwami, duże zróżnicowanie terenu, bogata struktura urbanistyczna, rozwinięte ciągi komunikacyjne). Głównym problemem jest bezrobocie (V miejsce w Polsce). Wyzwania to akcesja do UE, globalizacja, rewolucja informacyjna, struktura demograficzna, naruszenie równowagi ekologicznej i złożoność sytuacji społecznej (zanik postaw obywatelskich, sprowadzenie postaw obywatelskich do procedur, rozwój ruchów jednej sprawy itd.).

Cele strategiczne, jakie w związku z tym się rysują, to integracja w skali Dolnego Śląska, odrodzenie cywilizacyjne i rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Podjęcie takich zadań stwarza nadzieję, że w wyobrażalnej przyszłości będziemy „żyć w zgodzie z naturą

w pogodzie ducha”.
Bardzo byśmy się cieszyli, gdyby stało się to za kadencji Pana Marszałka.

NAGRODY REKTORA za rok akademicki 1999/00

1. Pelczarska Anna	– Wydz. Architektury
2. Boryczko Anna	– Wydz. Architektury
3. Lorenc Wojciech	– Wydz. Budownictwa
4. Lalik Anna	– Wydz. Chemiczny
5. Szyja Bartłomiej	– Wydz. Chemiczny
6. Daroszewski Adam	– Wydz. Chemiczny
7. Szewczyk Ewelina	– Wydz. Chemiczny
8. Merta Arkadiusz	– Wydz. Elektroniki
9. Wośko Filip	– Wydz. Elektroniki
10. Kośnikowski Wojciech	– Wydz. Elektroniki
11. Oszczyda Daniel	– Wydz. Elektryczny
12. Worach Aleksander	– Wydz. Elektryczny
13. Derkowska Monika	– Wydz. Górniczy
14. Rodzoch Elżbieta	– Wydz. Inżynierii Środowiska
15. Zdybek Ireneusz	– Wydz. Inżynierii Środowiska
16. Molecki Bogusław	– Wydz. Informatyki i Zarządzania
17. Zgrzywa Anna	– Wydz. Informatyki i Zarządzania
18. Lewtak Robert	– Wydz. Mechaniczno-Energetyczny
19. Banaś Michał	– Wydz. Mechaniczny
20. Kryg Mariusz	– Wydz. Mechaniczny
21. Gryniewicz Radosław	– Wydz. Mechaniczny
22. Fryźlewicz Piotr	– Wydz. PPT
23. Hreniak Dariusz	– Wydz. PPT
24. Kubiak Marta	– Wydz. PPT
25. Nowaczyk Magdalena	– Wydz. PPT

APEL

Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” przy Politechnice Wrocławskiej

do członków związku, sympatyków
oraz wszystkich osób, które podzielają opinię,
że Wydarzenia Sierpnia 1980 roku powinny być upamiętnione
w naszym mieście trwałym pomnikiem – obeliskiem

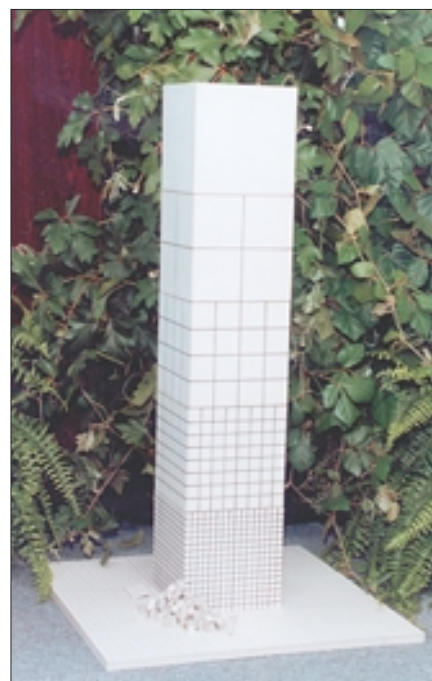
o składanie dobrowolnych datków na ten cel.

Pomnik upamiętniający tamte dni chcemy wznieść za zgodą
władz Uczelni na skwerze pomiędzy budynkami C-2 oraz C-6.

Jego autorem jest
Eugeniusz Get
Stankiewicz. Jeśli
ofiarność naszej
społeczności dopi-
sz, jego odsłonię-
cie planujemy
podczas obcho-
dów Święta Poli-
techniki Wro-
cławskiej (15 li-
stopada br.).

Apelujemy go-
rąco o wsparcie fi-
nansowe tej ini-
cjatywy poprzez
Komisję Oddzia-
łowej lub bezpo-
średnio w Komisji
Zakładowej.

Wrocław,
31.08.2000 r.

Festwal Nauki na PWr

Oficjalnego otwarcia tegorocznego milenijnego Festiwalu Nauki w dniu 21 września w Auli Leopoldyńskiej Uniwersytetu Wrocławskiego dokonała prof. Aleksandra Kubicz – koordynator środowiskowy Festiwalu Nauki. Po powitaniu zgromadzonych gości, wśród których byli rektorzy i prorektorzy uczelni wrocławskich, koordynator Festiwalu na PWr prof. Kazimiera Wilk, dyrektor Osso-lineum Adolf Józwenko oraz wielu naukowców szkół wyższych Wrocławia, prof. Kubicz przypomniała, że głównym celem Festiwalu jest pokazanie warsztatu pracy naukowców i efektów ich pracy.

Początek tej ważnej wrocławskiej imprezy obwieścił hejnał Festiwalu Nauki skomponowany przez Wojciecha Żdźarskiego, a wykonany przez trio trąbek Akademii Muzycznej. Ogłoszono też wyniki konkursu plastycznego *Najważniejsze wydarzenie w ostatnim tysiącleciu*, a zdobywcą pierwszej nagrody – Bartosz Zamarek otrzymał nagrodę z rąk Rektora AR Tadeusza Szulca reprezentującego Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola.

Politechnika Wroclawska w tym roku zaproponowała niezwykle bogatą ofertę programową, z której skorzystało prawie 14 tysięcy osób. Odbywały się wykłady specjalistyczne, pokazy, warsztaty i dyskusje panelowe. Dyskusję na temat „*Europa 2010: scenariusze rozwoju*” prowadził prof. Roman Galar. Wystąpienia uczestniczących w niej: prof. Andrzeja Wiszniewskiego, dr Piotra Wojciechowskiego i prof. Tadeusza Zipsera były interesujące, ale zbyt trudne dla młodych odbiorców. Postacią najbardziej medialną okazał się prof. Jan Waszkiewicz, który także brał udział w tej dyskusji. Podsumował on scenariusze przedstawione przez swoich przedmówców: „*minister Andrzej Wiszniewski uświadomił nam, że jesteśmy gdzieś w zaułku i prędko z niego nie wyjdziemy, prof. Tadeusz Zipser do tego dorzucił, że cała nadzieja w Islamie, który się odradza. Wprawdzie dr Piotr Wojciechowski stworzył pewne przesłanki do optymizmu, ale wszystkie te scenariusze zawierają w sobie jakiś błąd. Jako ekspert od prognozowania wiem jedno: Rzeczywistość będzie zupełnie inna niż się spodziewamy.*” Marszałek Województwa Dolnośląskiego zauważył, że na ogół w prognozach zauważamy fatalny brak optymizmu i rozmachu w myśleniu. Europa jest pewnym systemem wartości, który stracił swoją ekspansję. Brakuje w niej młodych optymistycznych ludzi, których w Polsce jest dużo. I zarówno ten fakt, jak i nasz kręgosłup moralny, dają nam szansę na lepszą pozycję w przyszłej Europie.

Dyskusję panelową „*Sztuczny mózg – fikcja czy rzeczywistość*” zorganizowała i prowadziła dr hab. inż. Halina Kwaśnicka. Słuchacze otrzymali przygotowaną przez nią i wydaną specjalnie dla gości festiwalowych broszurę, która w przyjazny sposób zapoznaje czytelnika z problemami sztucznej inteligencji zdefiniowanej jako „rozwiązywanie problemów sposobami wzorowanymi na naturalnych działaniach i procesach poznawczych człowieka za pomocą symulujących je programów komputerowych”. W dyskusji wzięli udział: prof. dr hab. Włodzisław Duch z Uniwersytetu im. M. Kopernika z Torunia. (jego zainteresowania naukowe to inteligencja obliczeniowa, kognitywistyka, sieci neuronowe i fizyka komputerowa), prof. dr hab. Czesław Nosal z Instytutu Organizacji i Zarządzania PWr (jest profesorem psychologii, zajmuje się problematyką procesów umysłowych), dr inż. Ireneusz Sierocki z Instytutu Cybernetyki Technicznej PWr (zajmuje się sztuczną inteligencją, a zwłaszcza metodami reprezentacji wiedzy i uczenia) i dr hab. inż. Halina Kwaśnicka z Wydziałowego Zakładu Informatyki PWr (zajmuje się metodami sztucznej inteligencji, a zwłaszcza technikami wzorowanymi na procesach naturalnych). Dyskusja toczyła się dwie godziny w zapełnionej sali, mieszczącej ponad 400 osób. Wśród słuchaczy obecni byli zarówno młodzi ludzie ze szkół średnich i wyższych uczelni, jak i starsi, a przez ostatnie 40 minut słuchacze

mogli zadawać pytania, na które odpowiadali uczestnicy panelu.

Problem sztucznej inteligencji pojawił się w wykładzie „Cybernetyka, inteligencja, robotyka: Jak układać klocki?” przygotowanym przez pracowników Instytutu Cybernetyki Technicznej Wydziału Elektroniki: dr inż. Ireneusza Sierockiego i dr inż. Marka Wnuka. Głównym celem referatu było zapoznanie słuchaczy z podstawowymi pojęciami, metodami i zastosowaniami cybernetyki, sztucznej inteligencji i robotyki. Skoncentrowano się na metodach inteligentnego planowania zachowania robota oraz przedstawiono hierarchiczną strukturę planowania działań robota. Wszystkie omawiane zagadnienia były ilustrowane przykładem robota naśladowczego przedszkolaka układającego klocki. Konkluzją referatu było stwierdzenie, że modelowanie i konstrukcja inteligentnych robotów wymaga interdyscyplinarnej wiedzy teoretyczno-praktycznej.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się wykłady specjalistyczne przygotowane przez Wydział Chemii, a trzy z nich zostały powtórzone ze względu na szczególne zainteresowanie bardzo licznie przybyłych gości festiwalowych wypełniających po brzegi sale wykładowe. Wykład prof. Pawła Kafarskiego zatytułowany „*Nie tylko kobiety są piękne i groźne, czyli co kryje się w biedronce. Rzecz o toksyczności zwierząt*” w niezwykle interesujący sposób mówił między innymi o tym, że toksyny i jady używane przez zwierzęta pełnią w zasadzie dwie główne funkcje. Pierwsza to umożliwienie powolnemu myśliwemu upolowanie szybko przemieszczającej się zdobyczy, a drugą funkcją jest odstraszenie lub zabijanie wrogów. Można zauważyć wyraźny związek między toksycznością zwierzęcia, a jego wyzywająco pięknym ubarwieniem.

W wykładzie „*To i owo o homeopatii i ziołach*” dr Jadwiga Słoduchowska mówiła o naturalnej metodzie leczenia-homeopatii i pewnych ziołach. Tu słuchacze mogli dowiedzieć się, że to nie skład leku czyni go homeopatycznym, lecz stosowanie go zgodnie z następującymi zasadami:

- podobne leczy podobne,
- minimalne dawki,
- leczenie całościowe.

Autorka podkreśliła, że homeopatii nie należy jednak mylić z ziołolecznictwem korzystającym wyłącznie z wyciągów roślinnych. W ostatnich latach coraz częściej sięgamy po leki produkowane z minerałów, z surowców roślinnych, a więc i większe jest zainteresowanie roślinami o właściwościach leczniczych.

Dr hab. Roman Gancarz w wykładzie „*Od żądła do zombi, czyli co nieco o narkotykach*” mówił o tym, że układ nerwowy stanowi system porozumiewania się poszczególnych części ciała oraz komunikowania się z otoczeniem, a środki halucynogenne silnie zaburzą prawidłowe funkcjonowanie tego układu i jego centralnej części – mózgu. Mechanizm działania receptorów nerwowych na poziomie molekularnym i wpływ środków odurzających na ich funkcjonowanie jest ciągle przedmiotem badań różnych grup uczonych.

Nie tylko zaproponowane przez Wydział Chemiczny wykłady cieszyły się powodzeniem. Także wystawa „*Z ziołami i polimerami w trzecie tysiąclecie*” zgromadziła całe rzesze młodzieży.

Sesja obejmowała prace studentów o następującej tematyce:

- Bogactwo i różnorodność związków zapachowych w świecie roślin,
- Te wspaniałe zapachy olejkowe,
- Ta cudowna moc ziół stosowanych w lecznictwie,
- O roślinach prawie wszystko,
- Czar tworzyw sztucznych.

Wysoką frekwencję miały także pokazy: „Słońce, woda i w drogę – terazniejszość i przyszłość naszej motoryzacji” prezentowany przez dr Marka Kułczyńskiego oraz „Czy węgiel aktywny jest aktywny?” przygotowany przez dr Annę Jankowską i dr Jana Kaczmarka.

Na wrocławskich mediach szczególnie wrażenie zrobiły pokazy

wyładowań elektrycznych w powietrzu zorganizowane przez Instytut Podstaw Elektrotechniki i Elektrotechnologii Wydziału Elektrycznego. Miały one miejsce w Hali Wysokich Napięć wyposażonej w urządzenia probiercze bardzo wysokich napięć: transformator 800 kV napięcia przemiennego 50Hz oraz generator napięcia udarowego 1800 kV. Prof. Janusz Fleszyński zademonstrował wyładowania elektryczne obejmujące:

- wyładowania ulotowe, snopiące i zupełne w powietrzu oraz wyładowania ślizgowe po powierzchni dielektryka stałego w przeciwnym polu elektrycznym,
- przeskoki elektryczne na izolatorach pod działaniem napięcia udarowego imitującego przepięcia piorunowe.

W pokazach tych uczestniczyło około 180 osób (ustalony limit uczestników został wyczerpany już w pierwszej godzinie telefonicznych zapisów), w tym wielu uczniów szkół średnich Dolnego Śląska i studentów. Spontaniczne reakcje młodzieży, nagradzającej gromkimi brawami towarzyszące wyładowaniom efektowne zjawiska świetlne i akustyczne sprawiły satysfakcję organizatorom.

Instytut Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn Wydziału Mechanicznego przygotował cykl wykładów „Samochód XXI wieku” o tematyce związanej z konstrukcją, projektowaniem, stylistyką, bezpieczeństwem i eksploatacją pojazdu oraz ekologią silnika spalinyowego itp. Zrealizowano go w następujących blokach tematycznych:

- „Samochód wirtualny” – dr inż. Wojciech Zabłocki,
- „Czyste spaliny” – dr inż. Wojciech Walkowiak, dr inż. Czesław Kolanek,
- „Ogniwo paliwowe” – dr inż. Marek Kułaziński (Instytut Chemii i Technologii Nafty i Węgla),
- „Wieczny silnik” – dr inż. Andrzej Kaźmierczak,
- „Przewrót w dieslach” – dr inż. Marek Reksa,
- „Kropelka paliwa ..... i w drogę” – dr inż. J. Zbigniew Sroka,
- „Bezpieczny samochód” – dr inż. Wojciech Ambroszko.

Prelekcje te były bardzo ciekawie przygotowane przez pracowników naukowo-dydaktycznych Zakładu Pojazdów Samochodowych i Silników Spalinowych oraz pracownika Instytutu Chemii i Technologii Nafty i Węgla, a poszczególne wystąpienia były ilustrowane przezroczkami, modelami oraz filmami wideo. Dodatkowym punktem programu było wystąpienie zaproszonego gościa, a zarazem jednego ze sponsorów XIX Wrocławskiej Samochodowej Jazdy Oszczędnościowej „O KROPELCE ...” – Krzysztofa Kuryłowicza, który zaprezentował nowoczesne urządzenie jakim jest samochodowy przelicznik trakcyjny. Po każdym wykładzie licznie zgromadzeni słuchacze zadawali wiele pytań. Ogółem w tej sesji wzięło udział około 230 osób i byli to przeważnie młodzi ludzie.

Odbędzie się też XIX Wrocławska Samochodowa Jazda Oszczędnościowa „O KROPELCE ...” rozgrywana o Puchar Dziekana Wydziału Mechanicznego Po uroczystym otwarciu Rajdu przez dyrektora tej imprezy – dr inż. Zbigniewa J. Srokę nastąpiła odprawa zawodników i losowanie numerów startowych. Wszyscy zawodnicy otrzymali od organizatorów: regulamin Jazdy Oszczędnościowej „O KROPELCE ...”, szczegółową mapkę trasy jazdy, bon żywnościowy oraz liczne gadżety, takie jak: mapę miasta Wrocławia, długopis, naklejki samoprzylepne z logo: „O KROPELCE ...”, 55 lat Wydziału Mechanicznego, miasta Wrocławia.

Przeprowadzony przez Zakład Analizy Doświadczalnej Konstrukcji Inżynierskich i Biomechanicznych Instytutu Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn pokaz „Badanie krzywizn kręgosłupa metodą Mory” oraz przy użyciu urządzenia diagnostycznego posturometru S cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem. Jeszcze przed rozpoczęciem ustawiła się kolejka chętnych. Przebadano 52 osoby. Po badaniach przeprowadzonych przez doktorantki: Elżbietę Gawin, Agnieszkę Paluch, Sylwię Szotek oraz asystentkę Celinę Pezowicz, każdy otrzymywał wynik pomiaru w postaci wydruku komputerowego. Wśród badanych przeważały dzieci ze szkół podstawowych,

ale była również młodzież z liceum ogólnokształcącego oraz grupa osób dorosłych.

Bardzo widowiskowe były także pokazy z użyciem technik laserowych, które budziły ciekawość zwiedzających.

Wykład stale współpracującego z Wydziałem Mechaniczno-Energetycznym komendanta Centrum Szkolenia Inżynieryjno-Lotniczego płk. dr inż. Władysława Melnarowicza, zatytułowany „Promy kosmiczne” zgromadził około 150 osób. Przedstawione zostały tu rozwiązania techniczne promów kosmicznych, drogi i kierunki ich rozwoju oraz zastosowania militarne i naukowe. Wykład był bogato ilustrowany filmami i przezroczkami, a forma prezentacji i tematyka spotkały się z ogromnym zainteresowaniem.

Pracownicy Wydziału Mechaniczno-Energetycznego zaproponowali serię wykładów specjalistycznych. Na każdym było około 150 słuchaczy. Sesję rozpoczął wystąpieniem pod tytułem „Energia w życiu człowieka” dziekan prof. Zbigniew Gnutek, który w bardzo interesujący, syntetyczny i przystępny sposób przedstawił rolę i znaczenie energii w świecie nieożywionym, w świecie przyrody i w życiu człowieka. Omówił też różne źródła energii, rodzaje przemian energetycznych oraz sposoby konwersji energii.

Problematykę tę kontynuował prof. Mieczysław Lech wystąpieniem pod tytułem „Energia jądrowa – korzyści i zagrożenia”. Poruszył on zagadnienia związane z energetyką jądrową: sprawy bezpieczeństwa, emisji substancji szkodliwych, konkurencyjności ekonomicznej oraz zagadnienia ekologiczne, a przeprowadzone porównanie kosztów wytwarzania energii w elektrowniach jądrowych z kosztami energii produkowanej w elektrowniach węglowych zdecydowanie przemawia na korzyść technologii jądrowych.

„Pobawmy się w fizyków” to tytuł pokazów ciekawych doświadczeń i zjawisk fizycznych przygotowanych i zaprezentowanych przez pracowników Instytutu Fizyki PWr. Zainteresowanie pokazami przerosło najśmielsze oczekiwania organizatorów. Przed Laboratorium Podstaw Fizyki przez cały dzień gromadziły się tłumy młodzieży szkolnej. Program pokazów został zaproponowany przez profesora Ryszarda Poprawskiego, doktorów Piotra Kurzynowskiego, Władysława Woźniaka i Andrzeja Kolarza. Należy podkreślić wkład pracy i zaangażowanie w przygotowanie pokazów pracowników Warsztatu Mechanicznego Instytutu Fizyki z jego szefem panem Edwardem Ciupidą oraz pracowników Laboratorium Podstaw Fizyki: inż. Elżbiety Kławińskiej, mgr inż. Stanisławy Surygały i mgr inż. Grażyny Jaworskiej. Pokazy były tak przygotowane, aby uczestnicy mogli sami przeprowadzać proste doświadczenia lub brać w nich udział. Na prośbę kilku nauczycieli dwukrotnie je powtórzono.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się także wykłady wygłoszone przez pracowników Instytutu Fizyki. Frekwencja była wysoka, a wśród słuchaczy przeważała młodzież szkół średnich i podstawowych. Sala 322 w bud. A-1 prawie zawsze była całkowicie zapełniona, chociaż słuchacze się wymieniali. Po każdym wykładzie wywiązywała się dyskusja między zainteresowanymi i słuchaczami.

Wykład „Czy te oczy mogą kłamać? Rzecz o złudzeniach optycznych” prof. dr hab. Floriana Ratajczyka (Instytut Fizyki) ze względu na liczbę zainteresowanych dwukrotnie przekraczającą możliwości wcześniej przewidzianej sali musiał być przeniesiony do Auli PWr, którą słuchacze wypełnili po brzegi.

Około 350 osób zainteresowało się tematem „Co tak pięknie gra? Fizyka skrzypiec” omówionym przez dr inż. Pawła Scharocha z Instytutu Fizyki, artystę lutnika Krzysztofa Mroza i studentkę Wyższej Szkoły Muzycznej.

Około 300 osób wysłuchało wykładu zaproponowanego przez pracowników Instytutu Fizyki dr inż. Janusza Andrzejewskiego i dr inż. Pawła Machnikowskiego p.t. „Jak wywołać koniec świata”.

Sądząc po identycznej frekwencji słuchacze postanowili szukać alternatywnego rozwiązania i udali się na wykład mgr Jerzego Cy-

III FESTIWAL NAUKI

ŚRODOWISKA
WROCŁAWSKIEGO

otwieramy...

Prof. Aleksandra Kubicz

Prof. Kazimiera A. Wilk

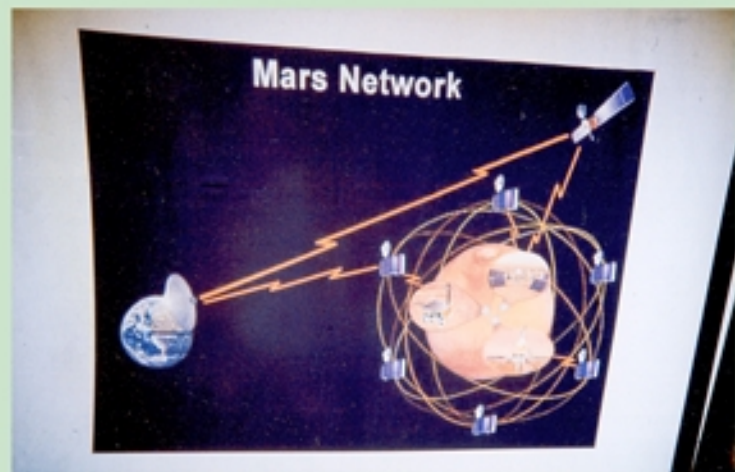
Na Uniwersytecie...

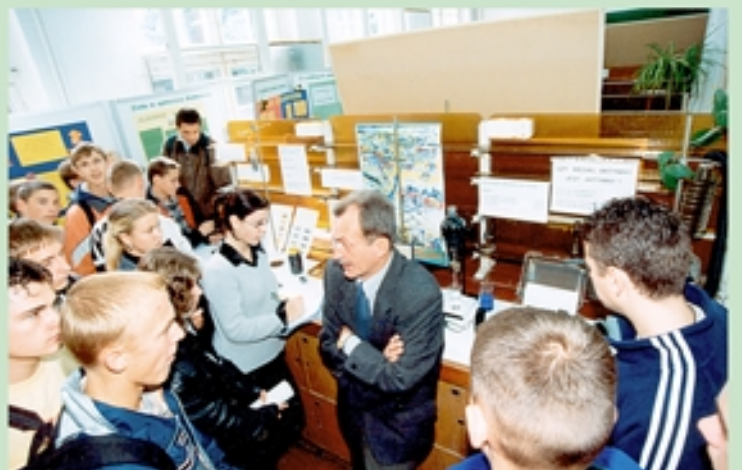
Na Politechnice...

Pani mgr Elżbieta Mazurek zaraz po zejściu z okładki

*Przez cztery dni zadawano sobie takie i temu podobne pytania. Prelegenci
w chęci opisanie i zrozumienia tajemnic najnowszej nauki i techniki!!!*

gana (Instytut Górnictwa) zatytułowany „Mieszkać na Marsie”. Autor w oparciu o przekopiowane z Internetu najnowsze kolorowe zdjęcia powierzchni Marsa przedstawił historię poglądów i obecne wywody naukowe dotyczące budowy, warunków panujących na powierzchni oraz możliwości zasiedlenia tej planety. Omówił też, wspierając swoje wystąpienie planszami, historię badań planety i ewolucję zmian poglądów na warunki tam panujące.

Reprezentujący ten sam instytut: dr Tadeusz Przylibski i mgr Paweł Zagożdżon w trakcie wykładu „Meteoryty z ojczyzostego nieba – meteoryt Baszkówka” pokazali gipsową replikę meteorytu, wielkości dużego owalnego bochenka chleba, wypożyczoną z Muzeum Ziemi w Warszawie, który spadł w 1994 roku koło wsi Baszkówka (25 km na wschód od Warszawy). Została omówiona historia odnalezienia meteorytu oraz jego struktura mineralna.

Ziemskie i na pewno praktyczne problemy zostały poruszone w wykładzie „Inteligentne budownictwo – maksimum wygody, minimum kosztów” przedstawionym przez dr inż. Jerzego Jasieńkę z Instytutu Budownictwa i Teresę Kupczyk.

Pracownicy Wydziału Architektury zaprezentowali serię wykładów specjalistycznych na najbardziej aktualne, w obliczu zbliżającego się XXI wieku, i nurtujące nas tematy. Prof. Zbigniew Bać w swoim wystąpieniu „Środowisko mieszkaniowe człowieka” przedstawił swoją koncepcję habitatu, czyli właśnie środowiska mieszkaniowego człowieka. Na przykładzie wybranych przykładów z kraju i ze świata, ilustrowanych przezroczkami, zreferował sposoby kształtowania środowiska mieszkaniowego w różnych kręgach kulturowych i ukazał różnice w formowaniu się habitatu w zależności od wpływu czynników środowiskowych i kulturowych. Problematykę tę kontynuowała dr Ada Kwiatkowska wykładem „Dom w wirtualnym świecie XXI wieku”, który zakończyła pytaniami: Jak będą wyglądały miasta i domy przyszłości? Czy rzeczywiście internauci zastąpią ludzi, cyberprzestrzeń – przestrzeń, elektrotektura – architekturę, Infostrady – autostrady, etc.? Jak nowe technologie wpłyną na codzienne życie jednostek, ich rodzin oraz na środowisko człowieka?

Festiwalowi towarzyszyły wystawy. Najbardziej widoczną była prezentacja *Komplex Symplexu* autorstwa dwójki artystów: Jerzego Olka i Witolda Szymańskiego zajmująca prawy aneks korytarza wejściowego w budynku A-1. W gmachu głównym na antresoli można było obejrzeć przegląd fotografii wykonanych przez prof. Elżbietę Trocką-Leszczyńską, ilustrujących charakter architektury w południowej części Dolnego Śląska. Zaprezentowano także prace fotograficzne nagrodzone w przeprowadzonym na Wydziale Architektury konkursie fotograficznym pt. „1000 lat architektury Wrocławia” prowadzonym przez fotografa Krzysztofa Nowaka. Sala 144 była miejscem dwóch ekspozycji: „Człowiek – Natura – Środowisko” autorstwa dr hab. Aliny Drapelli-Hermansdorfer i „Miasto w oczach studentów Wrocławia i Cottbus” przygotowanej przez dr Andrzeja Poniewierkę.

Przygotowaną przez Zakład Geologii i Wód Mineralnych W-6, przy pomocy studentów studiów dziennych i zaocznych Wydziału Górniczego wystawę „Skarby ziemi dolnośląskiej” odwiedziło prawie 350 osób. Oprócz ekspozycji muzealnych okazów minerałów użytecznych eksploatowanych i przerabianych na Dolnym Śląsku, przygotowano kilka tac minerałów do rozdawania oglądającym, jako prezenty od studentów Wydziału. Każdy podarowany okaz został opisany i odpowiednio zapakowany. Ponadto, stoisko oświetlono górniczymi lampkami – średniowieczną i współczesną oraz ozdobiło emblematami górniczymi.

„Historia Komputerów” to wystawa ciesząca się dużą popularnością wśród młodzieży, a zorganizowana przez prodziekana Wydziału Informatyki i Zarządzania dr inż. Urszulę Markowską-Kaczmar. W ramach tej imprezy znalazły się:

– prezentacja multimedialna opisująca ciekawostki i punkty

zwrotne w rozwoju komputerów na świecie,

– wystawa starych, 8-bitowych komputerów, na których były zainstalowane gry komputerowe,

– wystawa w formie stałych tablic umieszczonych na ścianie w korytarzu Wydziałowego Zakładu Informatyki, przedstawiających rozwój poszczególnych elementów komputerów, np. nośników pamięci. Niektóre eksponaty pokazywane były przez specjalnie zainstalowane lupy umożliwiające obejrzenie szczegółów.

Z materiałami źródłowymi dotyczącymi historii naszej uczelnianej biblioteki można było się zapoznać na wystawie przygotowanej przez mgr Marka Jurkowskiego „Biblioteka z piórkiem i myszką”. Sięgnięto do dokumentów zarówno z okresu: niemieckiej Technische Hochschule, jak i początkowych lat istnienia Biblioteki Głównej, czyli od 1946 r., aż po czasy obecne. Największe zainteresowanie zwiedzających (a zwłaszcza młodzieży) budził terminal *Mera*, który przeszedł już do historii, oraz obsługujące Bibliotekę współczesne komputery i wydawnictwa multimedialne.

Uczestnicy tegorocznego Festiwalu Nauki mogli jeszcze uczestniczyć w wielu ciekawych i oryginalnych imprezach, takich jak: pokaz poduszkowców zorganizowany przez pracowników Zakładu Pojazdów Samochodowych i Silników Spalinowych, pod kierunkiem dr inż. Czesława Kolanka, pokaz „Podróże balonem: kaprys bogaczy czy sport wyczynowy” przygotowany przez Akademicki Klub Lotniczy oraz połączony z wykładami pokaz „Nauka i technika w górach”. Mogli też wysłuchać wielu nie opisanych tu, ale ciekawych wykładów oraz koncertów zespołów muzycznych działających przy PW. Przy tak bogatym programie każdy mógł znaleźć coś interesującego dla siebie. Gratulujemy organizatorom i czekamy na następnym festiwal (niekoniecznie milenijny)!

Hanna Waśkowska

III Festiwal Nauki mamy już szczęśliwie poza sobą. Niezwykle bogata oferta wykładów, dyskusji, pokazów, wystaw i imprez, jaką przygotowało nasze środowisko naukowe wykazała, że mamy co pokazać i potrafimy to zrobić. Coraz bardziej jesteśmy postrzegani przez media i władze samorządowe, które nie szczędzą nam słów uznania.

Uważam, że Festiwal Nauki spełnia swoje zadania, o czym świadczą pełne sale wykładowe i laboratoria oraz liczne grona rozczarowanej młodzieży, która nie zdołała dostać się na wybrane wykłady lub pokazy. Nasz sukces stał się możliwy tylko dzięki ofiarnemu wysiłkowi grona koordynatorów uczelnianych, instytutowych i innych placówek oraz ogromnej rzeszy nauczycieli akademickich, którzy nie szczędzili swego czasu i zaangażowania dla realizowania szczytnego celu, jaki nam przyświecał. Słowa uznania należą się również pracownikom nie akademickim oraz studentom – wolontariuszom, bez pomocy których nie udało by się przeprowadzić tak ogromnego przedsięwzięcia.

Wszystkim współorganizatorom i realizatorom Festiwalu Nauki składam gorące podziękowania i wyrazy najwyższego uznania za ich entuzjazm i trud.

Koordynator
Środowiskowy Festiwalu Nauki
Prof. dr hab. Aleksandra Kubicz

„Komplex symplexu” na III Festiwalu Nauki

Na łamach „Pryzmatu”, w numerze 128 anonsowaliśmy wystawę autorstwa panów: plastyka Jerzego Olka i Witolda Szymańskiego z naszej Politechniki – „Komplex symplexu”. Następnie, w numerze 130 przedstawiliśmy Państwu swoje wrażenia z wernisażu wystawy oraz jej twórców.

Okazało się, że wystawa cieszy się ogromnym powodzeniem, ciągle się rozwija, a jej sława siega już poza granice Polski (Praga, Lyon). Ostatnio gościła w ramach Festiwalu Nauki na Politechnice Wrocławskiej. Poniżej o swojej trwającej przygodzie z wystawą pisze Jerzy Olek, a dalej jego gość z Pragi, który zeknęła się z nią gdy była wydarzeniem artystycznym w Kłodzku.

Od wizji do wizualizmu

- przestrzeń jako taka,
- przestrzenność zobrazowana,
- wizualna niewymierność przestrzenna,

to tylko niektóre z zagadnień, jakie nurtują nas – z Witkiem Szymańskim. Nasze poznawcze potrzeby sytuują się gdzieś pomiędzy określonością i nieokreślonością, między teorią i praktyką artystyczną, w obszarze, który wyznacza z jednej strony rygor nauki, z drugiej – otwartość i wieloznaczność sztuki.

Początkowo chcieliśmy zaprezentować na wystawie konstrukcję przestrzenną i – mojego autorstwa – fotograficzne interpretacje jej niektórych widoków. Taki był projekt ekspozycji, przygotowanej dla Galerii Entropia (marzec 2000). Ale kiedy Małgorzata Ratajczak, absolwentka fototechniki PWr., pokazała nam w postaci barwnej fotografii swoje widzenie struktury „Komplexu symplexu”, pomyśleliśmy, że wystawę warto by było wzbogacić o indywidualne ujęcia innych autorów. By je zgromadzić, zaprosiliśmy jeszcze jedenaście osób: architektów, malarzy, fotografów, artystów innych mediów. Rezultat ich spojrzeń i przetworzeń został pokazany jako aneks do konstrukcji na wystawie w Galerii Sztuki KOK w Kłodzku (czerwiec 2000).

Następnych dwunastu twórców, wśród których są artyści znani i studenci, podjęło temat w Kłodzku. W ten sposób kolejna ekspozycja – w Galerii „Za szkłem” w gmachu głównym Politechniki Wrocławskiej (wrzesień 2000) – mogła już mieć ponad dwadzieścia obrazów, fotografii i wydruków komputerowych, które tym razem, poza twórcami polskimi, przygotowali artyści czescy.

Rozmaitość podejść do tematu jest tak znaczna, że sposoby jego interpretacji w zasadzie nie powtarzają się. Na wystawie zobaczyć można m.in. *pinhole* – fotografie otworkowe wykonane *camera obscura* (J.Lalak, K.Laskus), zapis ruchu w obrębie jednego kadru (S.Kruszelnicki), uzyskany dzięki zastosowaniu lustra efekt obrazu w obrazie (J.Sikora), multiekspozycje (B.Michnik, P.Rejtar, K.Suchar, J.Hutnik), rozmaicie konstruowane montaż

Autorzy wydarzenia Witold Szymański i Jerzy Olek

(E.Trocka, W.Śmigielski, J.Ther, B.Grzeszczak), *collages* (T.Sawaboryslawski, C.Zubrzycki), malarstwo (W.Liszkowski), symulacje komputerowe (Z.Lewczak, V.Krejci), stereogramy (J.Kujda-M.Szpak) oraz przetworzenia video (M.Kazimierczak).

Szkieletowa konstrukcja, jaką – zawsze inaczej – budujemy w kolejnej galerii, wzbogacana jest nie tylko obrazami, ale i tekstami. W wydawanych do wystaw katalogach publikujemy prowadzone pod różnymi kątami rozważania, dotyczące głównie problemów wielowymiarowych przestrzeni, autorstwa przedstawicieli tak środowiska artystycznego, jak i naukowego. Niezapomniane spotkanie mieliśmy ze Stanisławem Lemem w jego domu w Krakowie. Ale także z Ryszardem Krasnodębskim. Oprócz niego kilku innych profesorów Politechniki zechciało wspomóc nasze przedsięwzięcie piórem. Jak dotąd byli to: Andrzej Radosz, Wojciech Zamojski i Jerzy Mroczkowski.

Każdy z powyższych, indywidualnych (obrazowych, bądź tekstowych) wkładów w całokształt zamierzenia ma swoją niezaprze-

Marek Włodarczak ze swoimi uczniami z Kłodzka demonstruje zasadę działania maszyny Turinga.

2/3

W. Zi

czalną wartość oraz głęboki, własny sens. Choć dopiero owe dopełnienia i rozwinięcia razem wzięte stanowią o tym, czym jest i może być w istocie „Komplex simplexu”.

Ekspozycja na Politechnice była elementem 3. Festiwalu Nauki. Wernisaż z wdziękiem celebrowała prof. Kazimiera Wilk. Na spotkanie przybyli niemal wszyscy autorzy, a także wielu znamienitych gości, w tym Prorektor ds. Nauczania – prof. Jerzy Świątek, znani architekci – profesorowie Olgierd Czerner i Stefan Müller oraz Jerzy Lewczyński z władz ZPAF.

Na tę szczególną okazję specjalne wystąpienie przygotował uczestnik wystawy, czeski malarz Josef Ther (publikujemy je poniżej). Natomiast Marek Włodarczak wraz ze swoimi uczniami z Kłodzka zademonstrował zasadę działania maszyny Turinga.

Jerzy Olek

Josef Ther

„Komplex simplexu” jako przestrzeń

Zaiste trzeba wykazać się pewną odwagą, aby włączyć się w dialog prowadzony na wysokim, naukowym poziomie; zwłaszcza, jeśli robi to człowiek (jakby to określił Husserl) zakorzeniony ze swoim istnieniem głęboko w „świecie naturalnym” – taki stan rzeczy uniemożliwia formułowanie myśli przy użyciu języka nauki.

Bodźcem do napisania wypowiedzi był sam fakt mojego uczestnictwa w sympozjum, które miało swoje miejsce 3 lipca 2000 r. w Kłodzku (w ramach projektu „Komplex simplexu”, autorstwa Jerzego Olka i Witolda Szymańskiego). Nieznajomość języka polskiego sprowadziła mnie do roli pasywnego słuchacza.

Prawdopodobnie w dostojnym wystąpieniu profesora matematyki Ryszarda Krasnodębskiego padły jedyne, zrozumiałe dla mnie słowa: starożytni Grecy, Sumerowie, Mezopotamia. To przywiodło mi na myśl słowa z jedenastego rozdziału Tao Te Tjingu:

*„Trzydzieści promieni tworzy koło
ale dopiero nic, które jest między nimi
nadaje znaczenie i określa przeznaczenie koła!*

*Garncarz, aby zrobić naczynie, rozkręca koło garncarskie
ale dopiero nic, które jest wewnątrz
nadaje znaczenie i określa przeznaczenie naczynia!*

[...]

*Tak więc od tego, co jest, zależy powodzenie działania,
zaś to, czego nie ma, określa znaczenie i przeznaczenie rzeczy!”*

Stary chiński tekst stał się zaczynem specyficznej sytuacji. W ciągu prelekcji (profesora fizyki Andrzeja Radosza i malarza Witolda Liszkowskiego) wprawdzie obserwowałem prelegentów, ale w mojej głowie kotłowały się myśli pochodne. Jednymi z ostatnich (nurtujących mnie dywagacji), były słowa z rozprawy autorstwa Heideggera pt. „Das Ding”, odczytanej w 1950 r. w bawarskiej Akademii Sztuk Pięknych. Fragmenty z tego tekstu Heideggera zamknęły chaos znaczeń panujący w moim umyśle. Mieszały się tam myśli na temat renesansowej perspektywy i o wystawie konstruktywistów z 1921 r. – Moskwa. Nurtowało mnie także badanie przestrzeni Wojciecha Fangora z roku 1958. Niczym rój rozwścieczonych pszczoł pieniała się fala rozmyślań o zagadnieniach poruszanych w czasie trwania sympozjum. Odjeżdżałem z Kłodzka nie wiedząc, co właściwie dzieje się we wnętrzu mojej głowy. Pustka i nicość. Ale przecież słowa te są częścią starego chińskiego tekstu, a także wypowiedzi Heideggera: „...zaś to, czego nie ma, określa znaczenie i przeznaczenie rzeczy...”. „Garncarz postępuje w ten sposób, że chwyta nieuchwytność pustki, którą wkomponowuje w

formę naczynia. [...] Przedmiotowość naczynia nie spoczywa bowiem w materiale, z którego tworzona jest konstrukcja, ale w owej kreatywnej pustce.”

Co z tymi poglądami ma wspólnego „Komplex simplexu” (wraz z sympozjum o przestrzeni)? W Czechach o takim zestawieniu mówi się: „mieszać gruszki z jabłkami”. Po powrocie do domu zebrałem wszystkie książki z fragmentami, które błądziły po mojej głowie podczas wieczoru. W trakcie czytania ciągle powracały słowa: „gruszki z jabłkami, gruszki z jabłkami...”. Po tygodniu usłyszałem mimowolnie gdzieś zdanie: „Idę kupić owoce”. Tak więc pojawiła się nadzieja na rozwiązanie. Oczywiście, gruszki i jabłka mają wspólną nazwę – owoce. Czy nie znalazłby się wspólny rzeczownik dla dzbana, koła i konstrukcji przestrzennej? Człowiek próbuje uchwycić przestrzeń na różne sposoby. Nie ma znaczenia, czy w formie dzbana, koła, domu, itd. Być może takie postępowanie byłoby możliwe, ale co z owym *niczym* – *pustką*, tak istotnymi zarówno dla dawnego chińskiego autora, jak i dla współczesnego filozofa? Cóż jest owym *nic* w konstrukcji przestrzennej „Komplex simplexu”? Błogosławieństwem „głuchoty” była chwila, w której nie rozumiałem – z powodu nieznamościami języka polskiego – przemawiających osób – m. in. profesora fizyki, a widziałem natomiast człowieka, będącego w stanie pełnym twórczego zaangażowania i wylewnie dzielącego się swoimi spostrzeżeniami. Człowiek ten zdawał się być całkowicie pochłonięty tematem „Komplex simplexu”, a jego zaangażowanie pozostawało w silnej interakcji z pierwotnym znaczeniem greckiego słowa POESIS, łacińskiego SOL-LERTIA, i określenia Heideggera: EIN EINZIGES GEVIERT. Nie zupełnie! Chyba najlepszym określeniem jest polskie słowo: TWÓRCZOŚĆ. Znowu pojawiło się pytanie. Czy owo mityczne *nic* nie jest przestrzenią, której złudna pustka wypełniona jest twórczym zaangażowaniem? Tak, ale dlaczego naukowa polemika, w swoich rozważaniach, nie jest w stanie zająć się tym fenomenem? Jako zamienniki w odniesieniu do tego zjawiska, używa się sformułowań: *nic*, *pustka*, *niewidzialne*, itp. Heidegger mówi we wspomnianym tekście: „To poznanie nauki, które w swej postaci jest tak gwałtowne, zniszczyło rzeczy jako rzeczy wcześniej, zanim nastąpił pierwszy wybuch bomby atomowej. Sam wybuch jest najbardziej spektakularnym potwierdzeniem zniszczenia rzeczy, spośród wszystkich potwierdzeń, jakie nastąpiły wcześniej: to dowód na bezwartościowość. Przedmiotowość rzeczy jest ukryta, zapomniana”. Podobnie wypowiada się we wstępie do nie zakończonego dzieła pt. „Widzialne i niewidzialne francuski filozof Merleau-Ponty. Być może to moja zuchwałość, ale jako czytelnik odnoszę wrażenie, że setki tysięcy stron tekstów filozoficznych, to istna „stajnia Augiasza”. Dzieje się tak być może dlatego, że opracowania poprzedników zasłaniają prawdziwy obraz świata kolejnym pokoleniom filozofów. Tak wyraziłem pogląd człowieka należącego do naturalnego świata.

Wydaje mi się, że w ten sposób oddaliłem się od tematu zasadniczego, którym miał być „Komplex simplexu” (jako konkretna przestrzeń). Zagadnienie niezależności nauki od świata naturalnego, było ściśle związane z projektem Jerzego Olka i Witolda Szymańskiego. Autorzy, w odróżnieniu od hermetycznie zamkniętych sympozjów naukowych, swój projekt otworzyli dla rozważań wielopłaszczyznowych. Jeszcze raz nawiązując do wypowiedzi Heideggera, mogę powiedzieć: „„Komplex simplexu” stał się domem poety”. Potwierdzeniem tego faktu była satysfakcja Jerzego Olka, z jaką mówił mi o listach, które dostaje od ludzi wcześniej nie zainteresowanych naturalnymi konstrukcjami przestrzennymi – piszą w nich oni, że wystawa pozwoliła im w odmienny, nowy sposób spojrzeć na świat.

Na zakończenie pragnę podziękować autorom projektu „Komplex simplexu” za możliwość wyrażenia swoich opinii, zainspirowanych głęboko przeżywanym uczestnictwem w projekcie.

(Tłumaczył: Krzysztof Karwowski)

Redakcja „Pryzmatu” nawiązując do obchodów milenijnych Wrocławia i proklamowania na konferencji UNESCO (w 1992 r.) roku 2000 Światowym Rokiem Matematyki postanowiła przybliżyć naszym Czytelnikom postacie czołowych matematyków wrocławskich i ich wpływ na rozwój tej nauki we Wrocławiu. Dzięki uprzejmości prof. Władysława Narkiewicza (UWr) i prof. Romana Dudy (UWr) przedstawimy w dwóch kolejnych numerach naszego pisma artykuły dotyczące tego tematu.

Wrocławska matematyka w XIX wieku

Ernst Eduard Kummer

(fot. Archiwum UWr)

Powstały w 1811 roku z połączenia Wrocławskiej Akademii Leopoldyńskiej i uniwersytetu *Viadrina* z Frankfurtu nad Odrą wrocławski uniwersytet nie miał początkowo w swych murach wybitnych matematyków. Co prawda w 1827 roku przybył tu z Paryża jeden z największych ówczesnych matematyków Peter Gustav Lejeune-Dirichlet. Był to człowiek nieśmiały i skromny. Jako młody docent nie spotkał się on z uznaniem. W mowie żałobnej wygłoszonej na posiedzeniu pruskiej Akademii Nauk w 5 lipca 1860 r. znajdujemy taką jego ocenę: „Mimo, iż dzięki przyjemnemu obejściu i oglądzie był mile widziany we wrocławskich kregach towarzyskich, jako matematyk był mało poważany w porównaniu ze swoim poprzednikiem, który był autorem podręcznika geometrii analitycznej.” Wytrwał on we Wrocławiu zaledwie trzy semestry, następnie wziął dwuletni urlop na pobyt w Berlinie i po uzyskaniu tam w 1831 roku profesury nadzwyczajnej już do Wrocławia nie wrócił.

W latach 1831-1841 jedynym profesorem matematyki na wrocławskim uniwersytecie był uczony niewielkiego lotu – Ernst Julius Scholz, zaś część wykładów prowadził przez 15 lat docent prywatny (tj. nie biorący pensji, a otrzymujący jedynie opłaty od studentów uczestniczących w wykładach) F.A.Koecher. Jego odejście z uczelni miało dość nietypowy przebieg, nienajlepiej świadczący o jego kolegach. Mianowicie wystąpił on w kwietniu 1841 roku do Wydziału Filozoficznego z prośbą o powołanie go na stanowisko profesora nadzwyczajnego stwierdzając, iż w przypadku negatywnego stanowiska Wydziału złoży rezygnację. Zebranie profesorów Wydziału zgodnie uznało, iż nie ma żadnej potrzeby ustanowienia nowej profesury z matematyki, w wyniku czego Koecher został zwolniony ze stanowiska docenta.

Wszystko byłoby w porządku, gdyby nie fakt, że już dwa tygodnie później Wydział wystąpił do ministerstwa w Berlinie o utworzenie drugiego stanowiska profesorskiego z matematyki (nagle zaistniała potrzeba, której nie było miesiąc wcześniej!) i zaproponował na nie niejakiego Gebauera, dyrektora szkoły budowlanej.

Minister przed podjęciem decyzji poprosił o bliższe informacje o Gebauerze i wyraził zdziwienie, że nie wzięto pod uwagę osoby Ernsta Eduarda Kummera, nauczyciela gimnazjum w Legnicy, który już wówczas był członkiem korespondentem Pruskiej Akademii Nauk. Dziekan Wydziału odpowiedział unikając konkretów i wychwalając „wybitne i ogólnie znane kwalifikacje Gebauera”, a na liście kandydatów umieścił na drugim miejscu nazwisko Kummera. Zanim ministerstwo podjęło decyzję, profesor Scholz zginął w wypadku na polowaniu. Zawakowała więc profesura zwyczajna, a ponieważ zbliżał się początek roku akademickiego, Wydział szybko wystąpił o powołanie Kummera na to stanowisko zapominając o Gebauerze. W ten sposób wiosną 1842 roku pojawił się we Wrocławiu jeden z najwybitniejszych matematyków XIX wieku.

Ernst Eduard Kummer (1810-1893) urodził się w Żarach k. Żagania i tam też ukończył gimnazjum. Studiował na uniwersytecie w Halle rozpoczynając od teologii i filozofii. Już od trzeciego semestru przyciągnęła go matematyka. Po uzyskaniu w roku 1831 doktoratu odbył praktykę pedagogiczną w swym macierzystym gimnazjum. Uczył tam przedmiotów matematycznych, a także prowadził lekcje przyrody i hebrajskiego. W 1833 r. został mianowany nauczycielem w gimnazjum realnym w Legnicy. Była to szkoła o starych tradycjach. Wywodziła się z trzynastowiecznej szkoły parafialnej św. Józefa połączonej w 1657 r. ze szkołą księżęcą. Kummer nauczał w gimnazjum dziesięć lat mając ponad 20 godzin lekcyjnych tygodniowo. Mimo to znajdował czas na działalność naukową publikując czternaście ważnych prac, które przyniosły mu sławę oraz zaszczytne członkostwo Pruskiej Akademii Nauk. Miał wielu znakomitych uczniów. Byli nimi m.in. wielki algebraik Leopold Kronecker i następca Kummera na uniwersytecie wrocławskim Ferdynand Joachimsthal. W 1840 roku ożenił się z Otylią Mendelssohn, kuzynką kompozytora Feliksa Mendelssohna-Bartoldy'ego. Krewne tego muzyka najwyraźniej upodobały sobie matematyków, gdyż jedna z sióstr Feliksa – Rebeka została żoną Dirichleta, zaś druga siostra – Fanny wyszła wprawdzie za malarza Wilhelma Hensla (co uważano za straszliwy mezalians, zanim Hensel nie został nadwornym malarzem królewskim), ale jej wnuk – Kurt Hensel został znakomitym profesorem matematyki na uniwersytecie w Marburgu.

Za główne osiągnięcie Kummera we wrocławskim okresie jego twórczości uchodzi stworzenie teorii liczb idealnych, co jest zależkiem algebraicznej teorii liczb. Użył on ich do pokazania, że tzw. Wielkie Twierdzenie Fermata jest prawdziwe dla dużej klasy wykładników n , a w szczególności dla wszystkich n mniejszych od 150. Twierdzenie to głosi, że jeśli n jest liczbą naturalną większą od 2, to równanie $X^n + Y^n = Z^n$ nie ma rozwiązań w liczbach całkowitych dodatnich X, Y, Z . Dowód tego twierdzenia dla wszystkich n podał dopiero przed pięćmi laty matematyk angielski Andrew Wiles.

Po śmierci Gaussa Dirchlet objął po nim katedrę w Getyndze w roku 1855. Na jego miejsce uniwersytet berliński zaprosił Kummera. Żaden z jego następców we Wrocławiu nie zbliżył się do jego poziomu. A mogło być inaczej, gdyż na miejsce po Kummerze kandydował Karl Weierstrass, już wówczas bardzo znany specjalista analizy matematycznej. Mimo doskonałej opinii napisanej przez Dirichleta wrocławski wydział wybrał innego kandydata. Stało się tak przede wszystkim z powodu listu Kummera, w którym tłumaczył swym wrocławskim kolegom, iż Weierstrass nie powinien otrzymać profesury ze względu na brak doświadczenia w wykładaniu na uniwersytecie. To prawda, Weierstrass, podobnie zresztą jak i Kummer kilkanaście lat wcześniej, był nauczycielem gimnazjalnym (uczył w Braniewie i Wałczu). Jednak prawdziwym powodem tego listu była chęć sprowadzenia Weierstrassa do Berlina, co też wkrótce się stało.

Władysław Narkiewicz

Konferencja dydaktyczna na Tajwanie

Odbywająca się od 14 do 16 sierpnia na Tajwanie konferencja na temat kształcenia inżynierskiego (International Conference on Engineering Education) przyciągnęła licznych pracowników uczelni technicznych. Reprezentowane były kraje z całego świata, wśród nich także Polska. Z Politechniki Wrocławskiej przybył Prorektor ds. Nauczania prof. Jerzy Świątek. Prorektor Politechniki Śląskiej Wojciech Zieliński był członkiem Komitetu Organizacyjnego konferencji (przedstawił też przeglądowy referat), zaś prof. Janusz Kowal z AGH wchodził w skład Komitetu Programowego. Politechnika Częstochowska wysłała dwie osoby, które referowały wprowadzanie systemu ECTS na swojej uczelni. Temat doboru programu kształcenia studentów budownictwa był przedmiotem wystąpienia przedstawicieli Politechniki Gliwickiej. Pracownicy AGH podnieśli problem wiedzy o ochronie środowiska w kształceniu inżynierów.

Prof. Jerzy Świątek zaprezentował referat na temat wymagań pracodawców wobec zatrudnianych absolwentów uczelni. Podkreślił oczekiwania wobec pracowników (potrzeba ustawicznego dokształcania). Studenci powinni uzupełniać wiedzę teoretyczną doświadczeniem praktycznym (zwłaszcza na starszych latach studiów) oraz korzystać z możliwości nabywania uzupełniających kwalifikacji (np. umiejętności pracy grupowej) przez działalność w nieformalnych grupach zainteresowań i organizacjach społecznych.

Program konferencji pozwalał wyrobić sobie pogląd na całość aktualnej problematyki związanej z edukacją wyższą. Na czoło wysuwają się problemy jakości kształcenia i zawartości programów. Zgodnie podkreślano rolę przedmiotów podstawowych, które powinny być uzupełniane wiedzą szczegółową w procesie kształcenia ustawicznego. Niezależnie od przyjętego w danym kraju modelu edukacyjnego, za bardzo ważne uchodzą rozwiązania pozwalające na kształcenie interdyscyplinarne (tj. wykorzystujące wiedzę z różnych dziedzin).

Problem, który jeszcze nie „dopadł” polskich uczelni, ale z którym musimy się liczyć w przyszłości, to potrzeba rozwijania specjalnych programów kształcenia inżynierów. Młodzież na Zachodzie niezbyt chętnie wybiera nauki techniczne, które są relatywnie trudniejsze (a nie zawsze popłatniejsze). Stąd w niektórych krajach odczuwa się wyraźny brak specjalistów z nauk inżynierskich. W USA znaczna część osób zdobywających zawód inżyniera to cudzoziemcy. Dlatego bogate

Uczestnicy konferencji z Polski w towarzystwie jednego z chińskich organizatorów

Profesor Świątek wśród taiwańskich studentek

kraje rozwijają specjalne programy kształcenia inżynierów – część z nich jest adresowana już do młodzieży szkolnej. Niektóre programy wspomagają niezamożnych studentów i doktorantów o zainteresowaniach technicznych. Są też programy mające zachęcić do tych kierunków młodzież należącą do mniejszości etnicznych. Jednocześnie kładzie się nacisk na nowoczesny kształt programu studiów.

Część referatów ICEE była poświęcona kształceniu w poszczególnych dziedzinach, np. system engineering. Przedstawiano szczegóły programowe. Była to więc też światowa dyskusja nad minimami programowymi.

Polska ze swoim systemem edukacji plasuje się „just in time”. Nadążamy za trendami światowymi. Świat podejmuje obecnie te same tematy dyskusji, co środowisko polskie: akredytację, poziom kształcenia, kształcenie podstawowe i interdyscyplinarne, kształcenie ustawiczne...

Następna konferencja (w przyszłym roku) z tego cyklu odbędzie się w Oslo, kolejna zaś w Krakowie. **(mk)**

Profesor Świątek w towarzystwie Mikołaja Kopernika (na plakacie z lewej)

- Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa,
Oddział Wrocławski – Komisja Rewaloryzacji, Modernizacji i Remontów Budowlanych,
- Instytut Budownictwa Politechniki Wrocławskiej,
- Instytut Techniki Budowlanej w Warszawie,
- Stowarzyszenie Konserwatorów Budynków, Oddział Śląsk

zapraszają do udziału w IX Konferencji Naukowo-Technicznej

„PROBLEMY REMONTOWE W BUDOWNICTWIE OGÓLNYM I OBIEKTACH ZABYTKOWYCH” (Wrocław – Szklarska Poręba, 7–9 grudzień 2000)

organizowanej pod auspicjami

Aleksandra Brody – Generalnego Konserwatora Zabytków

oraz

Witolda Krochmala – Wojewody Dolnośląskiego.

Zamierzeniem organizatorów jest stworzenie specjalistycznej platformy prezentacji nowych technologii oraz wymiany doświadczeń i dokonań naukowych w dziedzinie budownictwa remontowego, w tym także w zakresie rehabilitacji obiektów zabytkowych. Specjaliści z tego zakresu nie mają wielu okazji do spotkań – ani na konferencjach krajowych, ani zagranicznych. Dlatego planuje się w przyszłości zapraszanie na konferencje gości ze specjalistycznych ośrodków zagranicznych, takich jak np. Uniwersytet Sapienza w Rzymie czy Uniwersytet w Walencji.

Ideą przewodnią tworzenia programu konferencji jest traktowanie remontu jako procesu interdyscyplinarnego, w przygotowaniu którego uczestniczą specjaliści reprezentujące różne dziedziny wiedzy, laboratoria naukowe przygotowujące podstawy nowych technologii, naukowcy i praktycy.

Komitet Honorowy:

prof. dr inż. Kazimierz Czapliński
prof. dr hab. inż. Kazimierz Czarnowski
prof. dr inż. Jan Suwalski

Komitet Naukowy:

prof. dr hab. inż. Mieczysław Kamiński (przewodniczący)

prof. dr hab. inż. Antoni Biegus
dr inż. Roman Gajownik
dr inż. Jerzy Hoła
prof. dr hab. inż. Zbigniew Janowski
dr inż. Jerzy Jasieńko
dr inż. Jan Jeruzal
prof. dr hab. inż. arch. Andrzej Kadłuczka
dr inż. arch. Jacek Kościuk
prof. dr hab. inż. Zbigniew Kowal
prof. dr hab. inż. Stanisław Kuś
prof. PWr dr hab. inż. Ewa Marcinkowska
dr inż. Zygmunt Matkowski

dr inż. arch. Maciej Małachowicz
dr inż. Andrzej Moczko
prof. dr hab. inż. Juliusz Mrozowicz
prof. dr hab. inż. Zbigniew Mielczarek
dr inż. Bogdan Podolski (sekretarz)
dr inż. Olgierd Puła
prof. dr hab. inż. Leonard Runkiewicz
prof. dr hab. inż. Włodzimierz Starosolski
prof. dr hab. inż. Zbigniew Ścisławski
prof. PWr dr hab. inż. Lech Śliwowski
prof. PWr dr hab. inż. arch. Elżbieta Trocka-Leszczyńska (wiceprzew.)
prof. dr inż. Wojciech Włodarczyk

Komitet Organizacyjny:

dr inż. Jerzy Jasieńko (przewodniczący)

dr inż. Zygmunt Matkowski (wiceprzewodniczący)
dr inż. Piotr Pietraszek (sekretarz)
Alicja Dudzik (z-ca sekretarza)
dr inż. Adam Klimek
Helena Morawska-Kujawińska

inż. Teresa Mądry
mgr inż. Piotr Napierała
mgr inż. Jerzy Gałązka
mgr inż. Jan Trebenda
mgr inż. arch. Stanisław Marchwicki

Adres do korespondencji

Karty zgłoszenia uczestnictwa, zgłoszenia referatu, wystąpień promocyjnych i wystaw należy przysyłać na adres:

**Oddział Wrocławski PZITB
ul. Piłsudskiego 74
50-020 Wrocław
Konferencja „REMO 2000”**

tel/fax: (071)343-64-88 [PZITB], (071)322-14-65 [PWr]
e-mail: remo_2000@pionier.ib.pwr.wroc.pl

II Konferencja Naukowa

Recykling tworzyw sztucznych
– doświadczenia i perspektywy

W dniach 19-22 września odbyła się II Konferencja Naukowa „Recykling tworzyw sztucznych”. Konferencję zorganizował Instytut Materiałoznawstwa i Mechaniki Technicznej Politechniki Wrocławskiej w masywie Jesenika (Velke Losiny, Czechy). Konferencja odbywała się pod patronatem JM Rektora Politechniki Wrocławskiej, Marszałka Województwa Dolnośląskiego, Prezydenta Miasta Wrocławia oraz międzynarodowego programu CEEPUS. Organizatorzy podkreślają też pomoc ze strony dziekana Wydziału Mechanicznego Politechniki Wrocławskiej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

Pierwsza konferencja z tego cyklu odbyła się przed dwoma laty we Wrocławiu i zamykała okres realizacji trzyletniego projektu podjętego przez Politechnikę Wrocławską w ramach programu Unii Europejskiej TEMPUS PHARE. Wiedzę i doświadczenia zdobyte w wyniku międzynarodowej współpracy Uczelnia oferuje obecnie wszystkim chętnym do jej wykorzystania – także innym krajom naszego regionu. W 1999 r. w ramach programu CEEPUS (Central European Exchange Program for University Studies) utworzono sieć NETOPEREC, poświęconą wymianie doświadczeń z dziedziny przetwórstwa i recyklingu tworzyw sztucznych. Aktualnie należą do niej cztery kraje (Polska, Węgry, Bułgaria i Rumunia) – od przyszłego roku spodziewamy się włączenia także Czech, Słowacji i Austrii.

W II Konferencji Naukowej „Recykling tworzyw sztucznych” uczestniczyło około 80 osób z 7 krajów. Konferencję otworzył dyrektor Instytutu Materiałoznawstwa i Mechaniki Technicznej dr hab. inż. Jerzy Kaleta, zaś naukowo przewodniczył jej prof. dr hab. inż. Jerzy Zwoździak. Program naukowy obejmował 40 referatów, których autorzy przedstawili zarówno własne osiągnięcia naukowe (pochodzące z ośrodków badawczych akademickich i resortowych

propozycje zagospodarowania odpadów – m.in. PET, PVC, poliuretanu, opakowań z polietylenu i polipropylenu), jak i doświadczenia praktyczne, związane z zagospodarowaniem odpadów z tworzyw sztucznych (prezentowali je: przedstawiciele przemysłu – Anvil SA Włocławek, Zarząd Gospodarki Odpadami we Wrocławiu, Zespół Gmin Żywiecczyzny). Warto podkreślić szeroki zakres tematyczny konferencji – obok powszechnie stosowanego recyklingu materiałowego tworzyw sztucznych omawiano recykling surowcowy, rozkład pirolityczny do paliw oraz biodegradację.

Sytuację w Polsce można było odnieść do innych europejskich doświadczeń – recykling tworzyw sztucznych w krajach Europy Środkowej przedstawili reprezentanci Węgier, Rumunii i Słowacji, natomiast wnioski wynikające z praktyki Unii Europejskiej omówił szef Sekcji Techniki i Ochrony Środowiska w Europejskim Stowarzyszeniu Przetwórców Tworzyw Sztucznych (APME, Bruksela) dr Mayne. Przedstawił on założenia, w oparciu o które będą w ciągu najbliższych lat tworzone w Unii Europejskiej przepisy regulujące zasady recyklingu samochodów oraz sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Krajowe projekty ustaw dotyczących zagospodarowania odpadów omówił przedstawiciel Ministerstwa Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Ciekawe perspektywy recyklingu – na tle obecnej sytuacji w Polsce – omawiano w sesji poświęconej recyklingowi samochodów. Istnieją tu doświadczenia praktyczne, wykraczające poza popularne „szroty”. Podejmuje się także próby systemowego kształcenia specjalistów (np. w Zespole Szkół Samochodowych w Głogowie), którzy będą w stanie sprostać konieczności zagospodarowania złomowanych samochodów. Ilość takich pojazdów sięga w Polsce 500 tysięcy sztuk rocznie.

Jednym z istotnych walorów konferencji było uświadomienie sobie przez uczestników, że nasz kraj dysponuje znacznym potencjałem możliwości w sferze recyklingu tworzyw sztucznych, zwłaszcza dobrze przygotowaną merytorycznie i coraz liczniejszą kadrą specjalistów – zarówno w ośrodkach akademickich, jak i przemysłowych. Wykazano także, że organizatorzy konferencji mają szerokie kontakty w krajach Unii Europejskiej oraz Europy Środkowej, co będzie sprzyjać wykorzystaniu dobrych doświadczeń. W naszym

regionie znaczącym ośrodkiem recyklingu staje się Instytut Materiałoznawstwa i Mechaniki Technicznej Politechniki Wrocławskiej. Kierownik Pracowni Inżynierii i Recyklingu Tworzyw Sztucznych I-19 – dr inż. Marek Kozłowski jest koordynatorem Środkoeuropejskiej Sieci Inżynierii i Recyklingu Tworzyw Sztucznych CEEPUS oraz członkiem Marszałkowskiego Zespołu ds. opracowania projektu wojewódzkiego gospodarki odpadami dla Województwa Dolnośląskiego, a także konsultantem programu „Szkoła Autorecyklingu” realizowanego przez Zespół Szkół Samochodowych w Głogowie („Leonardo da Vinci”).

(MK)

Referat pani Zofii Machowskiej z Instytutu Chemii Przemysłowej w Warszawie. W prezydium obrad zasiadają: prof. Jerzy Zwoździak, dr hab. Jerzy Kaleta (dyrektor I-19) i dr Marek Kozłowski.

Postępy w Elektrotechnologii

IV Konferencja Naukowa

Jamrozowa Polana
12-15.09.2000

W pięknie położonym Ośrodku Sportów Zimowych na Jamrozowej Polanie odbyła się w dniach 12-15 września zorganizowana przez Oddział Instytutu Elektrotechniki we Wrocławiu wspólnie z Instytutem Podstaw Elektrotechniki i Elektrotechnologii (I-7) Politechniki Wrocławskiej czwarta z kolei Konferencja Naukowa *Postępy w Elektrotechnologii*.

Wzięło w niej udział 69 osób (wśród nich 15 profesorów). Zaproszonym przez organizatorów gościem konferencji był prof. Stanisław Gubański ze Szwecji. Przybyli reprezentanci Politechnik: Gdańskiej, Łódzkiej, Gliwickiej, Poznańskiej, Lubelskiej, Białostockiej, Częstochowskiej, Wrocławskiej, Akademii Górniczo-Hutniczej z Krakowa, Instytutu Energetyki z Łodzi, Instytutu Tele-Radiotechniki z Warszawy oraz warszawskiego Instytutu Elektrotechniki. Zgłoszono 59 referatów, w tym dwa autorów zagranicznych

Wszyscy razem

*Prof. dr hab. inż. Hana Mościcka-Grzesiak
oraz prof. dr hab. inż. Bolesław Mazurek*

(prof. prof. A. Berouala z Francji oraz A. Jaksta i M. Leijona ze Szwecji). Odbłyły się trzy sesje tematyczne z ustnymi prezentacjami referatów oraz jedna sesja plakatu, wszystkie zakończone długimi, bardzo żywymi dyskusjami.

Tematem konferencji były nowe technologie wytwarzania i stosowania oraz metody badań tworzyw sztucznych, emalii i lakierów, a także złożonych układów izolacyjnych, materiałów nadprzewodzących i przewodzących oraz magnetyków i układów magnetycznych w elektrotechnice.

Interesujący referat wprowadzający z dziedziny izolatorów kompozytowych wygłosił profesor Stanisław Gubański. Kolejne sesje inspirowały uczestników do ożywionych i wnoszących wiele pod względem merytorycznym dyskusji. Wymieniano informacje na temat najnowszych prac w dzie-

dzinie nowych technologii oraz metodyki badań materiałów stosowanych w elektrotechnice.

Na konferencji obecni byli przedstawiciele zakładów przemysłowych: Polifarbu Cieszyn-Wrocław, Bessla z Brzegu, ZWARu z Przasnysza oraz Zakładu Energetycznego z Gdańska.

Podczas spotkań kuluarowych omawiano wspólne działania pracowników naukowych uczelni i instytutów naukowych oraz przemysłu służące wdrażaniu i promocji nowych rozwiązań technologicznych i materiałowych.

Uczestnicy konferencji podkreślali trafny wybór tematyki obrad. Wyrażali też nadzieję, że spotkania takie będą kontynuowane, a udział przedstawicieli zakładów przemysłowych będzie coraz liczniejszy.

Opracował dr Ryszard Kordas.

*Nowe laboratorium
w Katedrze Klimatyzacji i Ciepłownictwa*

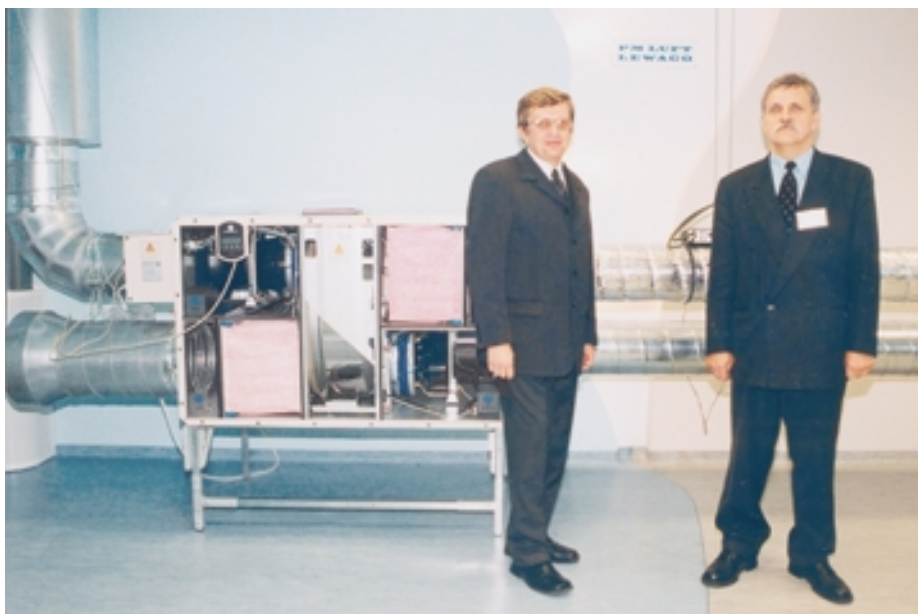
Pożyteczne kontakty z przemysłem

W dniach 5-7 października 2000 r. Wydział Inżynierii Środowiska Politechniki Wrocławskiej uroczystie obchodził jubileusz 50-lecia swego istnienia. (*Sprawozdanie z tego wydarzenia zamieścimy w następnym numerze. – Red.*) W ramach tych uroczystości 5. października w Katedrze Klimatyzacji i Ciepłownictwa przekazano do

użytkowania laboratorium dydaktyczno-badawcze z dziedziny klimatyzacji. Ufundowała je – za około 200.000 zł – firma PM-LUFT LEWACO (spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z udziałem kapitału szwedzkiego). Oficjalnego otwarcia la-

Dalszy ciąg na str. 32

Dr Jacek Misiński i dr Jan Danielewicz na tle centrali klimatyzacyjnej

NA WYDZIAŁACH

MECHANICZNY

7 czerwca 2000 r. na posiedzeniu Rady Wydziału zaopiniowano pozytywnie wnioski o mianowanie na stanowisko profesora zwyczajnego prof. dr inż. Jerzego Jędrzejewskiego oraz wnioski o mianowanie na stanowiska profesorów nadzwyczajnych PWr na czas nieokreślony dr hab.inż. Edwarda S. Dzidowskiego, dr hab.inż. Piotra Wrzecioniarza, dra hab.inż. Piotra Dudzińskiego oraz na okres pięcioletni dr hab. inż. Piotra Cichosza i dr hab. inż. Czesława Koziarskiego.

- Rozstrzygnięto kolejny konkurs na stanowiska profesorów nadzwyczajnych wyznaczając recenzentów dorobku dr hab.inż. Jacka Kaczmarę i dra hab.inż. Krzysztofa Maruszewskiego.

- Wyrażono zgodę na zatrudnienie profesorów zwyczajnych, którzy osiągnęli wiek emerytalny.

- Rozpoczęto procedury związane z przewodami habilitacyjnymi dr inż. Władysława Czupryka z Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu oraz dr inż. Mirosława Mirskiego – pracownika Wydziału Mechanicznego.

- Pozytywnie zaopiniowano wniosek o przyznanie Nagrody Senatu prof. dr inż. Henrykowi Żebrowskiemu.

- Prof. dr hab. inż. Waław Kasprzak jako przewodniczący Komisji RW ds. planów i programów studiów przedstawił projekt planów i programów studiów na Wydziale.

- Zaaprobowano rozliczenie budżetu Wydziału za rok 1999 i preliminarz na rok 2000.

- Otwarto konkurs na zatrudnienie nauczycieli akademickich.

5 lipca 2000 r. na posiedzeniu Rady Wydziału poparto wnioski o nadanie tytułu naukowego profesora dr hab. inż. Tadeuszowi Mikulczyńskiemu z I-24 i dr hab. inż. Krzysztofowi Wernerowskiemu z ATR w Bydgoszczy.

- Wszczęto postępowanie o nadanie tytułu profesora dr hab. inż. Edwardowi Chlebusowi.

- Pozytywnie zaopiniowano wnioski o mianowanie prof. dr hab. inż. Edwarda Palczaka na stanowisko profesora zwyczajnego oraz dr hab. inż. Krzysztofa Maruszewskiego na stanowisko profesora nadzwyczajnego.

- Wszczęto przewody habilitacyjne i powołano recenzentów dorobku dr inż. Zbigniewa Mirskiego, dr inż. Stanisława Zaborskiego i dr inż. Władysława Czu-

Dokończenie na stronie 32

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 31

pryka z AE we Wrocławiu.

- Na wniosek Komisji RW ds. tytułu naukowego i stanowisko profesora zwyczajnego i nadzwyczajnego otwarto konkurs na stanowiska profesorów zwyczajnych.

- Dziekan przekazał krótką informację o stanie prac nad systemem komputerowej obsługi studentów.

5 października 2000 r. na posiedzeniu Rady Wydziału zaopiniowano pozytywnie wnioski o mianowanie na stanowiska profesorów nadzwyczajnych dr hab. inż. Jacka Kaczmarza i dr hab. inż. Marka Rybaczuka.

- Wszczęto postępowanie w sprawie mianowania dr hab. inż. Józefa Krzyżanowskiego na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nieokreślony.

- Rozstrzygnięto konkurs na zatrudnienie nauczycieli akademickich, w ramach którego wnioskowano o mianowanie na stanowiska adiunktów naukowo-dydaktycznych 5 osób, na stanowiska asystentów naukowo-dydaktycznych 3 osoby i na stanowiska asystentów naukowo-badawczych 2 osoby.

- Prodziekan dr Jerzy Bochman krótko przedstawił nowy Regulamin Studiów na Politechnice Wrocławskiej.

ARCHITEKTURA

20 września 2000 r. Rada Wydziału nadała stopień naukowy doktora nauk technicznych:

- Małgorzacie Bąkowskiej w wyniku obrony pracy doktorskiej pt.: „Współczesne malarstwo ścienne w przestrzeniach architektonicznych i urbanistycznych – murale” – promotor pracy dr hab. Ernest Niemczyk, prof. nadzw. PWr.
- Tomaszowi Głowackiemu w wyniku obrony pracy doktorskiej pt.: „Pusta przestrzeń w kreacji architektury najnowszej” – promotor prof. Zbigniew Bać, PWr.

11 października 2000 r. Rada Wydziału nadała stopień naukowy doktora nauk technicznych:

- Bognie Krynickiej-Rzechonek w wyniku obrony pracy doktorskiej pt.: „Przemiany willi mieszczańskiej ze szczególnym uwzględnieniem domu typu „landhaus” we Wrocławiu na przełomie XIX i XX wieku” – promotor pracy dr hab. Ernest Niemczyk, prof. nadzw. PWr.
- Andrzejowi Chądzyńskiemu w wyniku obrony pracy doktorskiej pt.:

Dokończenie na stronie 33

Uruchomienia laboratorium dokonał prorektor ds. nauki prof. Jerzy Zdanowski wraz z prof. dr hab. Januszem Józwickim i dr Janem Danielewiczem.

Dokończeni ze str. 31

laboratorium dokonali: dyrektor generalny PM-LUFT LEWACO w Polsce pan Ryszard Maziarczyk (jako strona przekazująca) i prorektor Politechniki Wrocławskiej prof. Jerzy Zdanowski (jako strona odbierająca).

W laboratorium studenci będą obserwowali i badali procesy, jakim w nowoczesnej centrali klimatyzacyjnej jest poddawane powietrze w celu osiągnięcia w obsługiwanych pomieszczeniach odpowiednich parametrów temperatury i wilgotności. To one decydują o komforcie cieplnym. Ze względów dydaktycznych obudowę centrali klimatyzacyjnej, jako najważniejszego elementu laboratorium, wykonano z przezroczystego tworzywa. Laboratorium umożliwi ponadto badanie strumieni powietrza wpływających z różnych nawiewników stosowanych we współczesnych instalacjach klimatyzacyjnych. Ogólnie biorąc, oddane stanowisko ma służyć praktycznemu zapoznawaniu studentów z wieloma praktycznymi zagadnieniami sztuki inżynierskiej z dziedziny klimatyzacji, które wcześniej opanowali w sposób teoretyczny.

Ze strony PM-LUFT LEWACO największy udział w utworzenie laboratorium mieli: Witold Lewen (prezes), Ryszard Maziarczyk (dyrektor generalny na Polskę), Bartosz Mazur (dyrektor Oddziału we Wrocławiu) i Dariusz Staniszewski,

Spośród pracowników Politechniki Wrocławskiej szczególnie zaangażowali się

w te prace dr Jan Danielewicz (zastępca kierownika Katedry) i dr Jacek Misiński.

W ubiegłym roku w Katedrze Klimatyzacji i Ciepłownictwa oddano do użytku dydaktycznego i badawczego laboratorium automatyzacji i hydraulicznej regulacji systemów grzewczych, ciepłowniczych i klimatyzacyjnych. Było ono także darem kilku firm, w tym jednej z udziałem kapitału szwedzkiego.

W czasach ograniczonych środków budżetowych na finansowanie działalności dydaktycznej i badawczej uważamy, że utrzymanie w tym zakresie wysokiego poziomu jest możliwe tylko dzięki współpracy z renomowanymi firmami, ku obopólnej korzyści. Tak się zdarzyło, że w tej współpracy najlepsze porozumienie Katedra osiągnęła dotąd z działającymi w Polsce firmami z udziałem kapitału szwedzkiego. Są tego widoczne efekty, a dalsze negocjacje napawają nadzieją, że współpraca będzie dalej efektywnie rozwijana. Katedra ma ambicje, aby w perspektywie najbliższych dwóch lat stworzyć najnowocześniejszą w kraju (wśród wyższych uczelni o podobnym profilu kształcenia), także godną poziomu europejskiego, bazę laboratoryjną dla potrzeb procesu dydaktycznego. **Będzie ona mogła być także wykorzystana do prowadzonych przez pracowników Katedry prac naukowo-badawczych.**

*Janusz Jeżowiecki
kierownik Katedry
Klimatyzacji i Ciepłownictwa*

Przed spotkaniem w Krzyżowej

W dniach 3-5 listopada 2000 odbędzie się w Krzyżowej kolejne Dolnośląskie Forum Polityczne i Gospodarcze. Organizatorzy uznali, że najważniejszym punktem dyskusji będzie problem bezrobocia. Dlatego Forum będzie poświęcone rynkowi pracy na Dolnym Śląsku i następującym związanym z nim grupom tematów:

1. Rozwój społeczeństwa informacyjnego – wyzwania przyszłości,
2. Rozwój obszarów wiejskich,
3. Sektor usług bytowych i turystyka w regionie,
4. System ochrony zdrowia,
5. Edukacja i szkolnictwo wyższe na Dolnym Śląsku,
6. Sektor publiczny i rynek pracy.

Piąty punkt na tej liście jest żywo dyskutowany przez wrocławskie środowisko akademickie. Debatę w tej grupie tematycznej będzie prowadził Prorektor ds. Nauczania PWr prof. Jerzy Świątek.

Podkreśla on, że w najbliższych latach na uczelnie będzie się zgłaszać coraz mniej młodzieży. Ilość studentów, których pozyskujemy, jest już chyba maksymalna. Trudno nie brać pod uwagę faktu, że za 10 lat populacja osób w wieku odpowiednim do studiów dziennych będzie o około 40 % mniejsza od dzisiejszej. Jeśli nie zwiększy się wskaźnika młodzieży kształcącej się na poziomie średnim, czyli młodzieży, spośród której moglibyśmy rekrutować kandydatów na studia, uczelnie będą miały kłopot z zapewnieniem sal wykładowych. Trzeba więc podnosić wskaźnik scholaryzacji, zwłaszcza w skali regionu. Dotyczy to zwłaszcza regionów wiejskich, gdzie nie ma zbyt wielu szkół średnich, skąd daleko do ośrodków akademickich, gdzie – przede wszystkim – brak odpowiednich wzorców kariery.

Jeśli kluczem do rozwiązania problemu są inwestycje w szkolnictwo w skali regionu, musi się to wiązać z decyzjami na szczeblu regionalnym. Szansę dla siebie powinni również dostrzec w tych działaniach pracodawcy.

Trzeba uświadamiać kręgom decyzyjnym fakt podkreślany przez specjalistów UE, że nakłady na kształcenie są równie dobrą albo lepszą inwestycją co wydatki na bazę materialną.

Mówi o tym unijne opracowanie „Na drodze do uczącego się społeczeństwa”.

Dolny Śląsk – jako region – na tle całego kraju nie wypada źle – uważa jednak prof. J.Świątek. Instytucje edukacyjne są głównie zlokalizowane we Wrocławiu, ale pojawiły się już inicjatywy powoływania placówek szkolnictwa wyższego w mniejszych ośrodkach, zwłaszcza stolicach by-

łych województw. Politechnika Wrocławska ma szczególnie duży dorobek w tym zakresie dzięki trzem swoim filiom. Podobnie jest z pozostałymi uczelniami. Natomiast należy dyskutować nad wyższym szkolnictwem zawodowym, którego rozwój nie jest dostatecznie dobrze skorelowany z potrzebami regionu. Prof. Świątek oczekuje, że poglądy przedstawione podczas panel Forum Gospodarczego w Krzyżowej „Edukacja w regionie” doprowadzą do praktycznych wniosków. *Chcemy tam przedyskutować relację między ofertami zatrudnienia i kształcenia w aspekcie strategii rozwoju regionu.* – mówi. Można oczekiwać, że kręgi decyzyjne potraktują inwestowanie w młodzież (czyli jej edukację) jako bardzo istotną szansę rozwoju tego obszaru.

Za pośrednictwem pracodawców można dokonać analizy zapotrzebowania na specjalistów z poszczególnych dziedzin. Już dziś dysponujemy statystykami mówiącymi, że osoby dobrze wykształceni mogą nie obawiać się bezrobocia. Ale uczelnie kształcą przyszłych specjalistów, nie można więc zapominać o konieczności analizowania trendów rozwojowych.

Uczelnie wrocławskie (zwłaszcza ich prorektory ds. nauczania) są żywo zainteresowane badaniami przyszłego rynku pracy. Chciałyby uzyskać wiedzę o zapotrzebowaniu na kształcenie w nowych kierunkach.

Jest oczywiste, że profil edukacji w regionie nie może być zdominowany przez kierunki informatyczno-biznesowe (jak dzieje się dzisiaj).

Uczelnie zabiegają też o rozwój form kształcenia ustawicznego. Do tej grupy zalicza się także szkolenia i kursy. Ich profil może być bardzo różnorodny. Każda uczelnia znajdzie chętnych na swoje zajęcia, możliwa jest więc w tej dziedzinie szeroka współpraca międzyuczelniana.

Zmartwieniem państwowych uczelni jest brak pieniędzy, które mogłyby zainwestować w rozwój inicjatyw. W przeciwieństwie do prywatnych szkół, nie dysponują swobodnie środkami, jakie otrzymują z budżetu.

Nie da się uciec od faktu, że kształcenie kosztuje. Wszyscy o tym wiedzą, ale na szczeblu ustawodawczym często ucieka się od odpowiedzi, kto ma za nie płacić. *Każda odpowiedź będzie dobra, byle była szczerze postawiona* – uważa prof. Świątek. – *Nie może zależeć jednak od tego, czy przemawia się przed czy po wyborach.*

Tymczasem rodzice są już przekonani, że muszą zapłacić za naukę dzieci. Jeśli nie za same zajęcia, to za miejsce na stacji. W ostatnich tygodniach ściany wrocławskich ulic pełne były ogłoszeń o mieszkaniach dla studentów. Dwieście złotych miesięcznie to bardzo przystępna cena. Skoro we Wrocławiu studiuje ponad sto tysięcy osób, to tysiące mieszkańców naszego miasta zarabiają wynajmowaniem miejsc. I jak tu nie mówić, że kształcenie to świetny biznes? (mk)

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 32

„Algorytm projektowania obiektów przechowalniczych owoców i warzyw” – promotor pracy prof. Jan Konrad Stawiarski, Politechnika Zielonogórska.

29 września 2000 r. odbyło się posiedzenie Rady Wydziału, na którym podjęto następujące uchwały:

- Wszczęto postępowania o nadanie dr hab. Janinie Klemens, prof.nadzw. Politechniki Śląskiej w Gliwicach tytułu naukowego profesora i wyznaczono recenzentów dorobku naukowego.
- Wszczęto przewody doktorskie:
  - mgr inż.arch. Agaty Płaskowickiej, na promotora pracy wyznaczono dr hab.inż.arch. Alinę Drapelę-Hermansdorfer,
  - mgr inż.arch. Wojciecha Krassowskiego, na promotora pracy wyznaczono dr hab. inż.arch. Jerzego Charytonowicza, prof.nadzw.,
  - mgra historii Krzysztofa Dackiewicza-Skowrońskiego, na promotora pracy wyznaczono dr hab. inż.arch. Ernesta Niemczyka,
  - mgra inż.arch. Andrzeja Stempniaka z Politechniki Poznańskiej, na promotora pracy wyznaczono prof.dr hab. inż.arch. Mariana Fikusa z Politechniki Poznańskiej.
- Pozytywnie zaopiniowano wnioski o zatrudnienie:
  - dra inż.arch. Pawła Amałowicza na stanowisku asystenta;
  - dra inż.arch. Jana Zamasza na stanowisku adiunkta;
  - mgr inż. arch. Edwarda Koziołka na stanowisku starszego wykładowcy.
- Ponadto zatrudniono studentów studiów doktoranckich do prowadzenia zajęć dydaktycznych na podstawie umowy-zlecenia.
- Ogłoszono konkurs na stanowisko adiunkta w Katedrze Planowania Przemysłowego.
  - Udzielono urlopów naukowych:
    - prof.dr hab. inż.arch. Ewie Łużyńskiej,
    - dr inż.arch. Piotrowi Gerberowi,
    - dr inż.arch. Bogusławowi Wojtyszynowi,
    - mgr inż.arch. Waldemarowi Boberowi.

MECHANICZNO-ENERGETYCZNY

28.06.2000 r. na posiedzeniu Rady Wydziału postanowiono powołać prof. Mieczysława Gostomczyka i prof. Jerzego Zabrzęskiego na stanowiska profesorów zwyczajnych.

Dokończenie na stronie 34

NA WYDZIAŁACH*Dokończenie ze strony 33*

- Wyznaczono recenzentów dorobku naukowego kandydatów, którzy zgłosili się na 2 konkursy na stanowiska profesorów nadzwyczajnych PWr w specjalnościach: *Technologie elektrostatyczne w energetyce cieplnej* oraz *Maszyny przepływowe*.

- Postawiono ogłosić konkursy na dwa stanowiska adiunktów naukowo-dydaktycznych, po jednym w specjalnościach: *Mechanika płynów* i *Badania numeryczne w energetyce*.

- Do 30.09.2001 r. przedłużono zatrudnienie prof. Eugeniusza Kalinowskiego, prof. Romana Kocha i prof. Jerzego Stańdy na stanowiskach profesorów zwyczajnych w pełnym wymiarze czasu pracy oraz prof. Mieczysława Teisseyre'a na 1/3 etatu.

- Przedłużono zatrudnienie na stanowiskach asystenta (w wymiarze 1/4 etatu) uczestnikom studiów doktoranckich: Jackowi Bartosikowi, Rafałowi Cisowskiemu, Arkadiuszowi Dyjakonowi, Jarosławowi Fydrychowi, Markowi Głogowskiemu, Tomaszowi Hardemu, Arkadiuszowi Maczudzie, Tomaszowi Rączce, Mirosławowi Roźnowi, Gorzregorzowi Rysiowi, Pawłowi Szulcowi i Krzysztofowi Woszczakowi.

- Zatwierdzono programy studiów na rok akademicki 2000/2001.

- Jednomyślnie przyjęto Regulamin Wydziału Mechaniczno-Energetycznego.

- Dziekan przypomniał, że zostaną zorganizowane kursy wyrównawcze dla studentów, którzy nie zdawali matury pisemnej z matematyki lub zdali maturę pisemną z matematyki na ocenę dopuszczającą i nie zdali z oceną co najmniej dostateczną dobrowolnego egzaminu kwalifikacyjnego z matematyki lub mają ocenę dopuszczającą z fizyki. Zaakceptowano propozycję dziekana, by uczestnicy kursów wyrównawczych mogli równocześnie uczestniczyć w zajęciach z Analizy matematycznej, Algebry liniowej lub Fizyki I. Warunkiem przystąpienia do egzaminów z tych przedmiotów jest wcześniejsze zaliczenie kursów wyrównawczych.

Dziekan poprosił o szczegółowe zapoznanie się z Zarządzeniem Wewnętrznym 25/2000 dotyczącym przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy na Politechnice Wrocławskiej.

CHEMIA

28 czerwca 2000 r. początek obrad Rady Wydziału poświęcono wspomnie-

*Dokończenie na stronie 35**XXXVI Międzynarodowe Sympozjum Maszyn Elektrycznych***Badanie – Diagnostyka – Modelowanie**

W dniach od 13 do 16 czerwca 2000 r. odbyło się w Szklarskiej Porębie XXXVI Międzynarodowe Sympozjum Maszyn Elektrycznych MSME'2000 poświęcone badaniom, diagnostyce oraz modelowaniu maszyn elektrycznych. Sympozjum zostało zorganizowane pod patronatem Sekcji Maszyn Elektrycznych i Transformatorów Komitetu Elektrotechniki PAN przez Instytut Maszyn, Napędów i Pomiarów Elektrycznych Politechniki Wrocławskiej oraz Katedrę Automatyki i Diagnostyki Układów Elektromechanicznych Politechniki Opolskiej. Dwunastoosobowemu Komitetowi Organizacyjnemu przewodniczył dr hab. Jan Zawilak, profesor Politechniki Wrocławskiej. Przewodnictwem honorowe sprawował prof. dr Andrzej Kordecki z tejże uczelni. W sympozjum wzięło udział ok. 170 pracowników wyższych uczelni, instytutów resortowych oraz przemysłu, w tym 8 osób z zagranicy – Białorusi, Czech, Jugosławii, Rosji, Słowacji i Ukrainy. Trzy tomy materiałów Sympozjum, wydane przez Oficynę Wydawniczą Politechniki Wrocławskiej jako 48 ÷ 50 tomy *Prac Naukowych Instytutu Maszyn, Napędów i Pomiarów Elektrycznych PWr.*, zawierają 104 referaty i komunikaty, w tym 12 z zagranicy, przygotowane przez 152 autorów, a recenzowane przez 11-osobowy zespół pracowników Politechniki Wrocławskiej oraz Opolskiej. Najobszerniejszy jest tom 48 poświęcony badaniom maszyn elektrycznych, obejmujący 46 prac na 358 stronach. W tomie 49.

są opublikowane na 216 stronach 22 prace dotyczące diagnostyki maszyn elektrycznych, a w tomie 50 – na 298 stronach – 36 prac z ich modelowania. Wydanie materiałów Sympozjum zostało dofinansowane przez Komitet Badań Naukowych. Prace były referowane przez ich autorów na 19 sesjach (trwających łącznie niemal 29 godzin), którym przewodniczyło aż 38 osób.

Po otwarciu obrad przez prof. Jana Zawilaka i krótkich wystąpieniach powitalnych dziekana Wydziału Elektrycznego PWr prof. Janusza Szafrana i dyrektora IMNiP prof. Ignacego Dudzikowskiego rozpoczęła się sesja plenarna, na której referaty wygłosili:

- Piotr Wach z Politechniki Opolskiej: *Wielofazowe uzwojenia niesymetryczne – a całkiem dobre*,

- Grzegorz Kamiński, Andrzej Smak z Politechniki Warszawskiej: *Modelowanie silnika z wirnikiem kulistym*,

- Ryszard Zapaśnik z Instytutu Elektrotechniki w Warszawie: *Silniki indukcyjne przemysłowe u progu nowego stulecia*.

Sesje robocze obradowały w dwóch równoległych grupach, po dziewięć w każdej grupie. Problematyka obrad była bardzo bogata, wiele wystąpień wykraczało poza ramy zakreślone w tytule Sympozjum. Oprócz zagadnień dotyczących maszyn klasycznych po raz pierwszy zostały przedstawione silniki ultrasoniczne, przetworniki wykorzystujące ciecze ferromagnetyczne oraz nowe koncepcje struktur maszyn o zwiellokrotnionym wykorzystaniu strumie-

nia magnetycznego. Referaty nadesłali pracownicy z 14 uczelni, z dwóch instytutów resortowych oraz z trzech zakładów przemysłowych w Polsce. Najliczniej wystąpili pracownicy IMNiP PWr prezentując 24 prace. Kolejne miejsca pod względem liczby zgłoszonych referatów zajęły uczelnie: Politechnika Śląska (10), Politechnika Krakowska (8), Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie (7), Politechniki Łódzka i Poznańska (po 6) i Politechnika Opolska (5). Ożywione dyskusje, prowadzone także poza salami obrad, świadczą o dużym zainteresowaniu aktualnie realizowanymi pracami badawczymi.

XXXVI Sympozjum było największą pod względem liczby referatów i uczestników imprezą z dotychczas zorganizowanych spotkań naukowych w tym cyklu. Wyróżniało się ono zwiększonym udziałem młodszych pracowników i doktorantów, dobrym przygotowaniem wystąpień – zwłaszcza materiałów ilustracyjnych – oraz dużym zaangażowaniem uczestników w obrady.

Podczas Sympozjum odbyło się spotkanie poświęcone pamięci prof. Arkadiusza Puchały zorganizowane w związku z 25. rocznicą Jego śmierci. Sylwetkę wielce zasłużonego dla rozwoju nowych ujęć w teorii elektromechanicznych przetworników energii, a przed wcześniej zmarłego pracownika nauki, przedstawili Jerzy Hickiewicz i Tadeusz Glinka – bliscy Jego współpracownicy. Zebrani w swoich wspomnieniach nawiązali do osiągnięć i rysów charakteru wybitnego Kolegi.

Odbyło się także kolejne zebranie członków Sekcji Maszyn Elektrycznych i Transformatorów Komitetu Elektrotechniki PAN pod przewodnictwem prof. Kazimierza

Zakrzewskiego. Oprócz omawiania spraw bieżących Przewodniczący zaproponował wysłanie listu z życzeniami zdrowia do prof. Andrzeja Kordeckiego, który ze względu na chorobę nie mógł uczestniczyć w obradach. W imieniu członków Sekcji złożył także gratulacje prof. Tadeuszowi Śliwińskiemu z okazji nadania Mu przez Senat Politechniki Łódzkiej doktoratu honorowego.

Organizatorzy Sympozjum przewidzieli dla uczestników dodatkowe atrakcje: jednodniową wycieczkę do Pragi, wizytę w Zakładach ABB-Dolmel, poddawanych kolejnym przekształceniom, a także zwiedzanie Panoramy Raclawickiej we Wrocławiu.

Sympozjum podsumowali Mirosław Dąbrowski oraz Kazimierz Zakrzewski, którzy m.in. podziękowali w imieniu uczestników Organizatorom za perfekcyjne przygotowanie i przeprowadzenie tej imprezy. Zakwaterowanie uczestników w wyjątkowo komfortowych warunkach – w Centrum Rehabilitacji Rolników w Szklarskiej Porębie będącym w dyspozycji Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (dawniej zamknięty ośrodek rządowy „Grani”) – pozwoliło im korzystać z bogatego wyposażenia, a nawet z zabiegów leczniczych.

Na zakończenie Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego XXXVI MSME'2000, prof. Jan Zawilak przekazał symboliczny dzwonek prof. Władysławowi Mizi z Politechniki Śląskiej w Gliwicach, organizatorowi kolejnego sympozjum. Przewiduje się, że odbędzie się ono w dniach od 19 do 22 czerwca 2001 r. i będzie poświęcone analizie i projektowaniu maszyn elektrycznych.

prof. dr hab. inż. Mirosław Dąbrowski

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 34

niom o zmarłym 11 czerwca 2000 r. profesorze Jerzym Schroederze – wybitnym chemiku, wychowawcy wielu pokoleń inżynierów chemików i pracowników naukowych.

- W głosowaniu jawnym jednogłośnie zaopiniowano przedstawione przez dr hab. Grażynę Gryglewicz zmiany tematów prac dyplomowych oraz zmianę dotychczasowej nazwy Studium Poddyplomowego „Eksperyment w nauczaniu chemii” na „Eksperyment w nauczaniu chemii i ochrony środowiska”.

- W dalszej części obrad dziekan prof. Henryk Górecki poinformował o wstępnych wynikach rekrutacji na poszczególne kierunki studiów na wydziale na rok akademicki 2000/2001 oraz aktualnych i perspektywicznych zadaniach Komitetu Badań Naukowych.

- W sprawach osobowych Rada Wydziału podjęła, w wyniku tajnego głosowania, uchwały dotyczące:

- ogłoszenia konkursu na stanowisko profesora zwyczajnego w specjalności *chemia organiczna*,
- powołania Komisji do wszczęcia postępowania w sprawie nadania tytułu naukowego profesora dr hab. Władysławowi Walkowiakowi oraz dr hab. Jackowi Skarżewskiemu,
- powołania Komisji w sprawie wszczęcia przewodu habilitacyjnego dr Jadwigi Sołoducho,
- ogłoszenia konkursów na stanowiska adiunktów naukowo-dydaktycznych na specjalnościach: *chemia organiczna i biochemia*, *chemia organiczna i technologia organiczna*,
- pozytywnego zaopiniowania wniosku o zatrudnienie prof. Bożeny Kolarz, prof. Bogdana Burczyka, prof. Józefa Głuszka i prof. Bogdana Radomyskiego w trybie określonym art. 92 Ustawy o Szkolnictwie Wyższym, na okres zamknięty do osiągnięcia przez nich określonego w ustawie wieku 70 lat.

- W jawnym głosowaniu jednogłośnie pozytywnie zaopiniowano podanie dr Anity Niedzieli-Majki o przedłużeniu urlopu naukowego oraz wniosek przedstawiony przez prodziekana prof. Pawła Kafarskiego w sprawie ponownego ogłoszenia konkursu na stanowisko kierownika Biblioteki Wydziałowej.

Na zakończenie obrad Dziekan przekazał informacje dotyczące bieżącej działalności Wydziału.

Dokończenie na stronie 36

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 35

12 lipca 2000 r. Rada Wydziału podjęła uchwały w sprawach dotyczących:

- poparcia wniosku Komisji w sprawie nadania dr hab. Kazimierze Wilk tytułu naukowego profesora nauk chemicznych w dyscyplinie technologia chemiczna,
- wszczęcia postępowania o nadanie dr hab. Władysławowi Walkowiakowi tytułu naukowego profesora,
- powołania prof. dr hab. Jana Chlebickiego na stanowisko profesora zwyczajnego Politechniki Wrocławskiej,
- powołania dr hab. Marii Magdaleny Szostak na stanowisko profesora nadzwyczajnego Politechniki Wrocławskiej,
- ogłoszenia konkursu na stanowisko adiunkta naukowo-badawczego w Instytucie Inżynierii Chemicznej i Urządzeń Ciepłych.

• W części dotyczącej działalności Wydziału prodziekan prof. Paweł Kafarski przekazał informacje dotyczące limitów przyjęć na studia dzienne na Politechnikę Wrocławską w roku akademickim 2000/2001 oraz liczbę kandydatów na poszczególne kierunki studiów na Wydziale Chemicznym. Dziekan prof. Henryk Górecki przekazał bieżące informacje.

2 października 2000 r. odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego 2000/2001 na Wydziale. O godzinie 16⁰⁰ do wypełnionej po brzegi auli Politechniki Wrocławskiej wkroczył uroczysty orszak władz: dziekan prof. dr hab. inż. Henryk Górecki, prodziekani prof. dr hab. inż. Andrzej Matynia i prof. dr hab. inż. Wiesław Żyrnicki w towarzystwie prorektorów prof. dr hab. inż. Ludwika Komorowskiego i prof. dr hab. inż. Jerzego Świątka oraz liczącej 120 osób grupy absolwentów rocznika 1999/2000.

W uroczystościach inauguracyjnych uczestniczyli:

- pracownicy Wydziału Chemicznego, reprezentowani przez liczne grono profesorów i pozostałych nauczycieli akademickich,
- absolwenci roku 1999/2000 (to już 51 rocznik absolwentów Wydziału Chemicznego Politechniki Wrocławskiej) wraz z rodzinami, promotarami i przyjaciółmi,
- studenci rozpoczynający studia na Wydziale Chemicznym,
- studenci wyższych lat,

Dokończenie na stronie 37

AIESEC po wakacjach!

Witamy po wakacjach. Mamy nadzieję, że dla wszystkich były one udane. Myśl o trzech ostatnich miesiącach, a zwłaszcza o tygodniu nad morzem na **obozie adaptacyjnym** z ponad setką uczestników będzie długo rozjaśniała nasze twarze (choć i tak są wesole).

W Jarosławcu przez tych kilka dni (4-10 września) zdarzyło się wiele: szkolenia, zabawy integracyjne, prezentacje krajów, imprezy tematyczne, konkursy nad morzem... Jest co wspominać, bo każdy dzień był wypełniony po brzegi (a często poza). Czas spędzony z obcokrajowcami nie dłużył się nawet w najmniejszym stopniu. Szkoda, że niektórzy z nich już skończyli praktyki we Wrocławiu. Zdjęcia można obejrzeć w naszej gablotce w budynku A-1 obok pokoju 136. 2 października odbyło się **spotkanie poobozowe**, na którym przedstawiliśmy film nakręcony w Jarosławcu. Na spotkaniu pojawiła się znakomita większość uczestników obozu.

Zaczyna się nowy rok akademicki 2000/2001. Cóż będzie się działo? Może jakieś jaskółki?

Przede wszystkim na przełomie października i listopada odbędzie się nowy nabór osób chętnych do wyjazdu na **praktyki zagraniczne**. Rekrutacja na nie jest w tym roku szczególnie adresowana do studentów informatyki – ze względu na profil tematyczny (szczegóły obok).

Po drugie – zapowiadamy dużą liczbę **szkoleń otwartych** dla studentów. Będą one prowadzone przez trenerów z Politechniki Wrocławskiej oraz z różnych firm.

Pod koniec października (28-29) członkowie komitetu lokalnego na Politechnice wyjeżdżają na dwudniową imprezę szkoleniowo-integracyjną do Sobótki. Zapraszamy wszystkich chętnych do uczestnictwa.

7-8 listopada odbędą się **Targi Wiedzy** organizowane przez AIESEC i firmę Price-WaterhouseCoopers.

Później aż do **Dni Aktywności Studentów** (27-28 listopada) będą szkolenia i prezentacje firm przygotowywane specjalnie dla studentów Politechniki Wrocławskiej.

Czym są **DAS?** – będą idealną okazją,

by w jednym miejscu i czasie zapoznać się z licznymi organizacjami studenckimi, a także by włączyć się w działalność przynajmniej jednej z nich.

W dalszej przyszłości (kwiecień 2001) chcemy zorganizować **Targi Informatyków**, które będą stanowiły odpowiedź na sygnały płynące z rynku pracy.

I jest jeszcze jedna impreza, którą należy zapowiedzieć z wyprzedzeniem: **w maju 2001 r. AIESEC Politechniki Wrocławskiej będzie obchodzić dziesięciolecie** swej istnienia. Rocznicę ta będzie połączona z wieloma imprezami na uczelni.

Podsumowując – zabieramy się do pracy i wszystkich chętnych zapraszamy do przyłączenia się i wsparcia pomocą.

Nasza siedziba mieści się w pok. 431, bud. C-9.

Do zobaczenia!

*Paweł Jabłoński vel „Dune”
dune@aiesec.pwr.wroc.pl*

GOTOWI?

Czy słyszeliście o

KONTRAKCIE?

Czy jesteście do niego przygotowani?

AIESEC daje Wam niepowtarzalną możliwość wyjazdu na praktykę zagraniczną **jeszcze w trakcie studiów.**

Może to być Wasz pierwszy krok w kierunku kontraktu w ramach Międzynarodowego Programu Wymiany Informatyków. Rekrutacja jesienna jest dostosowana do profilu studiów informatycznych.

Początek rekrutacji pod koniec października. Formularze aplikacyjne można pobrać ze strony:
www.aiesec.pwr.wroc.pl/praktyki.

Po wypełnieniu należy je wysłać pod adresem:
beata@aiesec.pwr.wroc.pl.

Czekamy na Twoją aplikację **do 24 października 2000 r.**

O spotkaniu informacyjnym i szczegółach rekrutacji poinformujemy Cię pocztą elektroniczną.

www.aiesec.pwr.wroc.pl

Przed Indian Party.

Jarosławiec – wrzesień 2000

AIESEC

Programy promocji zdrowia

Poradnia Promocji Zdrowia Zakładu Opieki Zdrowotnej dla Szkół Wyższych realizuje w roku akademickim 2000/2001 następujące programy promocji zdrowia:

1. Program Profilaktyki Onkologicznej – Nauka Samobadania Piersi

Program realizowany jest od kilku lat na zlecenie Wydziału Zdrowia Urzędu Miejskiego Wrocławia. ZOZ dla Szkół Wyższych włącza się w realizację programu organizując punkty nauki samobadania piersi.

W ZOZ dla Szkół Wyższych w ramach programu utworzono następujące punkty:

Lp.	Nazwa i adres Przychodni	Dni przyjęć	Godziny przyjęć
1.	Przychodnia nr 1 Zakładu Opieki Zdrowotnej dla Szkół Wyższych, Wrocław, pl. Katedralny 8/9 poradnia K, gab. 211 tel. 322-26-91 wew. 57	Codziennie prócz środy dodatkowo piątek	10.00–11.00 15.00–17.00
2.	Przychodnia nr 7 Zakładu Opieki Zdrowotnej dla Szkół Wyższych Wrocław, ul. Kamienna 43/45 Gabinet Zabiegowy tel. 368-05-50	codziennie	12.00–13.00
3.	Oddział Rehabilitacji Układu Ruchu Szpitala im. E.Szczeklika ZOZ dla Szkół Wyższych Wrocław, ul. Chopina 5/7 tel. 348-50-35 (pielęgniarka oddziałowa)	środy	13.00–14.00

W punktach tych nie obowiązuje rejoniacja, rejestracja ani skierowanie.

2. VII Wrocławskie Dni Przeciwnowotorowe organizowane przez Wydział Zdrowia Urzędu Miejskiego

W dniach od 16 do 22 października 2000 r. w ZOZ dla Szkół Wyższych w punktach edukacyjno-konsultacyjnych dyżurować będą zaproszeni lekarze onkolodzy. Dokładne informacje o godzinach przyjęć uzyskać można w Poradni Promocji Zdrowia ZOZ dla Szkół Wyższych, pl. Katedralny 8/9, pok. 130, tel. 322-26-91 wew.24. Informacji udziela koordynator ds. promocji zdrowia Romualda Lekarzyk. Dodatkowe informacje będą też wywieszane w przychodniach.

3. Program promocji zdrowia „Wczesne wykrywanie nadwagi i nadciśnienia u młodzieży akademickiej”

W Przychodni nr 2 ZOZ dla Szkół Wyższych przy ul. Wittiga 8 prowadzony jest program promocji zdrowia, w ramach którego grupa specjalistów (lekarz, pielęgniarka, dietetyk, psycholog) pomaga zainteresowanym studentom Politechniki Wrocławskiej poradzić sobie z problemami wynikającymi z otyłości i nadciśnienia.

Studenci mogą zgłaszać się do punktów edukacyjno-konsultacyjnych:

- Przychodnia nr 2 ZOZ dla Szkół Wy-

ższych, Wrocław, ul. Wittiga 8

Świadczenia zdrowotne (badanie, konsultacja, edukacja, pomiar ciśnienia tętniczego, wagi, materiały edukacyjne) udzielane są przez:

- lekarza (wtorek – piątek, 14.00–15.00, gab. nr 4),

- pielęgniarkę (poniedziałek – piątek, 14.00–15.00, gab. nr 10)

- Przychodnia nr 1 ZOZ dla Szkół Wyższych, Wrocław, pl. Katedralny 8/9

Świadczenia zdrowotne (konsultacja, edukacja, materiały edukacyjne) udzielane są przez:

- psychologa (pierwszy poniedziałek miesiąca w godz. 13.00–14.00, tel. 322-26-91 wew. 14),

- dietetyka (drugi i czwarty poniedzia-

łek miesiąca w godz. 14.00–15.00, tel. 322-26-91).

Program finansowany jest przez Politechnikę Wrocławską oraz Dolnośląską Regionalną Kasę Chorych.

4. Program „Zwalczanie i zapobieganie HIV/AIDS” skierowany do młodzieży akademickiej

W punktach edukacyjno-informacyjnych ZOZ dla Szkół Wyższych (czynnych od 1.10 do 31.12.2000 r.):

- Przychodnia nr 1 pl. Katedralny 8/9,
  - Przychodnia nr 2 ul. Wittiga 8,
  - Przychodnia nr 7 ul. Kamienna 43/45
- dyżurujący lekarze odpowiadają na pytania związane z problemem HIV/AIDS, w ofercie także materiały edukacyjne.

Dokładnych informacji na temat wszystkich realizowanych w ZOZ dla Szkół Wyższych programów promocji zdrowia udziela koordynator ds. promocji zdrowia Poradni Promocji Zdrowia ZOZ dla Szkół Wyższych **Romualda Lekarzyk**, tel. 322-26-91 wew. 24. □

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 36

- dziekani i przedstawiciele zaprzyjaźnionych wydziałów Politechniki Wrocławskiej, Akademii Rolniczej, Uniwersytetu Wrocławskiego, Akademii Ekonomicznej oraz innych placówek naukowo-badawczych,
- przedstawiciele przemysłu, wśród których byli dawni absolwenci Wydziału Chemicznego, biorący aktualnie czynny udział w Radzie Społecznej Wydziału.

• Rozpoczynając inaugurację roku akademickiego 2000/2001 dziekan prof. Henryk Górecki serdecznie powitał wszystkich przybyłych i przedstawił prodiękanów i dyrektorów instytutów wchodzących w skład wydziału.

• Uroczystą immatrykulację poprzedziło wystąpienie dziekana prof. Henryka Góreckiego i prorektorów prof. Ludwika Komorowskiego i prof. Jerzego Świątka.

• Po wygłoszonej przez dziekana tradycyjnej formule: „Rok akademicki 2000/2001 na Wydziale Chemicznym Politechniki Wrocławskiej uważam za otwarty” dr Jadwiga Sołoducho wygłosiła wykład inauguracyjny pt.: „Zioła i ich substancje czynne jako przedmiot zainteresowania szarlatanów i uczonych”.

• Następnie student III roku Jacek Dorskoc (członek Zarządu Koła Naukowego Chemików „ALLIN”) i studentka II roku Małgorzata Ciesielska (członek Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Nauk Ekonomicznych i Handlowych AIESEC) w krótkim wystąpieniu w imieniu wszystkich kolegów przywitali nowych żaków.

• Kolejnym miłym punktem uroczystości było wręczenie dyplomów, nagród i wyróżnień osobom, które ukończyły studia w roku akademickim 1999/2000 oraz Złotych Odznak Politechniki gościom z przemysłu, aktywnie współpracujących z Wydziałem.

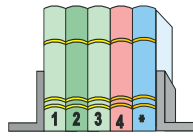
• W imieniu przedstawicieli przemysłu oraz Rady Społecznej Wydziału Chemicznego głos zabrał mgr inż. Adam Mazur, życząc studentom i całemu Wydziałowi Chemicznemu sukcesów w roku akademickim 2000/2001.

• Bardzo przyjemną dla ucha oprawę artystyczną uroczystości stanowiły występy zespołu utworzonego przez uczniów Szkoły Muzycznej im. K.Szymanowskiego we Wrocławiu „Big Band” pod dyrekcją profesora Jana Walczyńskiego. □

KSIĄŻKI, które polecamy...

Sławomir Mrozek

Dziennik powrotu

wyd. Oficyna Literacka Noir sur Blanc, Warszawa 2000
cena 28 zł

Książka uznanego w świecie dramaturga, znanego również z drobnych form, składa się z dwóch części. Pierwsza – „Meksyk” zawiera siedemnaście felietonów w formie dziennika napisanych w Meksyku (w posiadłości Rancho La Epifania), gdy Mrozek rozważał możliwość powrotu do Europy. Dalsze 78 felietonów – „Kraków” powstało po powrocie z 30-letniej emigracji. Są próbą zrozumienia nowej dla niego (i nie tylko dla niego) rzeczywistości i nawiązaniem do uprawianych przez autora już w latach pięćdziesiątych lapidarnych form opisu świata.

Oto przykład:

„Na górze Giewont znaleziono kamienną tablicę, a na niej wyryte Przykazania:

Nie zabijaj.

Nie kradnij.

Nie mów fałszywego świadectwa.

Postscriptum: Chyba że sąd uzna małą szkodliwość twych czynów. Wtedy, proszę bardzo, możesz się nie krępować. Zostaniesz uniewinniony.

O ile sens Przykazań nie nasuwał Obywatelowi żadnych wątpliwości, o tyle *Postscriptum* wydało mu się mętne. Udał się więc na górę Giewont, żeby uzyskać wyjaśnienie. Pościł przez czterdzieści dni i nocy, aż ukazał się Krzew Gorejący. I zapytał Obywatel:

– Panie, co to jest szkodliwość społeczna? Po czym poznać, czy jest mała, czy duża?

– Nie wiem – odparł Krzew. – *Postscriptum* dopisali mi w peerelu, a ja zawsze byłem bezpartyjny.

– Lecz przecież peerelu już nie ma!

– To twoja sprawa, nie moja – powiedział Krzew i zniknął.”

(„Na górze Giewont”, str. 246)

Życzymy miłej lektury.

Wystawa Fotografii w SpAF-ie

Od 30 września do końca października br. w siedzibie SpAF-u można oglądać wystawę pt. „Wrocławska Fotografia Studencka” przygotowaną przez członków tego stowarzyszenia na Festiwal Nauki. Prezentowane są tam fotografie kilkunastu autorów zrzeszonych w tej organizacji. W większości są to powiększenia czarno-białe o różnorodnej tematyce, od reportażu poprzez portret, na fotografii przyrodniczej kończąc. Gośćmi wernisażu byli m.in. prorektor ds. nauczania prof. Jerzy Świątek i kierownik Sekcji Studenckiej mgr inż. Andrzej Solecki.

Otwarcie wystawy w siedzibie SpAF-u

Sławomir Szrek

Zdjęcie na str. IV okładki: Bartosz Sadowski

Dokończenie ze str.17

prezes ZO TUP Andrzej Konarski przekazali słowa uznania i życzenia profesorom, wykładowcom, absolwentom i studentom W-1.

Dla uczestników zjazdu pracownicy i studenci Wydziału pod kierunkiem prof. Ryszarda Natusiewicza przygotowali wystawy ukazujące dorobek wrocławskich architektów oraz prace studenckie. W Muzeum Architektury można było obejrzeć fragmenty wcześniej eksponowanej wystawy *Architektura Wrocławia 1945-2000* przygotowanej przez ZO SARP oraz *Rysunki Studentów Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej*. Prezentowane w Muzeum Archidiecezjalnym *Rysunki Studentów Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej* poświęcone były architekturze Ostrowa Tumskiego oraz wnętrzą kapitułarza archidiecezji i innym salom Muzeum Archidiecezjalnego. W Ratuszu wystawione zostały prace Koła Rysowników Wydziału Architektury przedstawiające Rynek Wrocławski. W gmachu głównym PW: na antresoli miała miejsce wystawa fotografii architektury Dolnego Śląska, których autorką jest Elżbieta Trocka-Leszczyńska, na parterze – wystawa *Complex Symplexu* zainicjowana przez Jerzego Olka i Witolda Szymańskiego, zaś w jednej z sal dydaktycznych zaprezentowano prace studenckie powstałe pod kierunkiem prodziekana W-1 Andrzeja Poniewierki, które są efektem współpracy tego wydziału z Wydziałem Architektury w Cottbus.

Zjazdowi towarzyszyły też inne atrakcje. Uczestnicy mieli okazję obejrzeć panoramę miasta z wieży wrocławskiej katedry oraz zwiedzić katedralne podziemia, gdzie prof. Edmund Małachowicz przedstawił najnowsze (!) odkrycia cofające datę pierwszych budowli na Ostrowiu Tumskim o dziesiątki lat w stosunku do dat przyjmowanych dotychczas przez naukowców.

Poranna msza św. celebrowana przez JE ks. Kardynała w katedrze w trzecim dniu zjazdu była przypomnieniem powołania architektów do tworzenia sacrum (miasto, dom, świątynia) z poczuciem piękna, a zrobione wspólne zdjęcie przed Katedrą pozostanie pamiątką tej chwili.

Uroczyste zakończenie spotkania odbyło się w auli Papieskiego Fakultetu Teologicznego. Ponad dwustu absolwentów Wydziału Architektury uczestniczących w zjeździe postanowiło spotkać się za dwa lata (w czasie Dni Kultury i Nauki Polskiej we Wrocławiu) w gronie znacznie poszerzonym o kolegów tworzących w innych krajach.

Waldemar Wawrzyniak

Osoby zainteresowane dodatkowymi informacjami o zjeździe znajdują je na stronie internetowej <http://zjazd.arch.pwr.wroc.pl>

Zjazd Absolwentów Wydziału Architektury PWR w obiektywie Jerzego Hutnika

Opis zdjęć:

1. Rozpoczęcie zjazdu. Od lewej stoją: prof. A. Mulak, ks. kardynał H. Gulbinowicz, prof. R. Natusiewicz, prof. E. Trocka-Leszczyńska, prezes oddziału SARP-u A. Zwierzchowski, prof. K. Ciechanowski, prof. J. Rębielak.

2. Jeden z najstarszych absolwentów Wydziału Architektury – prof. Tadeusz Biesiekierski dzieli się wspomnieniami.

3. Prezes wielu kadencji ZG SARP-u Henryk Buszko wręcza statuetkę Pegaza pani dziekan E. Trockiej-Leszczyńskiej.

4. Przemówienie obecnego prezesa ZG SARP-u Ryszarda Jurkowskiego.

5. Rektor Politechniki Wrocławskiej i dziekan Wydziału Architektury w rozmowie kulturalowej z kardynałem H. Gulbinowiczem

6. Spotkanie poświęcone architekturze Ostrowa Tumskiego.

7. Prof. E. Małachowicz oprowadza uczestników zjazdu po nowo odkrytych fragmentach podziemi katedry wrocławskiej.

8. Uczestnicy zjazdu przed wrocławską katedrą

Zjazd absolwentów Wydziału Architektury PWr

Fot. Jerzy Hudnik

„1000-lecie architektury na wyspach odrzańskich”

FESTIVAL
NAUKI

FESTIWAL NAUKI
WROCLAW

